

2 | 2021

duševné

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| ŠTVRTROČNÍK | **ROČNÍK XXV**

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

vlastníctvo

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ISSN 1339-5564

časopis DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO v roku 2021

od roku 2021 sme
OPEN ACCESS! v tlačenej aj **Open Access** verzii

Úrad priemyselného vlastníctva SR aj v tomto kalendárnom roku vychádza čitateľom v ústrety a bude vydávať časopis *Duševné vlastníctvo* v tlačenej aj v elektronickej verzii.

Tlačené periodikum je predplatiteľom distribuované poštou, cena jedného čísla bude **4,50 €**, cena ročného predplatného je **18 €** + poštovné. Odberateľom bude účtované poštovné podľa platného cenníka Slovenskej pošty.

Objednávka tlačenej verzie: <http://www.upv.sk/?on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo>

Elektronické periodikum je voľne dostupné na webovom sídle úradu.

Pokyny pre autorov

Časopis *Duševné vlastníctvo* je špecializovaným odborným recenzovaným časopisom, ktorý je zameraný na problematiku teórie a praxe duševného vlastníctva. Časopis vychádza štyrikrát do roka.

Zaslané príspevky v rubrike *Štúdie* sú anonymne posudzované dvomi nezávislými recenzentmi a konečné rozhodnutie o publikácii všetkých zaslaných príspevkov je v kompetencii redakčnej rady. Orientačný čas recenzie je jeden mesiac. Články prechádzajú jazykovou korektúrou.

Uzávierka na prijímanie štúdií do časopisu má tieto pravidlá: do 15. januára sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v 1. čísle; do 15. marca sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v druhom čísle; do 15. júna sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v 3. čísle a do 15. septembra sa prijímajú príspevky uverejnené v 4. čísle.

Príspevky do rubriky *Komentáre* je možné posilať priebežne, pričom budú uverejnené v najbližšom čísle.

Časopis *Duševné vlastníctvo* aktuálne prijíma autorské príspevky na rok 2021. Prosíme autorov o dodržiavanie nasledujúcich požiadaviek:

1. Rukopis zasielajte na casopisDV@indprop.gov.sk. Vzor úpravy príspevkov je k dispozícii na rovnakej adrese na požiadanie.
2. Odporúčaný rozsah strán *Štúdie* je 10 až 30 normostrán, v rubrike *Komentáre* je odporúčaný rozsah 5 až 10 normostrán.
3. K autorskému článku je potrebné pripojiť abstrakt (10 až 20 riadkov) a kľúčové slová (5 až 8) v slovenskom aj anglickom jazyku.
4. Pod názov článku uveďte meno, zaradenie, pracovisko, presnú adresu a emailový kontakt na autora.
5. Odkazy (citácie, parafrázy) na literatúru uvádzajte v poznámke pod čiarou. Na konci článku uveďte zoznam literatúry. Komentáre v texte sa uvádzajú rovnako v poznámke pod čiarou.
6. Významné pasáže v texte zvýraznite hrubým písmom (boldom). V záujme prehľadnosti je vhodné členiť články do kapitol.
7. Nevyžiadané rukopisy sa autorom nevracajú späť.
8. Autorský rukopis je v prípade uverejnenia v časopise honorovaný.

Detailné informácie ohľadne publikačného procesu, štruktúry, formálnych náležitostí príspevkov, recenzného konania a autorských práv sú dostupné na vyžiadanie na emailovej adrese casopisDV@indprop.gov.sk

Príspevky sú preberané do príslušných elektronických právnych informačných systémov spoločnosti Wolters Kluwer, s. r. o.

Časopis je indexovaný v databáze **EBSCO**

Vyšehradský patentový inštitút oslavuje piate narodeniny...

Výročia sú tým správnym momentom na rekapituláciu, ale aj na nastavenie nových výziev či očakávaní. Pät' rokov existencie VPI je dostatočne dlhý čas nato, aby sme zhodnotili význam a prínos tejto regionálnej inštitúcie.

Myšlienky, dobré nápady a inovácie nepoznajú štátne hranice. Ich ochranu je dôležité chápať v regionálnom či dokonca v globálnom meradle. Zoskupenia štátov s geografickou príbuznosťou, s podobnými historickými skúsenosťami, kultúrnou či ekonomickou základňou predstavujú v medzinárodnom priestore silnejší hlas, schopný presadiť zásadnejšie opatrenia. Vyšehradský patentový inštitút je príkladom vysokej profesionálnej kvality patentových expertov národných úradov, ktorí môžu pracovať jednotne v tak zložitej právnej oblasti, ako je medzinárodná rešerš a medzinárodný predbežný prieskum, v úplnej jednote zastupovať Vyšehradský patentový inštitút a poskytovať služby klientom na svetovej úrovni. Tieto zásluhy však nepadli z neba a sú výsledkom dlhoročnej kvalitnej práce patentových úradov.

Na svete existuje len 23 inštitúcií, ktorým bol udelený status medzinárodnej rešeršnej autority a autority pre medzinárodný predbežný prieskum. VPI je jednou z týchto inštitúcií. Je to nespochybniteľne dané výsledkom kvality práce a produktov, ktoré patentové úrady krajín V4 poskytujú svojim klientom.

Efektívnejšia ochrana nápadov malých a stredných podnikov v regióne V4 šetrí náklady a čas a celkovo napomáha inovatívnemu podnikateľskému prostrediu. Komunikácia v národnom jazyku eliminuje bariéry a je ľahko dostupná pre prihlasovateľov. Vďaka inštitútu môžu prihlasovatelia krajín V4 komunikovať s autoritou vykonávajúcou medzinárodnú rešerš a medzinárodný predbežný prieskum prihlášky vo svojom materinskom jazyku a prípadné otázky týkajúce sa

medzinárodnej prihlášky osobne prekonzultovať s expertmi národných patentových úradov Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska, ktoré pôsobia ako pobočky VPI.

Nezanedbateľnou je aj možnosť získať 40 % zľavu z poplatku za vykonanie medzinárodnej rešerše v prípade, že rešerš vykonáva VPI a sú splnené stanovené podmienky.

Slovenská republika sa postavila za pomyselné kormidlo VPI na začiatku tohto roka. Verím v náš pozitívny vplyv na rýchle vysokokvalitné služby. Zároveň si uvedomujem úlohy, pred ktorými stojíme či už v zmysle harmonizácie, či aproximácie právnych predpisov Európskej únie a v ľudskom zmysle sa vyrovnávame s neutíchajúcou pandémie. Nie je ľahký rok, hoci sme len v jeho polovici, máme za sebou veľký kus práce, ktorý reprezentuje Slovensko v regióne a región vo svete.

Rovnako tak aj časopis Duševné vlastníctvo oslavuje svoje výročie. 25 rokov sa časopis vyvíjal, rozširoval zameranie, upevňoval svoje postavenie v odbornej komunite a stal sa počas nich akceptovaným médiom. Dnes slúži odbornej, ale aj laickej verejnosti na rýchly, no zároveň dostatočne odborný náhľad do problematiky ochrany výsledkov ľudskej tvorivosti.

Opäť vás pozývam nahliadnuť do nového čísla časopisu a zároveň by som chcel vyjadriť potešenie, že verní čitatelia s nami ostávajú a noví stále pribúdajú. Vidíme sa opäť na jeseň.

Matúš Medvec
predseda ÚPV SR

3 Editoriál (Medvec, M.)

ŠTÚDIE

6 Ochrana duševného vlastníctva v kolaboratívnom hospodárstve (Rózenfeldová, L.)

13 Význam certifikačných ochranných známek a jejích právní úprava nejen v rámci Evropské unie (Adlerová, E.)

KOMENTÁRE

22 Ochrana a transfer inovácií z oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií (Noskovič, J.)

26 Distribučná sieť subordinovaných subjektov, jej tvorba a udržanie ako know-how samostatného finančného agenta (Slezáková, A.)

32 Ako ovplyvnil Súdny dvor EÚ svojím rozsudkom vzťahy medzi EÚ a tretími štátmi v oblasti práva na primeranú odmenu? Komentár k rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-265/19 (Slovák, J.)

38 Kauzálna príslušnosť súdu (Rybníkář, S.)

41 Aktuálne z autorského práva (Bednárik, R., Slovák, J.)

44 Z galérie tvorcov SueArt design (Spišiaková, L.)

46 Spektrum dobrých nápadov Spôsob zneškodňovania siníc v stojatých vodách a zariadenie na jeho uskutočnenie (Čížmár, P.)

49 Zaujalo nás Výročná správa ÚPV SR 2020

OBSAH ▲ ▼ CONTENTS

3 Editorial (Medvec, M.)

STUDIES

6 The Protection of the Intellectual Property in the Colaborative Economy (Rózenfeldová, L.)

13 Importance of Certification Trademarks and their Legal Regulation not only within European Union (Adlerová, E.)

COMMENTARIES

22 Protection and Transfer of Innovations in Life Sciences and Medical Technologies (Noskovič, J.)

26 The Distribution Network of Subordinate Entities, its Creation and Maintance as Know-How of the Independent Financial Agent (Slezáková, A.)

32 How did the Relations Concerning the Right to Equitable Remuneration Change between EU and Third Countries after Judgement of Court of Justice of EU in Case C-265/19? (commentary) (Slovák, J.)

38 Causal Competence of Court (Rybníkář, S.)

41 Currently from Copyright (Bednárik, R., Slovák, J.)

44 From the Gallery of Creators SueArt design (Spišiaková, L.)

46 Spectrum of Useful Ideas and Solutions A Method of Disposal of Cyanobacteria in Stagnant Waters and Equipment for its Implementation (Čížmár, P.)

49 Story that Caught our Eye Annual Report IPO SR 2020

- 54 Finančná správa SR**
Kriminálny úrad Finančnej správy
- 55 Z rozhodnutí ÚPV SR**
Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 2031-2018/II-78-2020 z 24. 9. 2020
(*Ďuriančíková, Z.*)
- Rozhodnutie POZ 895-2019/N-18-2021
zo 16. 2. 2021
(*Risková, J.*)
- Rozhodnutie POZ 601-2019/N-16-2021
z 3. 2. 2021
(*Gašperanová, D.*)
- 60 Z rozhodnutí centra ADR**
Rozhodnutie 2/2018 z 5. marca 2018
- 62 Z rozhodnutí súdneho dvora EÚ**
Rozsudok vo veci T-44/20
Chanel SAS v EUIPO
- 63 Správy**
Správy z ÚPV SR
Správy z EPO
Správy z EUIPO
Správy zo sveta
- 68 Nové publikácie**
- 69 Recenzia**
Farkašová, E.; Petránsky L. Design teória a metodológia 1., 2.
(*Bad'ura, R.*)
- 71 Z obsahov vybraných časopisov**

OBSAH ▲ ▼ CONTENTS

- 54 Financial Administration of the SR**
Financial Administration Criminal Office
- 55 Issues from decision of the IPO SR**
Decision of the President of the Office
POZ 2031-2018/II-78-2020. 24. 9. 2020
(*Ďuriančíková, Z.*)
- Decision POZ 895-2019/N-18-2021. 16. 2. 2021
(*Risková, J.*)
- Decision POZ 601-2019/N-16-2021. 3. 2. 2021
(*Gašperanová, D.*)
- 60 Issues from Decisions of the Domain Name ADR**
Decision 2/2018 z 5. marca 2018
- 62 Issues from Decision of the Court of Justice of the EU**
Judgement in Case T-44/20
Chanel SAS v EUIPO
- 63 News**
News from IPO SR
News from the EPO
News from the EUIPO
News from the world
- 68 New Publications**
- 69 Book Review**
Farkašová, E.; Petránsky L. Design theory and methodology 1., 2.
(*Bad'ura, R.*)
- 71 Tables of Contents of Selected Journals**

Ochrana duševného vlastníctva v kolaboratívnom hospodárstve*

The Protection of the Intellectual Property in the Collaborative Economy

Laura RÓZENFELDOVÁ¹

ABSTRAKT

Predmetom tohto príspevku je posúdenie osobitostí spojených s ochranou práv duševného vlastníctva v kontexte kolaboratívneho hospodárstva, a to primárne z pohľadu ochrany predmetov duševného vlastníctva vo vlastníctve kolaboratívnych platforiem a sekundárne vo vzťahu k predmetom duševného vlastníctva vytváraným a na platformách zverejňovaným zo strany jednotlivých používateľov týchto platforiem. Pri predkladanej analýze autorka vychádza z aplikovateľnej právnej úpravy a príslušnej judikatúry na úrovni vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej, ako aj z úpravy vzťahov medzi kolaboratívnymi platformami na strane jednej a ich používateľmi na strane druhej obsiahnutej v interných pravidlách týchto platforiem.

ABSTRACT

The objective of this paper is to analyse the intellectual property rights protection issues in the context of collaborative economy, primarily as regards the protection of intellectual property rights of collaborative platforms, and secondarily as regards the intellectual property rights of platform users that create and make available their works on these platforms. In the provided analysis the author bases her conclusions on the applicable legislation and case law of the competent courts on the national, European and international level, as well as on the nature of legal relations established between collaborative platforms and their users defined in the internal documents of these platforms.

Kľúčové slová

kolaboratívne hospodárstvo, kolaboratívne platformy, duševné vlastníctvo, autorské právo, ochranné známky, licencie, verejné licencie

Key words

collaborative economy, collaborative platforms, intellectual property, copyright, trademark, licence, public domain licence

1 Všeobecne o kolaboratívnom hospodárstve

Odvetvie kolaboratívneho alebo zdieľaného hospodárstva je jedným z nových odvetví hospodárstva, ktorého vznik je dôsledkom zmien, ktoré priniesla štvrtá priemyselná revolúcia, tiež nazývaná digitálna revolúcia. Z množstva definícií, ktoré sa pokúsili toto odvetvie a jeho základné znaky charakterizovať, vychádzame v tomto príspevku z definície, ktorú poskytla Komisia v rámci svojej Európskej agendy pre kolaboratívne hospodárstvo, v zmysle ktorej sa pod pojmom kolaboratívne hospodárstvo rozumejú „obchodné modely,

v rámci ktorých sú obchodné činnosti podporené kolaboratívnymi platformami vytvárajúcimi otvorený trh pre dočasné využívanie tovarov a služieb, ktoré sú často poskytované súkromnými osobami.“² V zmysle uvedeného dochádza v rámci kolaboratívneho hospodárstva k realizácii obchodných činností umožnených vďaka vzniku a pôsobeniu nových subjektov na trhu – kolaboratívnych platforiem, ktoré umožňujú dočasné využívanie tovarov a služieb na trhu, pričom tieto sú vo významnej miere poskytované jednotlivcami ako súkromnými osobami mimo rámca svojho primárneho pôsobenia (napr. zamestnania, prípadne podnikania).

* Príspevok vznikol v rámci riešenia grantovej úlohy APVV č. 14-0598 „Elektronizácia v podnikaní s akcentom na právne a technické aspekty“ a grantovej úlohy APVV č. 17-0561 „Ľudsko-právne a etické aspekty kybernetickej bezpečnosti“

1 JUDr. Laura Rózenfeldová, PhD. pôsobí ako výskumná pracovníčka Ústavu teórie práva Gustava Radbrucha Právnickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Kováčska 26, 040 75 Košice, a v rámci Centra transferu technológií TIP-UPJŠ, Trieda SNP 1, 040 11 Košice. E-mail: laura.rozenfeldova@upjs.sk

2 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Európska agenda pre kolaboratívne hospodárstvo. COM (2016) 356 final. S. 3.

Je potrebné poukázať na to, že samotné obchodné činnosti vykonávané v rámci kolaboratívneho hospodárstva nie sú činnosťami novými, resp. inovatívnymi. Naopak, ich predmetom je predaj tovarov a poskytovanie služieb realizovaných aj tradičným spôsobom, a to priamym spojením ponuky a dopytu. Špecifikom obchodných transakcií realizovaných v rámci kolaboratívneho hospodárstva je však **rozšírenie pôvodne dvojstranných vzťahov, medzi ktorými sa obchodná transakcia uskutočňuje, o tretí subjekt, kolaboratívnu platformu**, ktorá predmetnú transakciu sprostredkúva. V rámci kolaboratívneho hospodárstva tak možno rozlišovať tri kategórie zainteresovaných subjektov:

- a) „poskytovateľov služieb, ktorí sa spoločne delia o svoje aktíva, zdroje, čas alebo schopnosti – môže ísť o súkromné osoby, ktoré príležitostne ponúkajú svoje služby (tzv. „peers“), alebo poskytovateľov služieb v rámci ich odbornej spôsobilosti (profesionálni poskytovatelia služieb);
- b) používateľov týchto služieb a
- c) sprostredkovateľov, ktorí – prostredníctvom online platformy – spájajú poskytovateľov s používateľmi a zjednodušujú ich vzájomné transakcie („kolaboratívne platformy“).“³

Participácia kolaboratívnej platformy na realizácii obchodnej transakcie tak spočíva v tom, že **platforma vytvára online prostredie, ktoré zjednodušuje stret ponuky a dopytu** medzi poskytovateľmi služieb a ich používateľmi. Následne však k realizácii samotnej transakcie dochádza spravidla v offline prostredí, tzn. mimo kolaboratívnej platformy.

V rámci Podpornej analýzy k Európskej agende pre kolaboratívne hospodárstvo⁴ bolo identifikovaných päť kľúčových oblastí kolaboratívneho hospodárstva, v ktorých je pôsobenie kolaboratívnych platformiem najvýznamnejšie. Medzi tieto možno zaradiť:

- a) partnerské (peer-to-peer) poskytovanie ubytovania,
- b) partnerské (peer-to-peer) poskytovanie dopravy,
- c) online schopnosti pozostávajúce z:
 - poskytovania služieb v domácnosti na žiadosť (napr. doručovanie potravín, pokrmov z reštaurácií, údržbárske práce),
 - poskytovanie profesionálnych služieb na žiadosť (napr. administratíva, účtovníctvo, konzultácie, remeselné služby),
- d) kolaboratívne financovanie.

Následujúca analýza zabezpečenia ochrany duševného vlastníctva v kontexte kolaboratívneho hospodárstva bude vychádzať zo skúmania prístupu vybraných kolabo-

ratívnych platformiem k tejto problematike. Konkrétne pôjde o kolaboratívne platformy zo sektora ubytovania (platformy Airbnb a Booking.com), prepravných služieb (platformy Uber, Bolt a BlaBlaCar) a iných odborných služieb (platforma Wilio). Výber týchto platformiem je daný ich významným postavením v rámci príslušného sektora kolaboratívneho hospodárstva, ako aj skutočnosťou, že predmetné platformy v minulosti pôsobili (Uber) alebo stále pôsobia (všetky ostatné platformy) na trhu sprostredkovania služieb na území Slovenskej republiky.

2 Ochrana duševného vlastníctva kolaboratívnych platformiem

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v kontexte pôsobenia kolaboratívnych platformiem možno identifikovať viaceré predmety spadajúce do rámca ochrany poskytovanej právom duševného vlastníctva. Ide predovšetkým o autorskoprávnu ochranu poskytovanú vo vzťahu k počítačovým programom, databázam a iným druhom autorských diel vytváraných a zverejňovaných na týchto platformách, ochranu poskytovanú vo vzťahu k zapísaným ochranným známkam platformiem, ale napríklad aj o ochranu vzťahujúcu sa na obchodné mená, logá, doménové mená, obchodné tajomstvo, know-how alebo iné predmety duševného vlastníctva. Vzhľadom na rozsiahlosť tejto problematiky sa však v tejto časti zameriame primárne na problematiku autorskoprávnej ochrany diel kolaboratívnych platformiem.

Služby poskytované kolaboratívnymi platformami sú v praxi sprístupňované ich používateľom prostredníctvom webových stránok a mobilných aplikácií, ktorých účelom je vo všeobecnosti centralizácia ponúk služieb rôzneho charakteru (dopravných/ubytovacích/iných odborných služieb) a ich sprístupnenie používateľom v rámci jednotného formátu s rôznymi s tým súvisiacimi funkciami, napr. funkciou vyhľadávania, lokalizácie, porovnávania ponúk a pod., ktoré zjednodušujú proces spojenia ponuky služieb a dopytu po nich.

Webové stránky a mobilné aplikácie, prostredníctvom ktorých poskytujú kolaboratívne platformy svoje služby, fungujú na báze softvéru⁵, ktorý umožňuje spájanie poskytovateľov služieb s ich príjemcami na príslušnej platforme. Predmetný softvér pritom v prípade, ak spĺňa stanovené zákonné predpoklady, môže podliehať autorskoprávnej ochrane počítačových programov. V podmienkach Slovenskej republiky je autorskoprávna ochrana počítačových programov podľa § 87 ods. 1 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon (ďalej Autorský zákon) priznaná, ak je počítačový program „výsledkom tvorivej duševnej činnosti

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Európska agenda pre kolaboratívne hospodárstvo. COM (2016) 356 final. S. 3.

⁴ Európska agenda pre kolaboratívne hospodárstvo – Podporná analýza. COM (2016) 356 final.

⁵ Softvérom v texte tohto príspevku rozumieme komplexný systém informačných technológií aplikovaných kolaboratívnymi platformami na účely umožnenia spájania poskytovateľov služieb s ich príjemcami na príslušnej platforme. Na označenie predmetov, ktoré sú autorskoprávne chránené, používame v ďalšom texte označenie „počítačový program“ používaný na medzinárodnej, európskej i vnútroštátnej úrovni na vymedzenie predmetu ochrany. K tomu bližšie pozri napr. Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-58-9. S. 647-648.

autora bez potreby naplnenia znaku jedinečnosti.⁶ Ako v tejto súvislosti uvádza Bačárová, aplikovateľná právna úprava rozširuje predmetnú autorskoprávnú ochranu „na použitie počítačových programov nielen v počítači, ale aj v inom podobnom technickom zariadení, napr. v mobilnom telefóne.“⁷ Vzhľadom však na skutočnosť, že prevažná väčšina počítačových programov, na základe ktorých fungujú kolaboratívne platformy, nemá svoj pôvod na území Slovenskej republiky, ale na území iných štátov (predovšetkým USA, ale aj na území niektorých európskych štátov), bude pri posudzovaní možnosti priznania autorskoprávnej ochrany týmto predmetom potrebné zohľadniť ustanovenia aplikovateľného právneho poriadku, pričom „v kontinentálnom systéme je príznačné, že právom rozhodným pre úpravu autorských práv je vždy právo toho štátu, na ktorého území určité autorskoprávne vzťahy vznikli.“⁸ V prípade, ak bude takýmto aplikovateľným právnym poriadkom právo niektorého z členských štátov Európskej únie, bude nevyhnutné zohľadniť aj čl. 1 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES o právnej ochrane počítačových programov (ďalej smernica 2009/24/ES), podľa ktorého sú počítačové programy chránené v prípade, ak sú pôvodné v tom zmysle, že sú autorovým vlastným duševným výtvorom, pričom sa nepoužijú žiadne iné kritériá na určenie ochrany. Podľa Adamovej „kritérium pôvodnosti je potrebné vykladať tak, že počítačový program je pôvodný, ak sa v ňom odráža osobnosť programátora, a teda ak v ňom nachádzame prejav jeho tvorivej individuality.“⁹ Napriek určitým osobitostiam v právnych úpravách jednotlivých štátov tak možno v tejto súvislosti konštatovať, že počítačové programy môžu podliehať autorskoprávnej ochrane. Uvedené potvrdzuje aj čl. 10 ods. 1 Dohody WTO o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (TRIPS), podľa ktorého sú počítačové programy (bez ohľadu na to, či sú vyjadrené v zdrojovom kóde, alebo v strojovom kóde) chránené ako literárne diela v zmysle čl. 2 Bernskej dohody o ochrane literárnych a umeleckých diel.

V prípade priznania autorskoprávnej ochrany softvéru, na báze ktorého fungujú príslušné kolaboratívne platformy, je následne potrebné posúdiť, na akom právnom základe pristupujú jednotliví používatelia k webovým stránkam a mobilným aplikáciám, ktoré daný softvér využívajú. Konkrétne je v tejto súvislosti potrebné rozlíšiť prípady autorskoprávne relevantných spôsobov použitia počítačových programov, a prípady, kedy o takýto spôsob použitia nejde. V tejto súvislosti Autorský zákon v § 19 ods. 4 demonštratívne vymedzuje činnosti, ktoré sú použitím diela. Ako však konštatuje Adamová, „použitie diela v autorskoprávnom zmysle je treba vykladať zúžene ako použitia demonštratívne vymenované v § 19 ods. 4 a akékoľvek činnosti, ktoré sú im obdobné a boli neskôr umožnené technologickým

pokrokom.“¹⁰ Nie každé použitie diela tak bude možné subsumovať do rámca použitia diela v zmysle nášho Autorského zákona. Za autorskoprávne relevantný spôsob použitia diela nemožno považovať napríklad samotné prezeranie obsahu zverejneného na príslušnej platforme.

V kontexte kolaboratívnych platforiem pôjde o autorskoprávne relevantný spôsob použitia diela predovšetkým v prípade stiahnutia mobilnej aplikácie príslušnej kolaboratívnej platformy do zariadenia používateľa. V tomto prípade pôjde o *vyhotovenie rozmnoženiny diela*, ktorým sa v zmysle § 21 ods. 1 Autorského zákona rozumie „trvalé alebo dočasné hmotné, digitálne alebo iné zachytenie diela alebo jeho časti z originálu diela alebo z rozmnoženiny diela.“ Na uvedený spôsob použitia sú pritom používatelia spravidla oprávnení na základe licencie, ktorou príslušný nositeľ práv (poskytovateľ licencie – kolaboratívna platforma) udeľuje súhlas na predmetné použitie diela jednotlivým používateľom (nadobúdateľom licencie). Uvedená licencia je spravidla obsiahnutá v obchodných podmienkach jednotlivých platforiem, s ktorými musia používatelia súhlasiť, ak majú záujem o využívanie služieb príslušnej platformy.

Za vyhotovenie rozmnoženiny diela však nebude možné považovať následné prístupy používateľov k oprávnené stiahnutej mobilnej aplikácii príslušnej platformy alebo návštevy ich webových stránok. V tomto prípade totiž prichádza do úvahy aplikácia *výnimky dočasného vyhotovenia rozmnoženiny diela* v zmysle § 54 Autorského zákona (aj keď vo vzťahu k počítačovým programom by bola vhodnejšia aplikácia čl. 5 ods. 1 smernice 2009/24/ES), podľa ktorého do autorského práva nezasahuje osoba, ktorá bez súhlasu autora vyhotoví dočasnú rozmnoženinu zverejneného diela v rámci neoddeliteľnej a podstatnej časti technologického procesu, ktorá je náhodná alebo prechodná, na účel o. i. umožnenia oprávneného použitia diela; vyhotovenie takejto rozmnoženiny diela pritom nesmie mať samostatný hospodársky význam. Konkrétne sa tak na kópie vytvárané pri návšteve webovej stránky používateľom alebo pri využívaní mobilnej aplikácie, ktoré sú ukladané v zariadení používateľa (na obrazovke počítača/vo vyrovnávacej pamäti pevného disku počítača) bude vzťahovať uvádzaná výnimka, ale za predpokladu splnenia požiadaviek stanovených v čl. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.¹²

Do úvahy by v tejto súvislosti prichádzalo tiež poskytnutie autorskoprávnej ochrany vo vzťahu k samotnej webovej stránke príslušnej kolaboratívnej platformy. Webovou stránkou sa pritom v zmysle § 3 písm. s) zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe rozumie „online dostupné miesto na sieti, najmä na internete, sprístupňované prostredníctvom webového prehliadača a vy-

6 Bačárová, R. Zmluvné záväzky v autorskom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-63-3. s. 128.

7 Bačárová, R. Zmluvné záväzky v autorskom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-63-3. s. 128.

8 Maisner, M. a kol. Základy softwarového práva. Praha: Wolters Kluwer, ČR, a. s., 2011. ISBN: 978-80-7357-638-7. s. 7.

9 Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-58-9. s. 647.

10 Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-58-9. s. 145.

11 K tomu pozri aj Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-360/13 Public Relations Consultants Association z 5. júna 2014. ECLI:EU:C:2014:1195.

užívajúce hypertextový prenosový protokol alebo jeho zabezpečenú verziu, ktoré tvorí jednu vizuálnu obrazovku webového sídla, aj ak je zložené z viacerých rámov.“

Ako v tejto súvislosti konštatuje Bačárová, „z hľadiska autorskoprávnej ochrany webovej stránky treba rozlišovať medzi ochranou jednotlivých predmetov autorského práva obsiahnutých na webovej stránke a ochranou webovej stránky ako celku.“¹² Uvedené je osobitne dôležité aj v kontexte webových stránok kolaboratívnych platforiem, ktoré sú síce vytvárané samotnými platformami, ale na tvorbe obsahu, ktorý je na týchto stránkach zverejnený, sa podieľajú aj jednotliví používatelia platformy, a to jednak poskytovatelia základných služieb pri tvorbe ich ponúk, ako aj príjemcovia týchto služieb, napr. pri hodnoteniach poskytnutých služieb. Z uvedeného dôvodu bude pri posudzovaní možnosti priznania autorskoprávnej ochrany v tejto súvislosti potrebné posudzovať obsah umiestnený na týchto webových stránkach individuálne s prihliadnutím na to, či daný obsah spadá do definičného rámca autorských diel podľa aplikovateľnej právnej úpravy alebo nie.

Autorskoprávna ochrana webovej stránky ako celku by prichádzala do úvahy najmä v prípade, ak by bolo možné príslušnú webovú stránku charakterizovať ako databázu v zmysle § 130 ods. 1 Autorského zákona, ktorou sa rozumie „súbor navzájom nezávislých diel, údajov alebo iných navzájom nezávislých materiálov systematicky alebo metodicky usporiadaných a jednotlivo prístupných elektronickými alebo inými prostriedkami bez ohľadu na formu jeho vyjadrenia.“ V kontexte kolaboratívneho hospodárstva by do úvahy prichádzalo predovšetkým priznanie tzv. *osobitného práva zhotoviteľa k databáze* v zmysle § 135 a nasl. Autorského zákona. V prípade, ak by bolo možné považovať centralizáciu ponúk poskytovateľov služieb na webových stránkach kolaboratívnych platforiem za databázu, ktorá v súlade s § 135 ods. 1 Autorského zákona „vykazuje kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do získania, overenia alebo predvedenia jej obsahu,“ možno zhotoviteľovi databázy – kolaboratívnej platformy – priznať výhradné právo databázu použiť a udeliť súhlas na extrakciu alebo reutilizáciu celého obsahu databázy alebo jej kvalitatívne, alebo kvantitatívne podstatnej časti.

Pokiaľ ide o prístup jednotlivých kolaboratívnych platforiem k spôsobu ochrany svojho duševného vlastníctva, z obchodných podmienok vybraných platforiem (Airbnb, Booking.com, Bolt, Uber, BlaBlaCar a Wilio) možno vymedziť dva základné prístupy platforiem k tejto problematike. Prvý prístup sa obmedzuje na všeobecné konštatovania potvrdzujúce skutočnosť, že príslušná kolaboratívna platforma je vlastníkom všetkých práv duševného vlastníctva súvisiaceho s činnosťou platformy, a na vymedzenie činností, ktoré sú používateľom platformy zakázané. Zakázanými činnosťami sú najmä využívanie platformy na iný než

v obchodných podmienkach vymedzený účel a v inom ako v nevyhnutnom rozsahu, zneužívanie platformy, neoprávnený prístup k platforme, ako aj protiprávne zásahy do webových stránok alebo mobilných aplikácií platformy (napr. ich kopírovaním, modifikáciou, prenosom, distribúciou, prepájaním hypertextovo alebo priamo, web-scraping, ich poškodením prostredníctvom vírusov, poškodených súborov alebo iných programov spôsobilých ohroziť prevádzku platformy alebo ich rozkladom (dekompiláciou), spätnou analýzou alebo získavaním ich zdrojových kódov iným spôsobom). Uvádzaný prístup bol identifikovaný v obchodných podmienkach platforiem Booking.com a Wilio.

Druhý prístup identifikovaný v obchodných podmienkach platforiem Uber, Bolt, BlaBlaCar a Airbnb obohacuje všeobecné konštatovania o vlastníctve predmetov duševného vlastníctva kolaboratívnou platformou a vymedzenie používateľom zakázaných činností o ustanovenia obchodných podmienok, v zmysle ktorých platformy udeľujú svojim používateľom licenciu na konkrétne spôsoby použitia platformy. Náležitosti týchto licencií (spôsob použitia diela, rozsah, trvanie a odplatosť licencie, výhradnosť licencie a nakladanie s ňou) sú priblížené v príslušných ustanoveniach obchodných podmienok jednotlivých platforiem¹³ (tabuľka č. 1). Spoločným znakom týchto licencií je predovšetkým skutočnosť, že ide o nevýhradné licencie, ktoré nemožno preniesť na tretiu osobu ani sublicencovať.

Tabuľka č. 1

Náležitosti licencií udeľovaných platformami ich používateľom¹⁴

Licencia/platformy	Uber	Bolt	BlaBlaCar	Airbnb
nevýhradná	x	x	x	x
obmedzená	x	x		x
odvolateľná	x	x		x
neprenosná/ neprevoditeľná	x	x	x	x
nesublicencovateľná	x	x	x	x
výlučne na súkromné/ nekomerčné účely	x		x	
bezodplatná		x		

Licencie udeľované kolaboratívnymi platformami svojim používateľom pritom zodpovedajú **charakteru tzv. verejných licencií**, a to vzhľadom na skutočnosť, že ich udelenie zo strany príslušného nositeľa práv je realizované právnym úkonom smerujúcim voči neurčitým osobám, čo zodpovedá definičnému vymedzeniu verejných licencií podľa § 76 ods. 1 Autorského zákona. Ako v tejto súvislosti uvádza Bačárová, „prijaté znenie § 76 ods. 1 AZ umožňuje autorovi ponúknuť udelenie licencie aj právnym úkonom smerujúcim voči neurčitým osobám (oferta), pričom konanie, z ktorého

12 Bačárová, R. In: Vojčík, P. a kol. Právo duševného vlastníctva. 2. vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN: 978-80-7380-527-2. s. 107.

13 Pozri napr. čl. 2 Obchodných podmienok Uber, čl. 11.1 Obchodných podmienok BlaBlaCar, čl. 5 Všeobecných obchodných podmienok pre cestujúcich Bolt, čl. 3 Všeobecných zmluvných podmienok pred vodičov Bolt alebo čl. 23.9 Obchodných podmienok Airbnb.

14 Tabuľka č. 1 obsahuje výlučne náležitosti licencií, ktoré sú v rámci obchodných podmienok príslušných platforiem výslovne uvedené.

možno vyvodiť súhlas s podmienkami licencie (...), je prijatím takejto ponuky (akceptácia).“¹⁵

Proces udelenia licencie kolaboratívnou platformou jej používateľom zodpovedá osobitostiam procesu uzatvárania verejných licencií, medzi ktoré zaraďujeme „neadresnosť verejnej ponuky na uzavretie licenčnej zmluvy, neobmedzenosť subjektov, ktoré môžu licenciu nadobúdať, prijatie návrhu konkludentným konaním nadobúdateľa, obsah uzavretej licenčnej zmluvy nie je určený priamo dohodou zmluvných strán, ale odkazom na verejne dostupné licenčné podmienky, ktoré majú adhézný charakter.“¹⁶ Obchodné podmienky kolaboratívnych platforiem obsahujúce ustanovenia udeľujúce licenciu na používanie vybraných predmetov duševného vlastníctva platformy nie sú adresované na konkrétnych používateľov. Súčasne počet používateľov, ktorí takúto licenciu môžu nadobudnúť, nie je vopred obmedzený, čo by bolo v rozpore s hospodárskym záujmom platforiem získať čo najviac používateľov využívajúcich ich služby. Nadväzne k obchodným podmienkam prístupujú používatelia spravidla konkludentne, bez potreby vyjadrenia aktívneho súhlasu s nimi (súhlas však môže byť poskytnutý aj aktívne, najmä v rámci registrácie používateľa na platforme). Obsah licenčnej zmluvy je obsiahnutý priamo v obchodných podmienkach platformy bez možnosti jednotlivých používateľov zasiahnuť do ich znenia. Takýto spôsob kontraktácie je pritom typický pre digitálne prostredie, keďže „väčšina chráneného digitálneho obsahu vrátane autorských diel je užívateľom licencovaná prostredníctvom adhézných (formulárových) zmlúv.“¹⁷

Povahe verejných licencií zodpovedá aj skutočnosť, že licencie udeľované v kontexte kolaboratívneho hospodárstva majú zásadne **charakter nevýhradných licencií**. Udelenie výhradnej licencie konkrétnemu používateľovi by bolo v rozpore s hospodárskym záujmom platformy na tom, aby jej služby poskytované prostredníctvom webových stránok a mobilných aplikácií boli využívané čo najviac používateľmi. Obdobne pritom platí, že uvedené licencie sú používateľom udeľované **zásadne bezodplatne**, a to vzhľadom na to, že príjmy platforiem sú spravidla generované z iných zdrojov, najmä z účasti na jednotlivých obchodných transakciách sprostredkovaných platformami (percentuálnym podielom na sume uhradenej poskytovateľovi základnej služby¹⁸), prípadne z príjmov z reklamy.

Problematickým by však v tejto súvislosti mohla byť požiadavka ustanovená v § 76 ods. 3 Autorského zákona, podľa ktorej nemožno verejnú licenciu vypovedať. Niektoré kolaboratívne platformy totiž v prípade porušenia

ustanovení obchodných podmienok ich používateľmi majú v zmysle svojich obchodných podmienok možnosť dočasne alebo trvalo zablokovať prístup takýchto porušovateľov k ich používateľským účtom, čím im v zásade znemožnia využívanie platformy. V tomto prípade síce používateľ naďalej disponuje príslušnou licenciou, nemá však v princípe možnosť využívať predmet, na ktorý bola udelená. Ako však v tejto súvislosti uvádza Adamová, „použitím diela v súlade s podmienkami verejnej licencie dochádza fakticky k uzavretiu licenčnej zmluvy medzi autorom diela a jeho používateľom.“¹⁹ Preto v prípade použitia diela v rozpore s podmienkami licenčnej zmluvy obsiahnutými v obchodných podmienkach kolaboratívnych platforiem by bolo možné tvrdiť, že sa na také použitie diela licencia nevzťahuje, a preto postihnutie konkrétného používateľa sankciou deaktivácie používateľského účtu nemožno považovať za vypovedanie licencie, ktorá na daný spôsob použitia diela nebola poskytnutá.

Obchodné podmienky kolaboratívnych platforiem obsahujúce aj ustanovenia týkajúce sa udelenia licencie na používanie vybraných predmetov duševného vlastníctva používateľom platformy budú spravidla jediným zdrojom osobitných dojednaní uzavretých medzi dotknutými stranami. Na znenie týchto osobitných dojednaní sa však nemožno bez ďalšieho spoliehať vzhľadom na to, že nemusia byť plne súladné s príslušnou právnou úpravou.²⁰ Ako v tejto súvislosti nadväzne konštatuje Maisner: „Na rozsah a obsah platnej právnej úpravy sa [tiež] nemožno vo veľkej miere spoliehať, pretože žiadna z existujúcich právnych disciplín (či už ide o oblasť autorského práva, obchodného alebo občianskeho) nevyhovuje oblasti informačných technológií a množstvo osobitostí s ňou spojených nezohľadňuje.“²¹ Ani právna úprava analyzovaných verejných licencií v plnej miere nezohľadňuje osobitosti spojené s pôsobením kolaboratívnych platforiem. V dôsledku absencie podrobnejšej právnej úpravy tak bude vo viacerých prípadoch potrebné aplikovať existujúcu právnu úpravu aj na vzťahy, ktoré táto úprava pôvodne nepredpokladala, prípadne v jej medziach dohodnúť odchylnú úpravu vzájomných vzťahov dotknutých strán.

3 Ochrana duševného vlastníctva používateľov kolaboratívnych platforiem

Obdobne ako v prípade kolaboratívnych platforiem možno aj zo strany ich používateľov identifikovať rôznorodý obsah, ktorý používatelia uverejňujú na príslušných platformách. Takýto obsah sa nachádza predovšetkým:

15 Bačárová, R. Zmluvné záväzky v autorskom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-63-3. s. 61.

16 Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-58-9. s. 555.

17 Prchal, P. Limity autorskoprávnej ochrany. Praha: Leges, 2016. ISBN: 978-80-7502-141-0. s. 124.

18 Základnou službou sa v tejto súvislosti rozumie služba, ktorej sprostredkovanie umožňuje kolaboratívna platforma, napr. služba prepravná, ubytovacia a pod.

19 Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-58-9. s. 555.

20 Napríklad možno uviesť ustanovenia obchodných podmienok platforiem, podľa ktorých tieto platformy nie sú poskytovateľmi základných služieb, ale výlučne služieb informačnej spoločnosti, na ktoré sa vzťahujú osobitné výnimky zo zodpovednosti v zmysle smernice 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), čo vyvrátil Súdny dvor napríklad vo vzťahu k platforme Uber vo svojich rozsudkoch vo veci C-434/15 Asociación Profesional Elite Taxi a vo veci C-320/16 Uber France.

21 Maisner, M. a kol. Základy softwarového práva. Praha: Wolters Kluwer, ČR, a. s., 2011. ISBN: 978-80-7357-638-7. s. 81.

- v rámci ponúk služieb jednotlivých poskytovateľov služieb (napr. ponuky služieb, resp. inzeráty obsahujúce fotografie prenajímanej nehnuteľnosti),
- v hodnoteniach služieb a odpovediach na ne, vypracovanie ktorých umožňujú viaceré platformy na účely získania spätnej väzby k poskytovaným službám (napr. text alebo fotografie dokumentujúce priebeh poskytnutia konkrétnej služby),
- prípadne aj obsah vytváraný používateľmi na účely ich účasti v rôznych súťažiach a propagačných akciách organizovaných platformami (obsah v textovej, obrazovej, zvukovej alebo audiovizuálnej podobe).

Uvádzaný obsah, ktorý vytvárajú a na platformách zverejňujú jednotliví používatelia, bude podľa nášho názoru spadať primárne do rámca autorskoprávnej ochrany. Nemožno však vylúčiť, že používatelia budú na platformách sprístupňovať aj obsah, ktorý by bolo možné zaradiť do iných kategórií chránených predmetov duševného vlastníctva, napr. ochranné známky, obchodné mená, logá, obchodné tajomstvo, know-how a pod. (skôr v prípade profesionálnych poskytovateľov služieb).

Autorskoprávna ochrana používateľského obsahu bude priznaná v prípade, ak bude daný obsah spĺňať náležitosti autorských diel, ktoré sú predmetom autorského práva. Podľa § 3 ods.1 nášho Autorského zákona sa napríklad za autorské dielo považuje „dielo z oblasti literatúry, umenia alebo vedy, ktoré je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslom, bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel, formu jeho vyjadrenia alebo mieru jeho dokončenia.“²² Vzhľadom však na princíp teritoriality typický pre autorské právo bude ale v tejto súvislosti potrebné určiť, právo ktorého štátu je aplikovateľné v konkrétnom prípade, podľa ktorého sa bude následne posudzovať splnenie stanovených predpokladov na priznanie autorskoprávnej ochrany konkrétnemu používateľskému obsahu.

S možnosťou priznania autorskoprávnej ochrany obsahu vytváraného používateľmi počítajú aj jednotlivé kolaboratívne platformy, ktoré vo svojich obchodných podmienkach upravujú spôsob, akým môžu k takémuto obsahu pristupovať a používať ho, keďže uvedené je spravidla nevyhnutným predpokladom ich správneho fungovania (najmä v prípade zverejňovania ponúkaných služieb, ale aj pokiaľ ide o hodnotenia týchto služieb). Na rozdiel od sprístupňovania predmetov duševného vlastníctva vo vlastníctve kolaboratívnych platformiem možno v prípade spôsobu získania oprávnenia platformiem nakladať s používateľským obsahom identifikovať pomerne jednotný prístup platformiem. Z obchodných podmienok vybraných kolaboratívnych platformiem (Airbnb, Booking.com, Uber, BlaBlaCar a Wilio) je zrejmé, že platformy uprednostňujú riešenie založené na udelení licencie na používanie používateľského obsahu zo strany používateľa príslušnej platforme.

Spoločným znakom licencií udeľovaných platformami svojim používateľom a naopak je skutočnosť, že ide o nevýhradné licencie, ktoré sú poskytované bezodplatne. V ostatných náležitostiach sa však licencie na používateľský obsah diametrálne líšia od licencií udeľovaných platformami svojim používateľom. Konkrétne sú tieto licencie spravidla časovo a územne neobmedzené (trvajúce po dobu priznania práv a celosvetové), sublicencovateľné, prevoditeľné a neodvolateľné (tabuľka č. 2). Tieto licencie teda priznávajú kolaboratívnym platformám podstatne rozsiahlejšie oprávnenia disponovať s používateľským obsahom ako licencie, ktoré poskytujú platformy svojim používateľom.

Tabuľka č. 2

Náležitosti licencií udeľovaných používateľmi platformám²³

Licencia/platformy	Airbnb	Uber	BlaBlaCar	Wilio	Booking
nevýhradná	x		x	x	x
celosvetová/územne neobmedzená	x	x		x	x
časovo neobmedzená	x	x		x	x
bezodplatná	x	x		x	
sublicencovateľná	x	x		x	
neodvolateľná		x		x	x
prevoditeľná	x	x		x	

Nadväzne sú v tejto súvislosti v obchodných podmienkach všetkých z analyzovaných platformiem vymedzené oprávnené spôsoby použitia diel, na ktoré sa vzťahuje predmetná licencia. Uvádzané spôsoby použitia sú pritom koncipované veľmi široko a v podstate zahŕňajú všetky autorskoprávne relevantné, ako aj iné spôsoby použitia týchto diel, napr. prístup k obsahu, jeho spracovanie, rozmnožovanie, ukladanie, kopírovanie, modifikácia, tvorba derivatívnych diel, distribúcia, verejný prenos, vysielanie, streamovanie, preklad, zálohovanie atď.

Osobitne je však potrebné prihliadnuť na to, že obchodné podmienky niektorých platformiem (Airbnb, Uber a BlaBlaCar) uvádzajú, že predmetné licencie sú udeľované aj na také spôsoby použitia diela, ktoré nie sú doposiaľ známe. Uvedené je však v podmienkach Slovenskej republiky v rozpore s § 66 ods. 2 Autorského zákona, v zmysle ktorého „autor nemôže udeliť nadobúdateľovi licenciu na spôsob použitia diela, ktorý nie je v čase uzavretia licenčnej zmluvy známy.“ V prípade týchto licencií pritom nemožno aplikovať výnimku upravenú v § 76 ods. 2 Autorského zákona, ktorá umožňuje výslovné udeľovanie licencie aj na spôsoby použitia diela, ktoré nie sú v čase uzavretia licenčnej zmluvy známe, a to z dôvodu, že uvedená výnimka sa vzťahuje výlučne na verejné licencie. V prípade licencií udeľovaných na používateľský obsah pritom o verejné licencie nejde, pretože tieto licencie sú udeľované konkrétnemu subjektu – kolaboratívnej platforme, tzn. sú adresované.

²² Bližšie k vymedzeniu autorských diel pozri: 1. Bačárová, R. In: Vojčík, P. a kol. Právo duševného vlastníctva. 2. vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN: 978-80-7380-527-2. s. 94 – 113; 2. Adamová, Z. Právo duševného vlastníctva. Bratislava: TINCT, 2020. ISBN: 978-80-973544-0-4. s. 29 – 33; 3. Bačárová, R. Zmluvné záväzky v autorskom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-63-3. s. 86 – 132.

²³ Tabuľka č. 2 obsahuje výlučne náležitosti licencií, ktoré sú v rámci obchodných podmienok príslušných platformiem výslovne uvedené.

Z uvedeného porovnania licencií udeľovaných v kontexte kolaboratívneho hospodárstva je zrejmé postavenie jednotlivých strán – kolaboratívnych platforiem a ich používateľov. Kým licencie, ktoré kolaboratívne platformy udeľujú svojim používateľom, sú limitované časovo, vecne a účelovo, možno ich odvolať a nemožno ich sublicencovať a previesť, licencie na používateľský obsah sú naopak časovo, vecne a účelovo neobmedzené, neodvolateľné, sublicencovateľné a prevoditeľné. Rozdiel v oprávneniach nadobúdateľov licencií je samozrejme daný povahou predmetu, ktorý je predmetom licencií (softvér kolaboratívnych platforiem/používateľský obsah). V prvom prípade licencovania softvéru platforiem možno charakter udeľovaných licencií odôvodniť hospodárskym záujmom platformy na ochrane svojho duševného vlastníctva na účely umožnenia poskytovania služieb platformy. Ale v prípade používateľského obsahu nie je podľa nášho názoru možné požiadavku na udeľovanie tak široko koncipovanej licencií odôvodniť tak jednoducho. Ako sme už uviedli, určité spôsoby použitia používateľského obsahu zo strany platformy sú nevyhnutným predpokladom jej správneho fungovania. To však neodôvodňuje najmä tak široko koncipované oprávnené spôsoby použitia diel používateľov (v niektorých prípadoch aj na spôsoby použitia doposiaľ neznáme) a sublicencovateľnosť a prevoditeľnosť týchto licencií. Vzhľadom však na adhézny charakter týchto zmluvných vzťahov nemožno bez legislatívneho zásahu predpokladať zmenu prístupu platforiem k tejto problematike.

Záver

Predmetom tohto príspevku bola analýza spôsobu ochrany predmetov duševného vlastníctva v kontexte kolaboratívneho hospodárstva primárne vo vzťahu k autorskoprávnej ochrane predmetov duševného vlastníctva vo vlastníctve kolaboratívnych platforiem a sekundárne vo vzťahu k predmetom duševného vlastníctva vytváraných a na platformách zverejňovaných zo strany jednotlivých používateľov platformy. Predmetná analýza potvrdila odlišné postavenie dotknutých subjektov, pokiaľ ide o rozsah ich práv a povinností súvisiacich s ochranou vymedzených predmetov duševného vlastníctva, ktoré je dané jednostrannou formuláciou obchodných podmienok alebo iných interných pravidiel kolaboratívnych platforiem, ku ktorým pristupujú jednotliví používatelia, a to bez možnosti akokoľvek zasiahnuť do ich znenia. Uvedený nedostatok pritom spravidla nie je dostatočne kompenzovaný aplikovateľnou právnou úpravou alebo na ňu nadväzujúcou judikatúrou, čo je dané aj osobitosťami pôsobenia online platforiem na digitálnom trhu. Absentujúca osobitná právna úprava a judikatúra, ako aj nemožnosť uzavretia osobitných dojednaní medzi dotknutými stranami tak môže viesť k obmedzeniu určitých práv subjektov so slabším postavením v príslušnom vzťahu – používateľov, ktorí sú v praxi odkázaní na direktívne nastavenie ich vzájomných vzťahov zo strany kolaboratívnej platformy.

Literatúra

- Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-58-9. s. 1160.
- Adamová, Z. Právo duševného vlastníctva. Bratislava: TINCT, 2020. ISBN: 978-80-973544-0-4. s. 224.
- Bačárová, R. In: Vojčík, P. a kol. Právo duševného vlastníctva. 2. vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN: 978-80-7380-527-2. s. 494.
- Bačárová, R. Zmluvné záväzky v autorskom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN: 978-80-89603-63-3. s. 256.
- Bernská dohoda o ochrane literárnych a umeleckých diel.
- Dohoda WTO o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (TRIPS).
- Európska agenda pre kolaboratívne hospodárstvo – Podporná analýza. COM (2016) 356 final.
- Maisner, M. a kol. Základy softwarového práva. Praha: Wolters Kluwer, ČR, a. s., 2011. ISBN: 978-80-7357-638-7. s. 356.
- Obchodné podmienky spoločnosti Airbnb spoločné pre celý Európsky hospodársky priestor. Naposledy upravené k 30. 10. 2020.
- Obchodné podmienky spoločnosti Uber platné pre územie Slovenskej republiky. Naposledy upravené k 1. 1. 2020.
- Obchodné podmienky spoločnosti BlaBlaCar.
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Európska agenda pre kolaboratívne hospodárstvo. COM (2016) 356 final.
- Prchal, P. Limity autorskoprávnej ochrany. Praha: Leges, 2016. ISBN: 978-80-7502-141-0. s. 272.
- Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-360/13 Public Relations Consultants Association z 5. júna 2014. ECLI:EU:C:2014:1195.
- Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-434/15 z 20. decembra 2017 Asociación Profesional Elite Taxi. ECLI:EU:C:2017:981.
- Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-320/16 Uber France z 10. apríla 2018, ECLI:EU:C:2018:221.
- Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode). Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1 – 16.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti. Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10 – 19.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 45 – 86.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES o právnej ochrane počítačových programov. Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16 – 22.
- Všeobecné podmienky služieb v cestovnom ruchu spoločnosti Booking.com B.V.
- Všeobecné obchodné podmienky spoločnosti People2-People, s. r. o. pre platformu Wilio.
- Všeobecné obchodné podmienky pre cestujúcich Bolt.
- Všeobecné zmluvné podmienky pred vodičov Bolt.
- Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon.
- Zákon č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe.

Význam certifikačních ochranných známek a jejich právní úprava nejen v rámci Evropské unie

Importance of Certification Trademarks and their Legal Regulation not only within European Union

Eva ADLEROVÁ¹

ABSTRAKT

Abstrakt: Předmětem tohoto článku je představení certifikační ochranné známky, a to nejen z pohledu právní úpravy v rámci EU, ale i v mimoevropských zemích. Certifikační ochranné známky jsou unikátní a mají mnoho specifických vlastností, které je odlišují od běžných ochranných známek nebo kolektivních ochranných známek. Zatímco certifikační ochranné známky jsou novým druhem ochranné známky na úrovni EU, mají dlouhou tradici v zemích s anglo-americkým právním systémem, odkud se dále rozšířily do zemí se smíšeným právním systémem. Cílem článku je poukázat zejména na hlavní rozdíly v právních ustanoveních certifikační ochranné známky v zemích s odlišnými právními systémy, které jsou pojímány z pohledu vybraných zemí, které jsou představiteli anglo-amerického a smíšeného právního systému, který je v některých aspektech zcela odlišný od kontinentálního právního systému, který nacházíme v rámci EU.

ABSTRACT

The subject of this article is the introduction of a certification trademark not only in terms of legislation within the EU but also in non-European countries. Certification trademarks are unique and have many specific characteristics that distinguish them from common trademarks or collective trademarks. While certification trademarks are a new kind of trademark at EU level, they have a long tradition in countries of the Anglo-American law system from where they spread further to countries of the mixed law system. The aim of the article is particularly to point out the major differences in legal provisions of certification trademark in countries with different law systems that are conceived from the point of view of selected countries that are representatives of the Anglo-American and mixed legal system, which is in some aspects quite different from the continental legal system that we find within EU.

Klíčová slova

anglo-americký právní systém, běžné ochranné známky, certifikační ochranné známky, kolektivní ochranné známky, smíšený právní systém, známkové právo EU

Keywords

anglo-american law system, common trademarks, certification trademarks, collective tradernarks, mixed legal system, EU trademark law

¹ Mgr. Eva Adlerová, Ph.D. pracuje v Centru pro přenos poznatků a technologií Univerzity Karlovy, kde se věnuje právní problematice v oblasti duševního vlastnictví, zejména ochranným známkám a vyučuje v rámci kurzu Management of Science and Innovation. Současně se podílí i na transferu předmětů duševního vlastnictví do komerční sféry ve spolupráci s Charles University Innovations Prague s.r.o. (CUIP), dceřinou společností Univerzity Karlovy. Kontakt: Centrum pro přenos poznatků a technologií, Petráská 1180/3, 110 00, Praha 1, email: eva.adlerova@ruk.cuni.cz.

Úvod

Certifikační ochranné známky představují druh ochranných známek, které byly původně příznačné především pro země s anglo-americkou právní tradicí, jako jsou Spojené státy americké (dále jen „USA“), Velká Británie, Kanada, Austrálie či Nový Zéland, postupně se však rozšířily i do zemí se smíšenou právní tradicí, kam patří naopak země jako Indie, Izrael, Srí Lanka, Kypr, Nigérie nebo Jižní Afrika. Doposud však nejsou stále přípustné na Filipínách, jejichž právo se rovněž řadí ke smíšené právní tradici. Právní systém těchto zemí je unikátní právě tím, že je právním systémem hybridním. Pokud se podíváme na známkoprávní systém, shledáváme, že v některých směrech nacházíme prvky práva anglo-amerického a někde naopak prvky práva kontinentálního,² typického pro evropské země, doplněné současně ještě o prvky tamního práva tradičního. Společně tyto prvky vytváří známkoprávní systém, který je specifický pro tu či onu zemi. To je také důvodem, proč je zajímavé věnovat pozornost smíšeným právním systémům, které postupem času nabývají na významu, jelikož nadneseně řečeno, jsou dnes všechny státy světa do určité míry právně smíšené. Samotné rozšíření institutu certifikační ochranné známky dokládá, že země vycházející z odlišných právních tradic od sebe čím dál více přebírají různé právní prvky, což nakonec shledáváme i v samotném známkovém právu EU, které nejen v rámci nedávné reformy rozšířilo ochranné známky o nový druh certifikační ochranné známky, ale dále konečně připustilo i zápis netradičních ochranných známek,³ jejichž původ nalézáme též v anglo-americkém právním systému. Nejen z těchto důvodů je daná reforma považována za významný mezník ve vývoji známkového práva EU, protože poukazuje na skutečnost, jakým způsobem se odlišné právní tradice ovlivňují. V tomto ohledu již dříve vyvstaly mnohé diskuze z řad odborné veřejnosti, která právě smíšené právní systémy označovala jako možný vzor pro budoucí evropskou harmonizaci soukromého práva. Tato myšlenka je sama o sobě zajímavá, jelikož by vedla zejména ke smíšení práva kontinentálního a anglo-amerického. Země, jejichž právní systém se řadí k systému smíšenému, by mohly v tomto ohledu poskytnout

množství zkušeností, jakým způsobem smíšený právní systém implementovat do právního rámce EU.⁴ Z toho důvodu nebude pozornost dále omezena jen na pojetí certifikační ochranné známky ve světle známkového práva EU, které je v odborných kruzích známo, ale tentokrát se zaměří i na pojetí a chápání certifikační ochranné známky ve světle anglo-amerického právního systému, kde nacházíme nakonec původ těchto ochranných známek, ale taktéž zemí, vyznačující se právním systémem smíšeným, kde lze očekávat rozdílné přístupy právě s ohledem na to, jakou právní tradicí je daná země ovlivněna. Přičemž pozornost bude věnována jen vybraným zemím. Cílem tohoto příspěvku proto není popsat právní úpravu certifikačních ochranných známek vyčerpávajícím způsobem, ale spíše poukázat na některé rozdílné přístupy v právním pojetí certifikačních ochranných známek s ohledem na právní tradici.

Certifikační ochranné známky v pojetí práva EU

Teprve koncem roku 2017 byly certifikační ochranné známky začleněny do známkoprávního rámce EU. Stalo se tak v důsledku přijetí významné reformy známkového práva EU,⁵ která kromě zavedení certifikačních ochranných známek a umožnění zápisu netradičních ochranných známek, s sebou přinesla řadu dalších signifikantních změn.⁶ Je ovšem nutné podotknout, že v některých národních systémech certifikační ochranné známky jako samostatný institut fungovaly již řadu let. Uvedme kupříkladu Velkou Británii či Nizozemsko. Oproti tomu v Německu, kde národní známkoprávní systém rovněž hovořil o přípustnosti certifikačních ochranných známek, to bylo regulováno prostřednictvím institutu kolektivní ochranné známky,⁷ o čemž bude blíže pojednáno níže. Shodně tomu bylo i v dalších zemích jako je Francie či Itálie, kde v důsledku reformy známkového práva EU a následné implementaci do práva vnitrostátního, bylo v rámci Legislativní vyhlášky 15/2019,⁸ kromě jiného, ponecháno tzv. přechodné období, v rámci kterého se vlastníci kolektivních ochranných známek mohli hlásit u svého národního úřadu se žádostí o kontrolu jejich kolektivních ochranných známek zapsaných

² Rozdílné přístupy lze sledovat v terminologii ochranných známek, jejím definičním vymezení, v přístupu k užívání symbolů ve vztahu k ochranným známkám, právo common law a princip first-to-use, precedenční právo, princip first-to-file či odlišné druhy ochranných známek nebo systém rejstříku ochranných známek.

³ Jedná se kupříkladu o ochranné známky se vzorem, zvukové ochranné známky, multimediální známky, pohybové známky či známky s hologramem. Veškeré druhy ochranných známek EU naleznete na portálu EUIPO: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/trade-marks-examples>

⁴ <https://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/tetley.html>

⁵ Koncem roku 2015 došlo k přijetí nových unijních předpisů, na základě nichž došlo k významným změnám známkového systému EU, včetně zavedení certifikační ochranné známky EU. Došlo k přijetí těchto právních aktů: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424, kterým se mění Nařízení o ochranné známce Společenství (dále jen Nařízení), které vstoupilo v platnost dne 3. března resp. 1. října 2017 a Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2015/2436, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách (dále jen „Směrnice“), která vstoupila v platnost dne 13. 1. 2016

⁶ Zejména se jedná o změnu názvu úřadu na Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (dále jen EUIPO), odstranění požadavku na grafické znázornění označení, rozšíření demonstrativního výčtu označení, která jsou způsobilá být zapsána jako ochranné známky, či nová podmínka pro zápis ochranné známky EU a to, aby byla vyjádřena v přihlášce způsobem, který zápisnému úřadu umožní jasně a přesně určit předmět ochrany, jež má být poskytnuta vlastníku takové ochranné známky a řadu dalších změn, které se týkají kupříkladu poplatků.

⁷ Dne 11. prosince 2018 přijal německý Spolkový sněm německý zákon o modernizaci zákona o ochranných známkách (dále jen MoMaG), který vstoupil v platnost dne 14. ledna 2019 (s výjimkou některých částí, které nabyly účinnosti 1. května 2020). MoMaG implementoval evropskou směrnici (EU) 2015/2436, týkající se reformy zákona o ochranných známkách do německého práva.

⁸ Legislativní vyhláška 15/2019 vstoupila v platnost dne 23. března 2019 a provádí směrnici EU 2015/2436, která kromě jiného upravuje i certifikační ochranné známky EU.

podle dříve platného známkového práva či o převedení těchto ochranných známek na ochranné známky certifikační. Vedle podpůrného prostředku, kterým byly kolektivní ochranné známky, se ovšem rozmohl i značný trend v užívání ochranných známek, které ačkoli mají tendenci vypadat jako certifikační ochranné známky, jsou běžnými ochrannými známkami. Uvést lze některé příklady českých ochranných známek, nicméně obdobných ochranných známek existuje celá řada, které jsou chráněné nejen pro jednu či více zemí EU, ale rovněž i v rámci celé EU. Zmíňme kupříkladu známou českou značku „KLASA“ či koncept ochranné známky „PROVĚŘENO V POUŠTI“, jejíž vlastníkem je má domovská Univerzita Karlova, která má chráněn i anglický ekvivalent „PROVEN IN DESERT“ v rámci EU. Za zmínku jistě stojí i ochranná známka „SPOLEHLIVÁ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÁ ORGANIZACE“, vlastněná Asociací veřejně prospěšných organizací ČR, z. s.

Ochranná známka **KLASA** (č. zápisu 269290)

Ochranná známka KLASA má dlouholetou tradici, jelikož se uděluje nejpoctivějším a nejkvalitnějším výrobkům (potravinám) už od roku 2003. Proto je vnímána širokou veřejností jako prestižní ocenění kvality. Je zřejmé, že potraviny nesoucí takové označení jsou mezi spotřebiteli více žádané než ty, které takové označení nenesou. To je také důvodem, proč jich v dnešní době existuje celá řada.⁹ Vlastníkem ochranné známky je Ministerstvo zemědělství.

Ochranná známka **PROVĚŘENO V POUŠTI** (č. zápisu 374178) a evropská ochranná známka **PROVEN IN DESERT** (č. 18219137)

Naopak výrobky, které obtoží v náročných pouštních podmínkách, kdy jsou jejich specifické vlastnosti prověřovány a hodnoceny samotnými zaměstnanci Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, během jejich prací v rámci archeologické koncese v Abúsíru, a současně splňují i ostatní hodnotící kritéria, mohou získat právo být opatřené ochrannou známkou, jež slouží jako tzv. punc kvality.¹⁰ Takové pojetí je o to zajímavější, poněvadž ukazuje, jakým způsobem lze propojit vědu a akademické prostředí se soukromou sférou, a to prostřednictvím známkoprávního institutu.

Ochranná známka **SPOLEHLIVÁ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÁ ORGANIZACE** (č. zápisu 358141)

S pomocí ochranné známky SPOLEHLIVÁ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÁ ORGANIZACE mohou organizace v neziskovém sektoru lépe vyniknout, protože se v tomto ohledu jedná o známku potvrzující, že daná organizace naplňuje nejen své poslání, ale dodržuje i řádné hospodaření s prostředky, které jí jsou svěřeny. Získání takového práva je ovšem podmíněno ještě řadou dalších hodnotících kritérií. Kromě toho je každé tři roky nutné projít celým hodnotícím procesem znovu, aby bylo možné označení užívat i nadále.¹¹

Výše uvedené ochranné známky mají společné to, že chtějí potvrdit, že výrobky či služby nabízené pod takovým označením splňují určité standardy s ohledem na kvalitu, způsob výroby výrobku nebo poskytování služeb. Do jisté míry se tedy jedná o obdobný princip, který je typický pro certifikační ochranné známky, nicméně s ohledem na právní úpravu a režim certifikačních ochranných známek ve vztahu k běžným ochranným známkám, zde existuje celá řada rozdílných aspektů. To je také důvodem, proč se již dříve odborná veřejnost vyjadřovala k tomu, že institut kolektivní ochranné známky či individuální ochranné známky není ideálním řešením, jak bude později ještě zmíněno.

Certifikační ochranná známka má za úkol informovat spotřebitelskou veřejnost, že výrobky nebo služby jí označené splňují určité standardy. Těmi mohou být zejména materiál, kvalita, způsob výroby či jiné specifické vlastnosti výrobků nebo služeb. **Vlastník certifikační ochranné známky** funguje jako určitý certifikační orgán, který rozhoduje o tom, zda výrobek nebo služba takové standardy splňuje a může být opatřen certifikační ochrannou známkou. Dále dohlíží i na plnění veškerých práv a povinností, které jsou s takovým užíváním spojené. To vyplývá nakonec i ze samotné definice certifikační ochranné známky EU, když stanoví: *je schopna rozlišit výrobky nebo*

⁹ www.eklasa.cz/produkty?searchCategory=&searchName=&searchProducer=&searchRegion=

¹⁰ <http://www.proverenovpousti.cz/>

¹¹ <https://znackaspolehlivosti.cz/proces-ziskani-znacky/>

služby, které vlastník ochranné známky certifikoval, pokud jde o materiál, způsob výroby výrobků nebo poskytování služeb, kvalitu, přesnost nebo jiné vlastnosti s výjimkou zeměpisného původu, a výrobky nebo služby, které takto certifikovány nejsou.¹² S ohledem na to, že samotné certifikování výrobků či služeb vyžaduje komplexní certifikační proces, je získání samotného zápisu certifikační ochranné známky podmíněno řadou náležitostí, které musí být zápisnému úřadu předloženy, a to nejpozději do dvou měsíců od podání přihlášky.

Nutné je předložit zejména tyto informace: *vlastnosti výrobků či služeb, pro které je žádána certifikace, podmínky užívání certifikační ochranné známky, opatření týkající se testování a dohledu, která má uplatňovat vlastník certifikační ochranné známky. Veškeré tyto náležitosti musí být formulovány jasně a přesně.* Na tomto místě je vhodné dále doplnit, že vlastník certifikační ochranné známky nemusí být nutně tím, kdo poskytuje samotné certifikační služby, postačí, pokud na celý certifikační proces dohlíží.¹³

Zároveň je zápis podmíněn dvěma zásadními podmínkami. **Vlastníkem certifikační ochranné známky smí být pouze ta osoba, která nevykonává žádnou obchodní činnost související s dodáváním výrobků nebo poskytováním služeb, které mají být předmětem certifikace,**¹⁴ dále nelze podat žádost o zápis za účelem pouhého rozlišení výrobků anebo služeb z pohledu zeměpisného označení, jak je explicitně uvedeno v samotné definici. S podáním přihlášky je kromě jiného dále nutné podat prohlášení, že se žádá o registraci certifikační ochranné známky EU. **U přihlášek předpokládá zápisný Úřad** (dále jen EUIPO) dobrou víru přihlašovatele, proto nevznese námitku proti zápisu certifikační ochranné známky, pokud je majitel taktéž i vlastníkem národní či ochranné známky EU, jež pokrývá výrobky a/nebo služby, pro které je žádán zápis v souvislosti s přihláškou certifikační ochranné známky. Přihláška však může být zamítnuta, pakliže v průběhu řízení vyjde najevo, že přihlašovatel skutečně podniká na relevantním trhu. To může vyplynout z upozornění třetích stran či např. z důkazů o předchozím užívání.¹⁵ Budoucí právní praxe jistě ukáže, do jaké míry je prvek dobré víry při podání přihlášek certifikačních ochranných známek naplňován. Výše uvedené aspekty podtrhují samotnou specifickou institutu certifikační ochranné známky.

Certifikační ochranné známky v pojetí anglo-americké právní tradice

Pokud se podíváme na právní vymezení certifikační ochranné známky z pohledu hlavního představitele anglo-amerického právního systému, a to USA, setkáváme se dle zákona Lanham Act s definicí: „Termín „certifikační známka“ znamená jakékoliv slovo, jméno, symbol nebo zařízení, (1) užívané jinou osobou než jeho majitelem nebo (2) jejíž majitel má v dobré víře úmysl povolit jiné osobě užívat certifikační známku v obchodě a podá žádost o registraci v hlavním rejstříku zřízeným tímto zákonem, osvědčovat regionálně či pro jiné místo původu, anebo materiál, způsob výroby, kvalitu anebo jiný charakter výrobku či služeb.“¹⁶ Zde sledujeme signifikantní rozdíl v porovnání s přístupem, se kterým se setkáváme v evropském měřítku. Pro anglo-americký právní systém je totiž příznačný princip First-to-use, kdy to není registrace (princip First-to-file), ale faktické první užití ochranné známky v obchodním styku, co vytváří práva k danému označení a přednost před ostatními. Z definice proto plyne, že certifikační ochrannou známku lze přihlásit k ochraně buď z titulu jejího předchozího užívání anebo záměru v dobré víře ji bezprostředně po zápisu užívat. S každou přihláškou certifikační ochranné známky je nutné opět podat podrobná pravidla pro její užívání. Každá taková přihláška musí obsahovat samostatné prohlášení o vlastnostech, standardech či jiných vlastnostech výrobků nebo služeb, které jsou předmětem certifikace. Dále je vhodné poznamenat, že pro USA je typické rozlišovat mezi ochrannou známku pro výrobky a ochrannou známku pro služby (tzv. servisní nebo služební známku), proto je nutné veškeré výrobky řadit do třídy A, naopak služby do třídy B, přičemž obě třídy smí být zahrnuté do jediné přihlášky.

Z dalších lze jmenovat Kanadu, která stanoví, že: „Certifikační známku může přijmout a zaregistrovat pouze osoba, která se nezabývá výrobou, prodejem, leasingem nebo pronájmem zboží nebo poskytováním služeb, jako jsou ty, ve vztahu k nimž je certifikační známka užívána nebo je zamýšlena užívat.“¹⁷ V tomto kontextu je zajímavé podotknout, že tomu není tak dávno, co došlo v Kanadě ke změně definičního vymezení certifikační ochranné známky, a to v důsledku přijetí novely známkového práva, která vstoupila v platnost dne 18. června 2019. Do té doby Kanada nabízela obsáhlejší právní definici certifikační ochranné

¹² <https://euipo.europa.eu/ohimportal/cs/certification-marks>

¹³ V některých případech je zapotřebí práce se specializovanějšími externími subjekty, jež mohou provádět samotné testování a/nebo dohled. Více informací v Pravidlech pro užívání certifikační ochranné známky EU na: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/trade_marks/RoU_EU_certification_marks/RoU_EU_certification_marks_cs.pdf

¹⁴ Jedná se o tzv. povinnost neutrality, jinými slovy, aby byl certifikátor neutrální ve vztahu k obchodním zájmům výrobců zboží či poskytovatelů služeb, které mají být předmětem certifikace. Nedávalo by velký smysl, aby si vlastník certifikační ochranné známky sám sobě certifikoval výrobky či služby. To by v tomto případě bylo závažným důvodem ke zrušení takové ochranné známky.

¹⁵ Blíže viz. GUIDELINES FOR EXAMINATION OF EUROPEAN UNION TRADE MARKS. 4 Specific Requirement as Regards Ownership https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/law_and_practice/trade_marks_practice_manual/WP_2_2017/Part-B/04-part_b_examination_section_4_absolute_grounds_for_refusal/part_B_examination_section_4_chapter_16/part_B_examination_section_4_chapter_16_EU_Certification_marks_en.pdf

¹⁶ Blíže viz. Lanham Act <https://wipo.lex.wipo.int/en/text/375756>

¹⁷ Blíže viz. Trademarks Act <https://wipo.lex.wipo.int/en/text/541839>

známky: „Certifikační ochranná známka znamená označení nebo kombinaci, které je užíváno nebo navrženo k užívání pro účely rozlišování nebo rozlišování výrobků nebo služeb, které jsou definovány standardem od těch, které definovány standardem nejsou, s ohledem na: charakter kvality výrobků nebo služeb, pracovní podmínky, za kterých byly výrobky vyrobené nebo služby poskytnuté, třídu osob, které výrobky vyrobily nebo služby poskytly, nebo oblast, ve které se výrobky vyrobily nebo služby poskytly.“¹⁸

Nebo Austrálii, která užívá vymezení: „Certifikační ochranná známka je užívána nebo má být užívána k odlišení výrobků nebo služeb, které jsou nabízeny nebo poskytovány v obchodním styku a jsou ověřeny vlastníkem ochranné známky, nebo jinou osobou schválenou vlastníkem ochranné známky, od výrobků nebo služeb, které nejsou certifikovány.“¹⁹ V případě Austrálie je zajímavé rovněž uvést, že pravidla pro užívání certifikační ochranné známky zde musí být vždy posouzena a schválena Australskou komisí pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitelů (označovanou jako ACCC²⁰), a to ještě předtím, než je samotná známka přijata k zápisu jako certifikační ochranná známka. Takový postup je této zemi příznačný.

V neposlední řadě stojí zmínit i Nový Zéland, kde známkový zákon umožnil zápis certifikační ochranné známky jejím začleněním do definice ochranné známky. Pro účely certifikační ochranné známky užívá následujícího vymezení: „Certifikační ochranná známka znamená označení schopné **a)** být graficky znázorněno; **a b)** v obchodním styku rozlišuje – **i)** výrobky certifikované jakoukoli osobou, pokud jde o původ, materiál, režim výroby, kvality, přesnost nebo jiné charakteristiky, od výrobků, které nejsou takto certifikovány; nebo **ii)** služby certifikované jakoukoli osobou, pokud jde o kvalitu, přesnost, výkon nebo jiné charakteristiky, od služeb, které nejsou takto certifikovány.“²¹ U vymezení certifikační ochranné známky tímto způsobem, shledáváme rozdílný přístup v porovnání s přístupy výše zmíněnými. Z definice rovněž plyne, že bude u certifikačních ochranných známek posuzováno i grafické ztvárnění.

Samo definiční vymezení certifikačních ochranných známek z pohledu představitelů anglo-amerického právního systému naznačuje řadu aspektů, které jsou pro tyto země signifikantní. Lze si povšimnout, že definice certifikační ochranné známky v USA, Kanadě, ale i Austrálii, s výjimkou Nového Zélandu, umožňuje podání přihlášky z titulu jejího předchozího užívání či z titulu záměru ji užívat, což musí být uvedeno v samotném prohlášení. Tento přístup je v souladu s principem first-to-use, který uplatňují země vycházející z anglo-amerického práva. To je také důvodem, proč známkový zákon Lanham Act v USA vyžaduje v souvislosti se zápisem certifikační ochranné známky následující:

v přihlášce, která je podána z titulu užívání v obchodním styku, musí přihlašovatel uvést prohlášení, že jako vlastník certifikační ochranné známky vykonává legitimní kontrolu nad užíváním certifikační ochranné známky v obchodním styku. Jelikož je vyloučeno, aby byla certifikační ochranná známka užívána samotným jeho vlastníkem, musí být v prohlášení dále uvedeno, že certifikační známka byla poprvé užitá z pověření přihlašovatele nebo osobami pověřenými přihlašovatelem. Naopak u přihlášek, které jsou podány z titulu záměru je užívat, musí přihlašovatel uvést, že má v dobré víře (bona fide) úmysl vykonávat legitimní kontrolu nad užíváním certifikační známky v obchodním styku. V neposlední řadě zde musí být uvedeno samostatné prohlášení, že přihlašovatel se nepodílí a ani se podílet nebude na výrobě či uvádění na trh výrobků nebo služeb, pro které má být známka zapsána. Naopak princip first-to-file je typickým prvkem práva kontinentálního, který shledáváme u zemí EU. V tomto ohledu se tak právní pojetí certifikační ochranné známky EU liší, jelikož samotný zápis není podmíněn předchozím užíváním či deklarováním záměru dané označení užívat. Ovšem pro všechny společně platí to, že je nutné poskytnout prohlášení přihlašovatele, že nevykonává podnikatelskou činnost zahrnující dodávání výrobků nebo poskytování služeb, které mají být certifikovány.

Taktéž shledáváme, že anglo-americké země, jmenovitě teď USA, terminologicky rozlišují mezi ochrannou známkou pro výrobky (Trademark) a ochrannou známkou pro služby (Service Mark), tedy servisní ochrannou známkou, což je nutné zohlednit i při vyplňování přihlášky certifikační ochranné známky z důvodu správného řazení do tříd výrobků a služeb (A, B). V tomto ohledu je zařazení výrobků a služeb pro potřeby zápisu certifikační ochranné známky EU jednodušší. Nelze si dále nepovšimnout, že definiční vymezení v USA obsahuje „hlavní rejstřík“ v souvislosti se zápisem certifikační ochranné známky, což je charakteristické pro USA, kde se vede rejstřík hlavní a vedlejší.²² Naopak Austrálie do definice navíc zakotvila i možnost, že určité charakteristiky výrobků či služeb smí být posouzené osobou odlišnou od vlastníka certifikační ochranné známky, vystupující jako schválený certifikátor. Ačkoli ostatní země tuto možnost nemají obsaženou v samotné definici, obecně platí, že to přípustné je. To se vztahuje i na certifikační ochrannou známkou EU.

V neposlední řadě nacházíme signifikantní rozdíl v možnosti certifikovat výrobky či služby z pohledu zeměpisného původu. Certifikační ochranná známka EU totiž nemůže označovat zeměpisný původ certifikovaných výrobků nebo služeb, zatímco v USA či Novém Zélandu to přípustné je, jak vyplývá z definičního vymezení certifikační ochranné známky.

18 Goudreau, M. 2015. Intellectual Property Law in Canada. s. 104

19 Blíže viz. Trade Marks Manual of Practise and Procedure http://manuals.ipaustralia.gov.au/trademarks/Part_35.pdf

20 <https://www.accc.gov.au/about-us/australian-competition-consumer-commission>

21 Blíže viz. Trade Marks Act <https://wipo.lex.wipo.int/en/text/547184>

22 Do hlavního rejstříku označovaného jako „Principal Register“ se zapisují všechny ty ochranné známky, které splňují veškeré zákonem dané požadavky pro zápis. Pokud tyto požadavky nejsou splněny, může být zapsáno do vedlejšího rejstříku, neboli doplňkového. Ten umožňuje zápis zejména těm označením, jež postrádají dostatečnou rozlišovací způsobilost, jako kupříkladu označení popisná.

Certifikační ochranné známky v pojetí smíšené právní tradice

Naopak u hlavního představitele smíšeného právního systému, kterým je Indie, se dle tamního zákona vyžaduje, aby byla certifikační ochrannou známkou: „*Znáмка schopná rozlišit výrobky nebo služby, v souvislosti s nimiž se užívá v obchodním styku, které jsou certifikovány majitelem ochranné známky s ohledem na původ, materiál, způsob výroby výrobku nebo poskytování služeb, kvalitu, přesnost nebo jiné vlastnosti výrobků nebo služeb, které nejsou takto certifikovány.*“²³ Kromě toho zákon dále specifikuje, jaké údaje lze uvést na obalu výrobku společně s certifikační ochrannou známkou: „*i) existence dohody o certifikování výrobků mezi výrobcem a organizací s vnitrostátní akreditací pro testování i certifikaci, ii) právní důkaz, že výrobek byl úspěšně testován v souladu s vnitrostátní akreditací jak pro testování, tak i pro certifikaci, iii) právní záruka, že výsledkem úspěšného testu je certifikační listina, kterou je možné považovat za veřejnou informaci, přičemž stanovuje toleranci a podmínky užití certifikovaného produktu, aby se dosáhlo souladu s touto certifikační listinou, v neposlední řadě může být uvedena rovněž iii) právní záruka, že výrobce provádí pravidelnou kontrolu prostřednictvím certifikačního orgánu, aby se dosáhlo udržení původního standardu zpracování, který byl užít při výrobě zkušebního vzorku a úspěšně prošel zkouškou.*“²⁴ Indie patří k těm zemím, které vyžadují poměrně obsáhlé a podrobné informace pro účely zápisu certifikační ochranné známky. Jedná se zejména o skutečnosti jako: povaha podnikání, údaje o infrastruktuře, výzkumu či vývoji, technická podpora pracovní síly, způsobilost žadatelů spravovat certifikační systém, finanční nastavení, ale také i závazek žadatele, že nedojde k diskriminaci vůči žádné straně, pakliže bude splňovat požadované standardy stanovené certifikačním orgánem, vlastnosti ochranné známky, způsob kontroly nad užíváním ochranné známky v Indii, dále charakteristiky výrobků či služeb, které mají být předmětem certifikace a v neposlední řadě jakým způsobem budou posuzovány a testovány tyto charakteristiky, stejně jako jakým způsobem se budou řešit případné spory.²⁵ Jedná se vskutku o rozsáhlý výčet informací, které je nutné s přihláškou doložit.

Z dalších zemí, uveďme Izrael, který definuje certifikační ochrannou známkou jako „*známku určenou k užívání jinou osobou, než osobou podnikající, k osvědčení původu výrobků, o které má zájem, jeho součásti, způsobu výroby, jakosti a jakýchkoli dalších charakteristik, nebo k potvrzení povahy, kvality nebo typu služby, o kterou má zájem.*“²⁶ Uvedením „osoby podnikající“ v definici, je myšlena ta osoba, jejíž podnikatelská činnost spočívá v dodávání výrobků či

poskytování služeb, které mají být certifikovány. Obdobné vymezení nacházíme i na Srí Lance, kde se certifikační ochrannou známkou rozumí „*známka, která označuje, že výrobky nebo služby, v souvislosti s nimiž je užívána, jsou vlastníkem ochranné známky certifikovány z hlediska původu, materiálu, způsobu výroby výrobků nebo výkonu služeb, kvality, přesnosti či jiných vlastností.*“²⁷ Rovněž stojí zmínit Jižní Afriku, kde se můžeme setkat s následující právní úpravou: „*Certifikační známka musí být schopná rozlišit výrobky nebo služby, které jsou certifikované vlastníkem ochranné známky s ohledem na několik charakteristik výrobků nebo služeb (jako je druh, kvalita, množství, zamýšlený účel, hodnota, zeměpisný původ) od těch, které certifikovány nejsou.*“²⁸ Ačkoli Jižní Afrika připouští k zápisu certifikační ochranné známky, je dobré mít na paměti, že jsou zde tyto známky spíše vzácností, jelikož není jednoduché zápis získat. S přihláškou je nutné totiž předložit poměrně rozsáhlou dokumentaci, jakým způsobem bude celý certifikační proces fungovat. S certifikační ochrannou známkou se můžeme dále setkat i na Kypru, kde je definována jako „*známka schopná rozlišit výrobky a služby v obchodě, které jsou certifikovány jakoukoliv osobou, pokud jde o jakost, přesnost či jinou vlastnost zahrnující původ, materiál, způsob výroby, od výrobků a služeb, které nejsou certifikovány, mohou být zapsány jako certifikační ochranné známky do rejstříku v části A ve vztahu k těmto výrobkům či službám, jménem této osoby jako vlastníka: za předpokladu, že taková známka není zapsána jménem osoby, která se zabývá prodejem výrobků certifikovaného druhu anebo obchodem poskytující služby certifikovaného druhu.*“²⁹

U výše uvedených zemí, jejichž právní systém se řadí ke smíšené právní tradici, si můžeme povšimnout, že ačkoli jsou si definice podobné, nacházíme zde i signifikantní rozdíly, které jsou dány právě tím, jaká právní tradice se do tamního práva promítla. Indie je v tomto ohledu ovlivněná právem anglo-americkým, když z definice vyplývá, že certifikační ochrannou známkou může být ta známka, která je „užívaná“, avšak už nikoli ta, u které je „zamýšleno užívat“ ji jako certifikační ochrannou známkou, jako tomu je v USA, Kanadě, Austrálii či Novém Zélandu. To je naprosto v souladu s právem indickým, protože Indie obecně přiznává práva k ochranné známce jejímu skutečnému prvnímu uživateli, nikoliv však tomu, kdo si jako první ochrannou známku zapíše. V tomto ohledu stojí zmínit jednu zajímavost, že ačkoliv se v Indii užívá ve vztahu k ochranným známkám princip first-to-use, ve vztahu k patentu na vynález či průmyslovému vzoru se však uplatňuje princip first-to-file. Nacházíme zde tak kompilaci obou principů, z nichž jeden vychází z práva anglo-amerického a druhý z práva kontinentálního. Naopak u zemí jako Izrael, Srí Lanka, Jižní

²³ <https://selvams.com/kb/in/trademarks/types-trademark-application-india>

²⁴ <http://www.mondaq.com/india/x/295156/Trademark/Certification+Marks+An+Indian+Perspective>

²⁵ Tamtéž.

²⁶ Fishman, A. O., Gilat, D., Bareket, E., Afori, T. Intellectual property law in Israel. Alpen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2013. s. 160

²⁷ Blíže viz. Intellectual Property Act <https://wipo.lex.wipo.int/en/text/184465>

²⁸ Dean, O. Dyer. A. 2018. Introduction to Intellectual Property Law. s. 979

²⁹ Blíže viz. Trade Marks Law <https://wipo.lex.wipo.int/en/text/126090>

Afrika či Kypr, shledáváme vliv práva kontinentálního, když definiční vymezení neobsahuje prvek „užívání“, ani prvek „záměr užívat“, a tudíž tím není samotný zápis podmíněn. Možnost certifikovat výrobky nebo služby z pohledu jejich zeměpisného původu vyplývá ze samotné definice u Indie, Srí Lanky, Jižní Afriky či Kypru, což potvrzuje opět vliv práva anglo-amerického. Kromě toho si lze povšimnout, že Kypr do definice navíc začlenil i některé další aspekty spojené se zápisem do rejstříku, když zde uvádí, že certifikační ochranné známky mohou být zapsány do rejstříku v části A. Kypr se v tomto směru inspiroval přístupem USA, které jakožto jediná z anglo-amerických zemí, má rejstřík rozdělen na jeho hlavní část a vedlejší, přičemž zápis do jednotlivých částí se dále řídí konkrétními podmínkami. O to více je zajímavé, že na Kypru nacházíme obdobné schéma rejstříku, které však není rozděleno na část hlavní a vedlejší, ale v tomto případě na část A a B, přičemž obě části rejstříku mají svá specifika pro účely zápisu. Kypr však není jedinou zemí ze skupiny představitelů smíšeného právního systému, kde nacházíme dané schéma rejstříku, shodně je tomu dokonce i v Nigérii, která pro účely zápisu ochranných známek obecně vede rejstřík, jenž je rozdělen na část A a B. Veškeré tyto vnímatelné rozdíly pouze dokreslují různorodost smíšených právních systémů, ve kterých se v různém poměru kloubí prvky typické pro anglo-americké právo s prvky, jež jsou naopak příznačné pro právo kontinentální.

Kategorie certifikační ochranné známky

Certifikační ochranné známky, které jsou dnes užívané celosvětově, lze obecně rozdělit do tří hlavních kategorií. První z nich představuje kategorii, v rámci které certifikační ochranné známky osvědčují, že výrobky nebo služby pocházejí z určité geografické oblasti. Typickým příkladem může být označení „COGNAC“ pro destilovanou brandy z oblasti, kterou nalézáme ve Francii. Zde stojí za zmínku, že Kanadský známkový zákon umožňuje zápis certifikační ochranné známky osvědčující určitou oblast pouze dvěma typům žadatelů: i) „správnímu orgánu země, státu, provincie anebo obce, který zahrnuje nebo tvoří součást oblasti označené touto ochrannou známkou“ nebo ii) „obchodnímu sdružení, které má kancelář anebo zástupce v dané oblasti“. Jednotlivec tak není oprávněn si nechat zapsat certifikační ochrannou známku osvědčující oblast, v níž se určité výrobky vyrábí či určité služby poskytují. Do druhé kategorie se řadí ty certifikační ochranné známky, které osvědčují, že výrobky splňují určité normy v souvislosti s kvalitou, materiálem či způsobem výroby. Uvést můžeme hojně používaná označení jako 100% recyklovatelný materiál. Poslední, a to třetí kategorii, představují ty certifikační ochranné známky, které osvědčují, že práce nebo práce na

výrobku byla provedena členem odborové organizace, potažmo jinou organizací či poskytovatel těchto služeb splnil určité standardy. Příkladem může být označení nesoucí název „CERTIFIED PARALEGAL“.³⁰ Zápis certifikačních ochranných známek nevyžaduje, aby obsahovaly konkrétní znění. Můžeme si přesto povšimnout, že se nejčastěji setkáváme s výrazy jako „certifikované, schválené, vyhovující“, které přímo naznačují, co je předmětem certifikace ve vztahu k nabízeným výrobkům nebo službám. Oblíbě se těší také různé tzv. „eko-značky“, které sdělují, že splňují určité environmentální standardy.

Režim kolektivních a běžných ochranných známek vs. certifikačních ochranných známek

Jak se historicky ukázalo, institut kolektivní ochranné známky, byť jako podpůrný právní prostředek, není vhodným řešením pro certifikační ochranné známky. Kolektivní ochranné známky se vyznačují jiným režimem, který je do velké míry omezený v porovnání s režimem certifikačních ochranných známek. Charakteristické pro tento známkoprávní institut je, že může **být užíván pouze členy určitého kolektivu**, typicky se jedná o právnické osoby³¹ nebo sdružení. Hlavní funkcí je rozlišit výrobky a/nebo služby pocházející od členů či společníků právnické osoby nebo účastníků sdružení, od výrobků a/nebo služeb jiných osob. Spotřebitelská veřejnost si tak tyto výrobky a/nebo služby spojuje s konkrétní právnickou osobou či sdružením, která má vystupovat jako jakýsi garant kvality. Jedná se tak o ochrannou známku, která je zapsána ve prospěch určitého kolektivu, z čehož byl nakonec odvozen i její samotný název.³² Pouze členové či společníci právnické osoby nebo účastníci sdružení mají právo kolektivní ochrannou známku užívat, a to za podmínek stanovených smlouvou o užívání kolektivní ochranné známky, která je uzavřena všemi členy nebo společníky právnické osoby či účastníky sdružení. To je také signifikantním rozdílem, jelikož zatímco certifikační ochranné známky může užívat kdokoli, kdo potvrdí, že jeho výrobky či služby splňují určité předepsané normy, kolektivní ochrannou známku mohou užívat pouze určitá skupina podniků. Ještě častěji, než s kolektivní ochrannou známkou se však setkáváme s ochrannými známkami, které ačkoli mají tendenci vypadat jako certifikační ochranné známky, jsou známkami běžnými.

Zatímco běžnou ochrannou známku musí její vlastník užívat ve vztahu k těm výrobkům a/nebo službám, pro které je zapsána, certifikační ochrannou známku smí naopak užívat kdokoli, kdo prokáže, že jeho výrobky nebo služby odpovídají standardům, které jsou vyžadovány jejím vlastníkem, který ji však sám nevyužívá. Pouze rozhoduje o tom, kdo je oprávněn ji užívat. Dalším specifickým

30 MACHŮ, M., Adlerová, E. Ochrana duševního vlastnictví ve státech anglo-americké a smíšené právní tradice. Praha: Metropolitan University Prague Press, Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 57.

31 Spolek, svaz či asociace.

32 Někdy je označována též jako svazová ochranná známka.

aspektem je, že povaha certifikační ochranné známky ne naznačuje komerční zdroj a nerozlišuje výrobky či služby mezi jednotlivými vlastníky ochranných známek, jako tomu je u běžných ochranných známek, ale rozlišovací způsobilost je posuzována odlišně. Primární funkcí je rozlišit certifikované výrobky či služby od těch, které certifikovány nejsou. S ohledem na rozdílný režim certifikační ochranné známky a běžné ochranné známky se proto většina odborníků domnívá, že stejná známka nesmí být užitá jako ochranná známka certifikační a současně jako běžná ochranná známka, stejně jako není přípustné, aby existovalo více shodných či podobných ochranných známek pro shodné či podobné výrobky a/nebo služby. V opačném případě by to přirozeně vedlo k záměně o skutečném významu ochranné známky na straně veřejnosti.³³

Je očividné, že každý z výše uvedených režimů má své výhody i nevýhody. Vlastník běžné ochranné známky má nad jejím užíváním naprostou kontrolu, případnou licenci má právo udělit komukoli, aniž by byl obviňován z diskriminace, pokud by tak neučinil. Řízení o zápisu běžné ochranné známky je podstatně méně náročné, než je tomu u certifikační ochranné známky, která ze své podstaty vyžaduje značné množství informací, jelikož s podáním přihlášky musí být předložena řada informací o splnění certifikačního standardu, z nichž některé jsou poměrně obtížné. Zejména se jedná o standardy, které souvisí se softwarem a v důsledku toho se tak mohou i často měnit.³⁴ Na druhou stranu ne všechna přihlášená označení mohou být zapsána jako běžné ochranné známky, pokud nevykazují dostatečnou rozlišovací způsobilost. Certifikační ochranné známky smí obsahovat zeměpisné popisné údaje, u běžné ochranné známky to naopak přípustné není. Získání certifikační ochranné známky je v mnohém ohledu náročnější než získání běžné ochranné známky. Z toho důvodu jsou více ceněné, což je patrné zejména v zemích s anglo-americkým právním systémem a právem smíšeným, kde se běžně užívají, a ve výrobky či služby označené certifikační ochrannou známkou je vkládána vyšší důvěra. V mnohém směru se tak země EU mohou inspirovat v přístupu k certifikačním ochranným známkám právě v těch zemích, kde mají svou tradici.

Závěr

Je patrné, že certifikační ochranné známky svou povahou představují specifický druh ochranné známky, která se liší od povahy ochranných známek kolektivních či běžných ochranných známek. Jakkoli byl tento druh ochranné známky původně charakteristický pro země anglo-americké právní tradice, postupně nabýval na významu a rozšířil se i do zemí smíšené právní tradice, nebyl však přijat úplně všude, což dokládají Filipíny, kde doposud nejsou přípustné k ochraně. Není ani ojedinělé tento druh ochranných

známek nalézt i v právu kontinentálním, konkrétně na úrovni EU, kde jsou novým druhem ochranné známky. Právě jejich původ a postupné přejímání do zemí rozdílné právní tradice dalo vzniknout jejich různému právnímu pojetí ve světě, což nakonec dokládají i samotná výše uvedená právní vymezení certifikačních ochranných známek v těchto zemích, kde shledáváme rozdílné právní aspekty. Z toho dále plyne i různorodý přístup k požadavkům na informace, které je nutné předložit společně s přihláškou certifikační ochranné známky, které se země od země mohou lišit, proto je zřejmé vhodné se řídit pokyny či průvodcem k zápisu těchto ochranných známek, které jednotlivé zápisné úřady na svých domovských stránkách nabízejí. Nakonec můžeme shledat jejich rozdílné vnímání a postavení na trhu. Zatímco v zemích anglo-americké či smíšené právní tradice se běžně užívají, ve vztahu k EU jakožto celku představují známkoprávní institut nový. Z toho plyne, že praxe pravděpodobně ukáže, jakým způsobem se tento druh ochranné známky vedle kolektivní ochranné známky, běžné ochranné známky včetně i ochranných známek netradičních, na evropském trhu ujme a bude vnímán společností. Doposud EUIPO zapsalo celkem 178 certifikačních ochranných známek EU, což dokládá, že jejich začlenění do evropského známkového práva je jistě vítaným krokem.

Literatura

- DEAN, O. DYER. A. 2018. *Introduction to Intellectual Property Law*. South Africa: Oxford University Press Southern Africa Ltd. 4. vydání, 2018. 550. ISBN 9780199045792
- FISHMAN, A. O., GILAT, D., BAREKET, E., TAMIR, A., 2013. *Intellectual property law in Israel*. Alpen aan den Rijn: Kluwer Law International. 2013. 264. ISBN: 90-411-4859-0
- GOUDREAU, M. 2015. *Intellectual Property Law in Canada*. The Netherlands: Kluwer Law International. Druhé vydání. 2015. 170. ISBN: 978-90-411-5889-5.
- MACHŮ, M., ADLEROVÁ, E. 2018. *Ochrana duševního vlastnictví ve státech anglo-americké a smíšené právní tradice*. Praha: Metropolitan University Prague Press, Wolters Kluwer ČR, 2018, 104. ISBN: 978-80-7598-149-3.
- TETLEY, W. 2000. *Mixed jurisdictions: common law vs civil law (codified and uncoded)*. Dostupné na internetu: <https://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/tetley.html>
- KLASA. 2018-2021. Dostupné na internetu: <https://www.eklasa.cz/produkty?searchCategory=&searchName=&searchProducer=&searchRegion=>
- Proveřeno v poušti*. 2021. Univerzita Karlova. Dostupné na internetu: <https://proverenovpousti.cz/>

³³ Tamtéž.

³⁴ https://www.dlapiper.com/en/us/insights/publications/2012/12/trademark-or-certification-mark-the-standardsbo_/

Značka spoľehlivosti. 2020. Asociace veřejně prospěšných organizací ČR. Dostupné na internetu: <https://www.znackaspolehlivosti.cz/#kontakt>

Certifikační ochranné známky. 1995-2021. EUIPO. Dostupné na internetu: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/cs/-certification-marks>

GUIDELINES FOR EXAMINATION OF EUROPEAN UNION TRADE MARKS. 2017. EUIPO. Dostupné na internetu: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/law_and_practice/trade_marks_practice_manual/WP_2_2017/Part-B/04-part_b_examination_section_4_absolute_grounds_for_refusal/part_B_examination_section_4_chapter_16/part_B_examination_section_4_chapter_16_EU_Certification_marks_en.pdf

United States of America. *U.S. Trademark Law: Rules of Practice in Trademark Cases*, 2015. WIPOLEX. Dostupné na internetu: <https://wipolex.wipo.int/en/text/375756>

CANADA. *Trademarks Act*. 2019. WIPOLEX. Dostupné na internetu: <https://wipolex.wipo.int/en/text/541839>

Trade Marks Manual of Practice and Procedure. Australian Government. Dostupné na internetu: http://manuals.ipaustralia.gov.au/trademarks/Part_35.pdf

ACCC. *Australian Competition & Consumer Commission*. Dostupné na internetu: <https://www.accc.gov.au/about-us/australian-competition-consumer-commission>

New Zealand. *Trade Marks Act*. 2002. WIPOLEX. Dostupné na internetu: <https://wipolex.wipo.int/en/text/547184>

Selvam & Selvam. 2021. Dostupné na internetu: <https://selvams.com/kb/in/trademarks/types-trade-mark-application-india>

MAHESWARY, M. 2014. *India: Certification Marks: An Indian Perspective*. Dostupné na internetu: <https://www.mondaq.com/india/trademark/295156/certification-marks-an-indian-perspective>

Sri Lanka. *Intellectual Property Act*. 2003. Dostupné na internetu: <https://wipolex.wipo.int/en/text/184465>

Cyprus. *Trade Marks Law*. 1990. Dostupné z: <https://wipolex.wipo.int/en/text/126090>

DUNN, A. H. 2012. Trademark or certification mark? The standards body's dilemma. Dostupné z: [Trademark or certification mark? The standards body's dilemma | Insights | DLA Piper Global Law Firm](#)

ZRÝCHLENÝ POSTUP ZÁPISU DIZAJNU DO REGISTRA

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1

Podanie elektronickej žiadosti na portáli elektronických služieb <https://mef.indprop.gov.sk/ipointupv/pages/Default.aspx>

2

Elektronická schránka na slovensko.sk aktivovaná na doručovanie.

3

Vyobrazenie vo formáte .jpg s rozlíšením 300 dpi a s najkratšou stranou minimálne 8 cm.

4

Doklad o práve prednosti súčasťou podanej prihlášky (v prípade uplatneného prioritného práva).

5

Na určenie výrobku sa použije aplikácia na adrese <https://euipo.europa.eu/designclass/>

6

Poplatok zaplatený najneskôr do 5 pracovných dní od odoslania potvrdenia o podaní.

pokyn na zápis
dizajnu do registra

V prípade, že budú dodržané uvedené podmienky, naši kolegovia vykonajú prieskum prihlášky v krátkom čase a v prípade, ak nezistia formálne alebo vecné nedostatky, napr. že prihlásený dizajn nie je nový alebo nemá osobitý charakter alebo je v rozpore s dobrými mravmi, prípadne vyobrazenia dizajnu nebudú vyhovovať podmienkam stanoveným vo vyhláške, predmet takejto prihlášky sa **zapíše do registra ÚPV SR spravidla v lehote 45 pracovných dní od dátumu jej podania.**

V prípade nedodržania stanovených podmienok zrýchleného konania zápisu dizajnu Úrad priemyselného vlastníctva SR nemôže zaručiť, že zápis dizajnu sa vykoná v uvedenej lehote. Zrýchlený postup sa môže overiť vo webregistrácii úradu kliknutím na protokol príslušnej prihlášky. Ak sa v protokole zobrazí položka **pokyn na zápis v lehote 30 pracovných dní od podania prihlášky**, znamená to, že predmetná prihláška **splnila podmienky zrýchleného postupu zápisu dizajnu.**

Ochrana a transfer inovácií z oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií

Protection and Transfer of Innovations in Life Sciences and Medical Technologies

Jaroslav NOSKOVIC^{*1}

ABSTRAKT

Inovácie v oblasti „Life Sciences“² a medicínskych technológií zohrávajú významnú úlohu v súčasnej spoločnosti, nakoľko majú potenciál prispieť k riešeniu najvýznamnejších výziev súčasnosti. Patrí sem napríklad výživa a zdravie svetovej populácie a udržateľné využívanie prírodných zdrojov. So zavádzaním a využívaním inovácií úzko súvisí téma ich ochrany ako predmetov priemyselného vlastníctva, ktorú reflektuje aj predkladaný príspevok. Inovácie v sledovanej oblasti sú navyše vytvárané nielen v súkromných spoločnostiach, ale aj vo verejných a štátnych vedeckovýskumných inštitúciách. Z tohto dôvodu je v spojitosti s inováciami potrebné obsiahnuť aj problematiku transferu technológií, teda systematického prenosu výsledkov výskumu z verejných a štátnych vedeckovýskumných inštitúcií do praxe. Potreba správnej orientácie vo vymedzených oblastiach sa ukazuje ako obzvlášť aktuálna najmä v súčasnosti – v období vrcholiacej pandémie koronavírusu.

ABSTRACT

Innovations in the areas of life sciences and medical technologies are crucial in today's society as their potential to solve the most significant challenges is very high. It consists of such an issues as nutrition and world population health and sustainable use of natural resources. The application and utilization of innovation is closely connected to the topic of intellectual property protection (IP protection) as the submitted paper reflects. Innovations in the mentioned areas are created not only in the private sector but in public R&D institutions as well. From this point of view it is important to include the topic of the technology transfer as a process of systematic transmission of research and development results from public R&D institutions into a private sphere. Need of the right orientation in these areas turns out to be especially valid in the time of culminated corona virus epidemic.

Kľúčové slová

transfer technológií, inovácie, ochrana duševného vlastníctva, patenty, úžitkové vzory, licencovanie, vedeckovýskumné inštitúcie, univerzity, spolupráca s praxou

Key words

technology transfer, innovations, intellectual property protection, patents, utility model, licensing, scientific research institutions, university, cooperation with practice

* Uvedený text nepodliehal recenznému konaniu.

1 RNDr. Jaroslav Noskovič, PhD., je vedúci oddelenia ochrany a komercializácie duševného vlastníctva v Centre vedecko-technických informácií SR. Zodpovedá za poskytovanie expertných služieb zameraných na realizáciu transferu technológií z univerzít a SAV do praxe. V rámci aktuálneho národného projektu NITT SK II vykonáva úlohu garanta odbornej aktivity, ktorej cieľom je zabezpečenie systémovej podpory a rozvoja transferu technológií na národnej úrovni. Intenzívne sa venuje aj oblasti patentovej, dizajnovej a známkovej ochrany v podnikaní a licencovaní, e-mail: jaroslav.noskovic@cvtisr.sk

2 Life Sciences sú prírodné vedy zamerané na štúdium živých organizmov vrátane biológie, botaniky, zoológie, mikrobiológie, fyziológie, biochémie a príbuzných predmetov. https://www.lexico.com/definition/life_sciences

Všetky obdobia ľudských dejín boli spojené s technologickým pokrokom. Zavedením vedeckých metód nadobudlo skúmanie sveta a rozvoj technológií systematický ráz, čo viedlo k neustále sa zvyšujúcemu tempu vytvárania a zavádzania inovácií všetkého druhu. Tieto inovácie, teda v praxi využité nové nápady z oblasti produktov, procesov a prístupov, priamo vplývali nielen na produkciu, ale aj na zdravie ľudí a kvalitu ich života. Od počiatku priemyselnej revolúcie je možné identifikovať niekoľko období, ktoré približne zodpovedajú tradičným storočiam, v rámci ktorých prevládala rozvoj určitých konkrétnych vedecko-technických oblastí a prístupov. Prvé obdobie (19. storočie) je tak možné nazvať vekom inžinierstva, druhé (20. storočie) vekom fyziky a chémie a aktuálne 21. storočie vekom biológie³. Tento pohľad je prínosný najmä v tom, že pokiaľ vieme identifikovať oblasti, ktoré majú hlavný formujúci vplyv na súčasnú spoločnosť, môžeme efektívnejšie využívať dostupné zdroje. Dnes už základným problémom nie je napríklad preprava jednotlivca alebo skupiny z bodu A do bodu B alebo absencia dostatočne výkonného zdroja elektrickej energie. Medzi najvýznamnejšie výzvy súčasnosti patrí najmä výživa neustále rastúcej svetovej populácie, zdravie starnúceho obyvateľstva, udržateľné využívanie prírodných zdrojov a znižovanie negatívnych dopadov ľudskej činnosti na životné prostredie. Pri pohľade na takto vymedzené globálne výzvy je zrejmé, že práve inovácie v oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií, na ktoré je zameraný aj tento príspevok, majú potenciál zohrať kľúčovú úlohu pri ich riešení. Významným zdrojom inovácií sú nielen súkromné spoločnosti z tejto oblasti, ale aj univerzity, resp. všeobecne – vedeckovýskumné inštitúcie. Z tohto dôvodu je potrebné na problematiku inovácií – ich tvorby a nakladania s nimi – nazerať aj v kontexte transferu technológií, teda systematického prenosu výsledkov výskumu z verejných a štátnych vedeckovýskumných inštitúcií do praxe. Príspevok bude okrem načrtnutých téz ďalej zameraný aj na jeden zo základných procesov spojených nielen s transferom technológií, ale aj so zavádzaním a využívaním inovácií v komerčných spoločnostiach – s priemyselnoprávnou ochranou inovácií.

S oblasťou „Life Sciences“ a medicínskych technológií sú spojené prakticky všetky typy inovácií. Napríklad zariadenia – od laboratórnych a diagnostických, cez zariadenia súvisiace s chirurgickými zákrokmi, podávaním anestézie a rehabilitáciami až po zariadenia určené na výrobu rôznych chemických látok a prípravkov. Významnými inováciami v tejto oblasti sú aj samotné chemické látky (napr. liečivá) a spôsoby ich výroby. Ďalej sem možno zaradiť biotechnologické inovácie, nové spôsoby diagnostiky a liečenia ochorení, nové bunkové línie a kmene mikroorganizmov, ale aj nové inovatívne dizajny pomôcok, nástrojov a zariadení. V neposlednom rade je potrebné zvýrazniť

aj skupinu inovácií s neustále rastúcim významom a rozšírením – počítačové programy vrátane umelej inteligencie. Túto heterogénnu skupinu je možné vhodne triediť a zoskupiť, čo nám umožní ďalej sa zaoberať ich ochranou a komerčným využívaním. Na jednotlivé rôzne inovácie sa môžeme pozrieť ako na predmety duševného vlastníctva – nehmotné statky, ktoré majú určitú hodnotu a môžu byť predmetom súkromno-právnych vzťahov. V takom prípade nám pomôže platná legislatíva, vďaka ktorej môžeme ďalej hovoriť o vynálezoch, dizajnoch, know-how, autorských dielach, ale napríklad aj o označeniach. Tie síce nepredstavujú samotné inovácie, ale priamo súvisia s ich využívaním v praxi, keďže každý produkt alebo služba má spravidla svoje jedinečné označenie, s ktorým vstupuje na trh. Vynález, ktorému budeme venovať najviac pozornosti, je nové riešenie určitého technického problému. Ide o typický základ produktových a procesných inovácií, pričom s ich zavádzaním je úzko prepojená téma efektívnej ochrany inovácií. Význam akejkoľvek ochrany inovácie ako duševného vlastníctva spočíva v tom, že chráni investície vložené do výskumu a vývoja, ktorých výsledkom je predmetná inovácia. V oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií sú pritom výskumno-vývojové náklady spravidla vyššie ako priemerné, keďže na uvedenie nových produktov alebo procesov je zväčša potrebné vykonať predklinické a klinické štúdie, prípadne získať rôzne certifikáty. Ak by v tejto situácii mohol výsledky výskumu a vývoja využívať na komerčné účely ktokoľvek, motivácia investovať do ďalšieho výskumu by sa u subjektu, ktorý inováciu vytvoril, pravdepodobne vytratila. Práve z toho dôvodu bola zavedená formalizovaná ochrana vynálezov – aby osoby investujúce do výskumu a vývoja získali na časovo obmedzené obdobie výlučné práva na svoje vynálezy, a tým dosiahli návratnosť svojich investícií a adekvátny zisk. Tento systém zároveň umožňuje študovať všetky chránené vynálezy, nakoľko ich opis je povinne zverejnený, a tiež zabezpečuje bezplatné využívanie všetkých vynálezov, ktorých ochrana sa už skončila. Táto ochrana tiež sprístupňuje univerzitám možnosť transferovať vytvorené vynálezy do praxe, nakoľko bez zabezpečenej ochrany by cieľný komerčný transfer v podstate nebol možný.

Vynález je vo všeobecnosti možné chrániť až tromi spôsobmi, ktoré možno za určitých okolností kombinovať, prípadne môžu byť využité postupne alebo paralelne. Ide o **patent, úžitkový vzor a utajenie**. Patent je ochranný dokument, ktorým dáva štát výlučné právo jeho majiteľovi na využívanie vynálezu počas určitého časového obdobia, konkrétne najviac 20 rokov od podania prvej patentovej prihlášky na daný vynález. Úžitkový vzor rovnako ako patent poskytuje majiteľovi výlučné právo na využívanie vynálezu, resp. technického riešenia; ale okruh predmetov, ktoré sú vylúčené z ochrany úžitkovým vzorom, je

3 Prof. Dame Lesley Anne Glover DBE FRS FRSE FASM FRSGS, hlavná vedecká poradkyňa predsedu Európskej komisie, OECD Forum on Global Biotechnology, Paríž, 12 November 2012.

širší ako okruh predmetov vylúčených z patentovej ochrany a zahŕňa aj riešenia týkajúce sa výrobkov pozostávajúcich z biologického materiálu alebo zahŕňajúcich biologický materiál, spôsoby výroby chemických látok, spôsoby výroby farmaceutických látok a medicínske použitie látok a zmesí látok. Využitelnosť ochrany úžitkovým vzorom je teda v oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií obmedzená. Rozdielna je aj maximálna doba platnosti úžitkového vzoru – iba desať rokov od podania prihlášky, čo v sledovanej oblasti nemusí byť postačujúce. Viaceré výluky spoločné pre patent aj úžitkový vzor zasahujú do využiteľnosti týchto spôsobov ochrany práve v oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií. Takáto ochrana sa neudeluje napríklad na:

- chirurgické alebo terapeutické spôsoby liečenia ľudského tela alebo zvieracieho tela a na diagnostické metódy a metódy prevencie chorôb využívané na ľudskom alebo zvieracom tele,
- vynálezy, ktoré sa týkajú ľudského tela v rôznych štádiách vzniku či vývoja,
- vynálezy, ktorých predmetom je klonovanie alebo využívanie ľudských embryí.

Prvá uvedená výluka sa však nevzťahuje na použitie látok a zmesí látok na liečenie, diagnostiku a prevenciu chorôb; takéto použitie látok a zmesí látok je patentovateľné.

K uvedeným dvom formalizovaným spôsobom ochrany existuje vhodná alternatíva, resp. doplnok v podobe utajenia podstaty vynálezu. Tento spôsob ochrany sa prirodzene využíva aj v prípadoch, kedy si subjekt, ktorý vytvoril vynález, vyberie napríklad patent ako najvhodnejší spôsob ochrany svojho vynálezu. Pred podaním patentovej prihlášky na daný vynález je totiž nevyhnutné nezverejniť podstatu vynálezu, teda držať ho v režime utajenia. Celosvetová absolútna novosť je jednou z troch nutných podmienok na udelenie patentu na vynález. Ďalej je potrebné, aby bol vynález výsledkom vynálezcovskej činnosti a bol priemyselne využiteľný. Utajenie ako dlhodobá alternatíva k patentovej ochrane pripadá do úvahy najmä v tých situáciách, kedy podstata vynálezu „zostáva v našej továrni“, teda z finálneho výrobku nie je možné priamo určiť jeho zloženie alebo spôsob jeho výroby.

Predtým ako firma alebo univerzita začne akýmkoľvek spôsobom nakladať so svojím vynálezom, je potrebné sa presvedčiť o tom, že k danému riešeniu má skutočne všetky potrebné práva. Pri určovaní subjektu, ktorý má práva k vynálezu, sa vždy vychádza od pôvodcu – fyzickej osoby, ktorá ho vytvorila. Ak však pôvodca vytvoril vynález

v rámci plnenia úloh z pracovnoprávného vzťahu, právo na riešenie patrí zamestnávateľovi⁴. V tomto prípade sa ďalej uplatňuje tzv. zamestnanecký režim, v rámci ktorého má zamestnávateľ trojmesačné obdobie na posúdenie daného vynálezu. Spravidla sa realizuje rešerš na stav techniky doplnený o prieskum trhu a tiež produktovú a trhovú analýzu. Výstupy týchto analýz sú schopné naznačiť základy pre zvolenie vhodnej stratégie ochrany a komercializácie vynálezu. Ak sa na vytvorení podieľali aj iné osoby ako zamestnanci firmy alebo univerzity, je potrebné včasne zmluvne upraviť ďalšiu spoluprácu týchto subjektov alebo zmluvne zabezpečiť prevod práv na danú firmu alebo univerzitu. Na univerzitách majú na tieto účely zriadené špeciálne pracoviská, tzv. centrá transferu technológií. Ich agendou je identifikácia, posúdenie, ochrana a aj následná komercializácia výsledkov výskumu realizovaného na danej univerzite, resp. všeobecne vedeckovýskumnej inštitúcii. Vedci by sa v prípade vytvorenia vynálezu mali v prvom rade obracať na tieto pracoviská. Rovnako to platí aj v prípadoch, kedy sa má realizovať spolupráca alebo zákazka, v rámci ktorých sa predpokladá vytvorenie vynálezu alebo iného predmetu duševného vlastníctva.

Po podaní prihlášky je možné zverejniť podstatu vynálezu (neporuší sa tým novosť vynálezu), čo je významnou skutočnosťou najmä v prípade, ak je prihlasovateľom univerzita alebo iná vedeckovýskumná inštitúcia. Nakoľko samotné univerzity spravidla nevyužívajú svoje vynálezy na komerčné účely, podaním prihlášky sa otvára aj možnosť verejne ponúkať vynález na využívanie potenciálnym partnerom z praxe, teda realizovať proces komercializácie. Výhodné je na to využiť prvých 12 mesiacov od podania prihlášky, nakoľko vtedy nie je potrebné vynakladať ďalšie prostriedky na ochranu, a zároveň ešte zostávajú otvorené všetky možnosti na prípadné rozšírenie ochrany do ďalších krajín. Patentová ochrana má striktné teritoriálny charakter, pričom rozširovanie ochrany vynálezu je možné iba do 12 mesiacov od podania prvej prihlášky na daný vynález.

Komerčné využívanie vynálezu, ktoré je často spojené s jeho zverejnením, sa bez zásadnejších obmedzení sprístupňuje už podaním patentovej prihlášky. To samozrejme platí v prípade, ak sa vynález rozhodol majiteľ chrániť prostredníctvom patentu. V prípade cielene nechránených alebo utajovaných vynálezov neexistujú žiadne konkrétne termíny alebo míľniky, ktoré by ovplyvňovali zverejniteľnosť podstaty týchto vynálezov. Vo všeobecnosti je možné duševné vlastníctvo (teda aj vynálezy) komercializovať tromi základnými spôsobmi:

⁴ § 11 zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- prostredníctvom vlastných podnikateľských aktivít,
- udelením licencie na využívanie daného duševného vlastníctva a
- prevodom práv na dané duševné vlastníctvo.

V prípade firiem je druhý a tretí spôsob spravidla skôr doplnkovým k dominantnému prvému spôsobu. Univerzity sa však zo svojej podstaty prikláňajú zväčša k udeleniu licencie, pričom v teoretickej rovine majú možnosť realizovať aj prevod práv. Konkrétny postup na jeho uskutočnenie (na verejných a štátnych vedeckovýskumných inštitúciách) však v súčasnosti na Slovensku nie je v legislatíve upravený, čo v mnohých prípadoch reálne negatívne ovplyvňuje schopnosť univerzít nadviazať komerčnú spoluprácu so súkromným sektorom. Celý proces ochrany a takto vymedzenej komercializácie v prostredí vedeckovýskumných inštitúcií sa označuje pojmom transfer technológií. Na Slovensku sú v tejto oblasti prítomné viaceré prekážky, ktoré znižujú počet realizovaných transferov na veľmi nízku úroveň. V oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií je to najmä nízky stupeň vývoja vytváraných vynálezov, ktorý sa tu prejavuje najvýraznejšie, nakoľko práve v tejto oblasti sa okrem tradičnej požiadavky na predvedenie funkčnosti a parametrov vynálezu požaduje aj realizácia predklinických a klinických štúdií. Potenciálni komercializační partneri spravidla požadujú, aby bol určitý stupeň týchto štúdií vykonaný ešte pred podpisom akejkoľvek zmluvy spojenej s finančným plnením zo strany tohto partnera. Nakoľko si však realizácia štúdií vyžaduje značný čas a finančné prostriedky, v univerzitnom prostredí sa tieto kroky často neuskutočňujú. Problém vyplýva aj zo skutočnosti, že vedci spravidla potrebujú svoje výsledky čo najskôr publikovať, čomu však má predchádzať podanie patentovej prihlášky, ktorým sa zároveň spúšťa odpočítavanie času do termínov, kedy bude potrebné vynakladať ďalšie financie na rozšírenie a udržiavanie patentovej ochrany. Realizácia štúdií však spravidla trvá dlhšie ako schopnosť univerzity pokračovať v znášaní nákladov na udržiavanie patentovej ochrany v medzinárodnom rozsahu. To v mnohých prípadoch vedie k skutočnosti, v ktorej naše vedeckovýskumné inštitúcie na jednej strane disponujú zaujímavými výsledkami výskumu, na druhej strane však nie sú schopné ich napriek značnej snahe transferovať do praxe. V iných oblastiach je táto skutočnosť prítomná v značne nižšom rozsahu, nakoľko spravidla nie je potrebné realizovať štúdie alebo schvaľovanie v podobnom rozsahu ako v prípade technológií z oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií.

Uvedené skutočnosti nemajú predstavovať zdôvodnenie, prečo transfer technológií nerealizovať, ale skôr napomôcť nasmerovať ďalšie aktivity kompetentných osôb a inštitúcií, pričom ich cieľom by malo byť odstránenie identifikovaných prekážok a sprístupnenie transferu technológií pre všetky oblasti a všetky vedeckovýskumné inštitúcie na Slovensku. Iba inovácie sú schopné zabezpečiť firmám napredovanie, ktoré je naviazané na získavanie a udržiavanie konkurenčnej výhody. Vedeckovýskumné inštitúcie im pritom môžu byť nápomocné, nakoľko predstavujú významný zdroj inovácií a disponujú špičkovou výskumnou a vývojovou infraštruktúrou. Transfer technológií ako systémový prvok je preto potrebné systematicky rozvíjať a cielavedome budovať infraštruktúru na podporu jeho realizácie v našich univerzitách, v Slovenskej akadémii vied a rezortných výskumných ústavoch. K tejto úlohe aktívne pristupuje aj Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR), ktoré v tejto oblasti implementuje už druhý národný projekt – Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK II⁵ spolufinancovaný zo zdrojov EÚ. Špecializované pracovisko CVTI SR – Centrum transferu technológií – sa môže aj vďaka projektu podieľať na zavádzaní nových systémových nástrojov na zefektívnenie a sprístupnenie realizácie transferu technológií, a zároveň poskytovať rozsiahlu podporu vedeckovýskumným inštitúciám vo forme expertných podporných služieb a hradenia tzv. patentových poplatkov. Cieľom je prekonať existujúce súčasné prekážky spojené so zabezpečovaním ochrany a komercializáciou výsledkov výskumu ako duševného vlastníctva. Všetky informácie súvisiace s dostupnou podporou a činnosťou Centra transferu technológií pri CVTI SR sú dostupné na Národnom portáli pre transfer technológií⁶.

Potreba tvorby a zavádzania inovácií v oblasti „Life Sciences“ a medicínskych technológií je obzvlášť aktuálna v období vrcholiacej pandémie koronavírusu. Správna orientácia v oblasti ich ochrany, ale tiež prenosu z vedeckovýskumných inštitúcií do praxe preto môže predstavovať nielen potenciálne získanie konkurenčnej výhody, ale aj zachránené životy. Prípadné prekážky môžu pritom pôsobiť obmedzujúco, ale spoločným úsilím zainteresovaných subjektov je možné dosiahnuť ich prekonanie, a tým sprístupniť všetky vytvorené inovácie zodpovedajúce spoločnosti veku biológie.

5 https://nptt.cvtisr.sk/sk/o-portali/projekt-nitt-sk-ii.html?page_id=4974

6 www.nptt.sk

Distribučná sieť subordinovaných subjektov, jej tvorba a udržanie ako know-how samostatného finančného agenta

The Distribution Network of Subordinate Entities, its Creation and Maintenance as Know-How of the Independent Financial Agent

Andrea SLEZÁKOVÁ*¹

ABSTRAKT

Služby poskytované finančnými inštitúciami majú isté špecifiká spočívajúce najmä v tom, že sú rôznorodé a nehmotné. Uzatváranie zmluvy o poskytnutí finančnej služby si vyžaduje osobnú interakciu s klientom, resp. v momentálnej pandemickej situácii komunikáciu v online prostredí. Predovšetkým z dôvodu redukcie nákladov súvisiacich so vznikom zmluvného vzťahu si vytvárajú finančné inštitúcie distribučné cesty, ktoré predstavujú rozliční sprostredkovatelia, medzi nimi aj samostatní finanční agenti. Títo sa výrazne odlišujú od ostatných kategórií finančných agentov, keďže sú oprávnení vykonávať činnosť prostredníctvom subordinovaných subjektov, tzn. disponujú vlastnou distribučnou sieťou. Príspevok analyzuje otázku, či tvorba a udržiavanie siete podriadených finančných agentov predstavuje know-how samostatného finančného agenta.

ABSTRACT

The services provided by financial institutions have certain specificities, in particular that they are diverse and intangible. Concluding a contract for the provision of financial services requires personal interaction with the client or in the current pandemic situation, communication in the online environment. In particular, in order to reduce the costs associated with the creation of a contractual relationship, financial institutions build distribution channels, which are being formed by various intermediaries among them independent financial agents. These differ significantly from other categories of financial agents, as they are authorized to operate through subordinated entities; this means they can shape their own distribution network. The paper analyzes the question of whether the creation and maintenance of a network of subordinate financial agents represents the know-how of an independent financial agent.

Kľúčové slová

know-how, finančné sprostredkovanie, samostatný finančný agent, podriadený finančný agent

Key words

know-how, financial intermediation, independent financial agent, subordinate financial agent

* Uvedený text nepodliehal recenznému konaniu.

¹ JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD., odborná asistentka, Katedra obchodného práva, Obchodná fakulta, Ekonomická univerzita v Bratislave, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, 02/67291226, andrea.slezakova@euba.sk.

Príspevok bol spracovaný v rámci projektu APVV-16-0553 „Premeny a inovácie konceptu kapitálových spoločností v podmienkach globalizácie“.

Úvod

Finančné inštitúcie uzatvárajú zmluvu o poskytnutí finančnej služby s klientom nielen priamo, ale aj prostredníctvom finančných agentov. Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o finančnom sprostredkovaní) integruje podmienky pre distribúciu finančných služieb v sektore poistenia alebo zaistenia, kapitálového trhu, prijímania vkladov, doplnkového dôchodkového sporenia, starobného dôchodkového sporenia a poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov. Predmetný normatívny právny akt umožňuje realizovať finančné sprostredkovanie samostatným finančným agentom, viazaným finančným agentom, podriadeným finančným agentom, sprostredkovateľom doplnkového poistenia, viazaným investičným agentom, finančným sprostredkovateľom z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančným sprostredkovateľom z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie. Z uvedenej skupiny venujeme ďalšiu pozornosť samostatným finančným agentom.

Zákonodarca samostatným finančným agentom umožňuje distribuovať vzájomne si konkurujúce finančné služby, to znamená, že môžu byť činní v tom istom čase pre rôzne finančné inštitúcie a zároveň sú oprávnení za zákonne ustanovených podmienok vykonávať finančné sprostredkovanie prostredníctvom podriadených finančných agentov. V praxi distribučné siete predstavujú v niektorých prípadoch stovky, ba až tisíce podriadených finančných agentov, čím výrazným spôsobom prispievajú k zvýšeniu odbytu finančných produktov.

Vzhľadom na skutočnosť, že subordinované subjekty uľahčujú nadriadenej entite vykonávanie finančného sprostredkovania, venujeme pozornosť úvahám o tom, či budovanie a udržiavanie siete podriadených subjektov predstavuje know-how samostatného finančného agenta.

1 Know-how

Know-how tvorí predmet duševného vlastníctva. „Mezinárodná obchodná komora, komisia pre priemyselné vlastníctvo definovala pojem know-how v roku 1957, a to nasledovne, know-how označuje nielen tajné recepty a postupy, ale taktiež techniku spojenú s patentovaným výrobným postupom alebo procesom, techniku, ktorá je nut-

ná, aby patentovaný vynález mohol byť využívaný a ktorý umožňuje majiteľovi patentu využívať ho v širšom technickom rozsahu, tento pojem označuje praktické procesy, zvláštne vlastnosti a technické znalosti, ktoré výrobca nadobudol ako výsledok výskumu, ktoré doposiaľ nie sú známe konkurencii.“² „Know-how predstavuje vo všeobecnosti výrobnotechnické poznatky, ktoré obvykle nie sú výsledkom vedeckej alebo tvorivej, ale dlhodobej skúsenosti s optimálnym priebehom určitého procesu, technológie alebo receptúry.“³

„Know-how nie je v našom právnom poriadku osobitne upravené.“⁴ „Know-how patrí k iným majetkovým hodnotám.“⁵ „Nemožno ho označiť za vec, ale má majetkovú hodnotu.“⁶ „Predmetom ochrany je know-how ako výrobnotechnické a obchodné poznatky a informácie, t. j. nehmotný statok tvorený pre používateľa užitočnými poznatkami, informáciami, skúsenosťami a vedomosťami z rôznych oblastí (najmä hospodárskych), ktoré nie sú všeobecne známe a dostupné, majú určitú v peniazoch vyjadriteľnú hodnotu, sú využiteľné tretími osobami a sú prevoditeľné.“⁷ „Podľa pôvodu vzniku v podniku sa člení na marketingové know-how, know-how v oblasti riadenia a na výrobné (technické) know-how.“⁸

2 Know-how a tvorba, udržiavanie siete podriadených finančných agentov

„Prostredníctvom distribúcie sa finančné produkty umiestňujú na trhu a zároveň pomáha distribúcia odlišiť finančnú inštitúciu od jej konkurentov.“⁹ Rozvoj finančných inštitúcií je preto úzko spojený s rozvojom ich distribučnej siete a distribučných kanálov.“¹⁰

Finančné sprostredkovanie predstavuje podnikanie *sui generis*, na ktoré sa subsidiárne vzťahuje zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. V zákone o finančnom sprostredkovaní zákonodarca vyjadruje myšlienku, že činnosť finančného agenta nie je obmedzená výlučne na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby, naopak reflektuje skutočnosť, že vzťah medzi finančným agentom a klientom je postavený na dôvere a dlhodobej spolupráci. A preto pod pojem finančné sprostredkovanie možno subsumovať rôzne aktivity, akými sú napríklad konzultácie vzťahujúce sa na zmluvu o poskytnutí finančnej služby a jej správu, zmenu alebo ukončenie a pod.

Klient a jeho potreby pritom tvoria nevyhnutný „prvotný impulz“ na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Predmetnej skutočnosti sú si vedomí aj samostatní

2 MALÝ, J. 2007. Oceňovanie průmyslového vlastnictví – nové přístupy. s. 26.

3 Tamtiež.

4 KROPAJ, M. a kol. 2017. Základy práva duševného vlastníctva pre ekonómov. s. 188.

5 VOJČÍK, P. a kol. 2010. Občiansky zákonník. Stručný komentár. s. 266.

6 KRAJČO, J. 2015. Občiansky zákonník pre prax I (§ 1 – § 135). Komentár. Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESLP. s. 897.

7 SKORKOVÁ, V. 2019. Repetitórium práva duševného vlastníctva. s. 177.

8 KISLINGEROVÁ, E. 2001. Oceňovanie podniku. s. 263.

9 MUSOVÁ, Z. 2019. Marketing finančných služieb. s. 68.

10 Tamtiež.

finanční agenti vykonávajúci finančné sprostredkovanie prostredníctvom podriadených finančných agentov, na ktorých delegujú práve jednu z najelementárnejších, ale zároveň aj najdôležitejších úloh, a to akvizíciu klientov.

Podriadeného finančného agenta charakterizujeme ako subjekt, ktorý vykonáva finančné sprostredkovanie na základe zápisu v registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie. Jeho navrhovateľom na zápis je samostatný finančný agent, s ktorým uzatvára písomnú zmluvu. „Typicky pôjde o fyzickú osobu, ktorá pôsobí vo veľkej distribučnej sieti.“¹¹ „Podľa súčasného znenia zákona o finančnom sprostredkovaní nerozhoduje, kto je na akej úrovni v rámci distribučnej siete, všetky subjekty majú rovnaké právne postavenie podriadeného finančného agenta.“¹²

Tvorba, rozširovanie a udržiavanie stabilnej siete subordinovaných subjektov predstavuje v súčasnosti kľúčový faktor úspešnosti podnikania (finančného sprostredkovania).

2.1 Know-how a jeho znaky

„Aby určitý nehmotný statok mohol byť predmetom ochrany ako know-how a následne predmetom právnych a najmä záväzkových vzťahov ako know-how, musí spĺňať nasledujúce znaky:

- ide o nehmotný statok, ktorý je vyjadrený vo forme umožňujúcej jeho vnímanie a poznanie (tzv. určiteľnosť know-how);
- tvoria ho poznatky, informácie, skúsenosti a vedomosti z rôznych oblastí, najmä hospodárskych;
- má podstatný význam (je užitočné) pre jeho používateľa;
- nie je všeobecne známe a ani dostupné;
- má svoju hodnotu (cenu), ktorú možno vyjadriť v peniazoch;
- je využiteľné tretími osobami;
- je prevoditeľné;
- nie je chránené podľa osobitných predpisov.“¹³

Predmetným základným znakom know-how v podmienkach vykonávania finančného sprostredkovania sa venujeme v nasledujúcom texte.

2.1.1 Určiteľnosť know-how

Know-how musí napĺňať požiadavku vnímateľnosti, určitosti a poznateľnosti. „Je možné ho súčasne, ale aj

následne vnímať, poznať a využívať kedykoľvek bez toho, aby sa predmet opotreboval.“¹⁴ „Je spôsobilé k tomu, aby sa dalo opísať, zachytiť na hmotnom substráte.“¹⁵ V praxi napríklad člen štatutárneho orgánu samostatného finančného agenta ústne definuje know-how zamestnancovi, ktorý uvedené prepíše do manuálu.

2.1.2 Poznatky, informácie, skúsenosti a vedomosti z finančného sprostredkovania

„Vo všeobecnosti možno konštatovať, že podstatné znalosti a skúsenosti predstavujú informácie, ktoré sú nevyhnutné pre podnikateľa k ich využitiu.“¹⁶

Počas realizácie finančného sprostredkovania samostatní finanční agenti nadobúdajú jedinečné poznatky, informácie, skúsenosti a vedomosti. Možno ich rozdeliť do nasledujúcich okruhov:

- také, ktoré sa vzťahujú na legislatívne prostredie (najmä podmienky vykonávania činnosti);
- také, ktoré sú späté s dohľadom ako ingerenciou do regulovaného predmetu podnikania;
- také, ktoré sú viazané na príslušnú finančnú službu;
- také, ktoré sú späté s klientmi a s akvizíciou nových klientov;
- také, ktoré sú viazané na budovanie a udržiavanie siete subordinovaných subjektov.

Poslednému z menovaných okruhov budeme venovať pozornosť. Podriadení finanční agenti predstavujú distribučný kanál podieľajúci sa na sprostredkovaní finančnej služby. Svojimi kontaktmi a bezprostrednou interakciou s klientom poskytujú samostatnému finančnému agentovi značnú „pridanú hodnotu“. Zabezpečujú vyššiu efektívnosť podnikania (finančného sprostredkovania). Uvedené si v praxi uvedomuje samostatný finančný agent. Preto sa snaží stabilizovať svoju sieť subordinovaných subjektov. Samostatný finančný agent zároveň bude v súlade so získanými poznatkami a informáciami dbať o to, aby sa jeho sieť kontinuálne rozrastala. A to najmä motiváciou podriadených finančných agentov, aby sa stal ich nadriadeným subjektom. Motivácia môže spočívať nielen vo vyššej odplate za finančné sprostredkovanie, ale aj napríklad v spolupráci s konkurencieschopnejšími finančnými inštitúciami a následnou možnosťou ponuky „atraktívnejších finančných produktov“.

Nielen z radov podriadených finančných agentov môže pochádzať prírastok siete. Ako už bolo uvedené, klient a jeho potreby tvoria nevyhnutný prvotný impulz na uskuutočňovanie finančného sprostredkovania. Klientom je fyzická alebo právnická osoba. Predovšetkým neprofesionálni

11 SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. 2020. Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár. s. 84.

12 Tamtiež.

13 VOJČÍK, P. 2016. Teorie právní ochrany nehmotných statků. s. 27 – 28.

14 Tamtiež, s. 28.

15 KROPAJ, M. a kol. 2017. Základy práva duševného vlastníctva pre ekonómov. s. 188.

16 JAKL, L. 2011. Právni ochrana průmyslového a jiného duševního vlastnictví – Repetitorium. s. 121.

klienti, t. j. tí, ktorí zmluvu o poskytnutí finančnej služby uzatvárajú pre osobnú potrebu alebo pre potrebu členov svojej domácnosti, vyhľadávajú službu finančného sprostredkovania. Práve v súčasnosti pri doznievaní druhej vlny pandémie ochorenia COVID-19 možno podnietiť fyzické osoby k začatiu vykonávania finančného sprostredkovania prisľúbením výhod, akými sú ďalší zdroj príjmov či zvyšovanie finančnej gramotnosti a následná pomoc zorientovať sa v „spleti“ finančných produktov blízky alebo známym.

2.1.3 Know-how je užitočné pre jeho používateľa (samostatného finančného agenta)

Budovanie a udržiavanie siete subordinovaných subjektov má pre samostatného finančného agenta podstatný význam z viacerých dôvodov.

Finančné sprostredkovanie nepredstavuje len sprostredkovanie uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Súčasťou finančného sprostredkovania je spolupráca pri vybavovaní nárokov a plnení plynúcich klientovi zo zmluvy o poskytnutí finančnej služby, pokiaľ to jej charakter pripúšťa. Táto kooperácia tvorí predpoklad pre dlhodobú väzbu medzi podriadeným finančným agentom a klientom. V nadväznosti na uvedené akcentujeme skutočnosť, že potreby klienta sa v čase menia (ak napríklad v roku 2021 fyzická osoba hľadá poisťnú ochranu pre seba, v roku 2022 už môže zahŕňať aj potrebu poisťnej ochrany pre maloleté dieťa). Predovšetkým v sektore kapitálového trhu je obvyklé, že sa podriadení finanční agenti spravidla aspoň raz ročne stretávajú s klientom (v momentálnej pandemickej situácii v online priestore), aby zisťovali jeho aktuálne potreby. Predmetný postup však nie je vylúčený ani v iných sektoroch finančného trhu. Osobitný vzťah, ktorý si klient a podriadený finančný agent vytvoria, do budúcnosti vždy bude so sebou prinášať potenciál, že klient opätovne uzatvorí ďalšiu zmluvu o poskytnutí finančnej služby. Celá sieť podriadených finančných agentov je pre samostatného finančného agenta užitočná vďaka ich mimoriadnym vzťahom s klientmi zvyšujúcim *pro futuro* šancu na distribúciu finančného produktu. Význam predmetnému faktoru pripisuje aj odborná verejnosť. P. Škriniar uvádza, „že pri zmene svojho štatútu by finančný agent nemal meniť klientovi zmluvy, pretože ho vystavuje riziku poškodenia jeho práv.“¹⁷ Z čoho možno odvodiť, že pri zmene navrhovateľa (samostatného finančného agenta) podriadení finanční agenti spravidla inklinujú k opätovnému osloveniu klientov, aby im ponúkali ďalšie služby, ktoré distribuuje ich nový navrhovateľ.

2.1.4 Know-how nie je všeobecne známe a ani dostupné

Podnikajúca fyzická osoba aj právnická osoba – samostatný finančný agent, volia stratégiu podnikania, ktorá spravidla vychádza zo špecializácie na istý sektor, v ktorom zamýšľa subjekt vykonávať činnosť alebo z *allfinance* koncepcie, tzn. finančného sprostredkovania vo všetkých šiestich sektoroch regulovaných zákonom o finančnom sprostredkovaní.

Ďalší aspekt podnikateľskej stratégie zahŕňa rozhodnutie o (ne)vykonávaní predmetného podnikania prostredníctvom subordinovaných subjektov. Uvedené musí podnikateľ reflektovať v žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta.¹⁸ Ergo rozhodnutie o budovaní siete musí prijať ešte pred realizáciou finančného sprostredkovania. Ale nielen v povoloacom konaní, ale aj v priebehu vykonávania činnosti môže plnením informačných povinností proti orgánu dohľadu preukázať pripravenosť na uskutočňovanie finančného sprostredkovania prostredníctvom podriadených finančných agentov.

Neexistuje všeobecne známy postup, ani verejne známa informácia, ktorý model bude vhodnejší, k potrebe disponovať sieťou podriadených subjektov dospeje podnikateľ (samostatný finančný agent) na základe vlastných poznatkov. Rovnako na základe vlastných jedinečných skúseností získaných pri vykonávaní finančného sprostredkovania je samostatný finančný agent schopný sieť podriadených subjektov rozširovať a udržiavať. Tieto nie sú ani všeobecne známe a ani dostupné (napr. širokej verejnosti prostredníctvom internetu).

2.1.5 Know-how má svoju hodnotu vyjadriteľnú v peniazoch

Ohodnocovanie predstavuje proces stanovenia hodnoty na základe využitia vhodných metód ohodnocovania.¹⁹

Kľúčovým je fakt, že know-how má svoju hodnotu, ktorá sa dá vyčíslieť, tzn., že subjekt, ktorý ho chce získať, by musel na jeho získanie iným spôsobom ako odkúpením vynaložiť určité prostriedky.²⁰ Podstatným pri nadobúdaní know-how takýmto spôsobom je jeho očakávaný prínos (zisk) vyplývajúci z jeho využívania, a preto je pri stanovení jeho ceny potrebné zohľadniť práve túto skutočnosť.²¹

Vyhľadávka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov v prílohe č. 2 ustanovuje

17 ŠKRINIAR, P.: Idem preč. Pod'ťe so mnou. s. 36.

18 Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2018 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti finančného poradcu v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 4/2019 ukladá žiadateľovi povinnosť v rámci technickej a organizačnej pripravenosti preukázať súborom interných smerníc schopnosť vykonávať činnosť prostredníctvom samostatných finančných agentov.

19 HARUMOVÁ, A. a kol. 2008. Stanovenie hodnoty majetku: hlavné aspekty ekonomickej znaleckej a expertnej činnosti. s. 24.

20 ŘEZŇÍKOVÁ, M. 2009. Franchising: podnikání pod cizím jménem. s. 61.

21 Tamtiež.

spôsob výpočtu know-how a zakotvuje, že všeobecná hodnota know-how sa stanoví metódou kapitalizácie odčerpateľných zdrojov a stanoví sa dĺžka obdobia v rokoch, počas ktorého sa know-how bude využívať, vypočíta sa objem odčerpateľných zdrojov, ktoré sa vytvárajú využívaním ohodnocovaného know-how, stanoví sa podiel, ktorý pripadá na ohodnocované know-how z vytváraných odčerpateľných zdrojov.

Predmetná sekundárna legislatíva ustanovuje metódy a postupy znalcom. Platí, že hodnotu know-how pri uskuťňovaní finančného sprostredkovania prostredníctvom podriadených finančných agentov môže vyjadriť aj podnikateľ sám, a to nasledujúcim spôsobom.

Samostatný finančný agent, vykonávajúci činnosť prostredníctvom podriadených finančných agentov, môže každej fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorú získal pre spoluprácu v príslušnom kalendárnom roku, priradiť hodnotu, ktorú vytvorila. Klientovi kontaktovanému podriadeným finančným agentom bola v nadväznosti na uskuťňovenú analýzu jeho potrieb, znalostí, skúseností a jeho schopnosti znášať riziko predložená ponuka finančných produktov. Následne sa rozhodol pre uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Za podriadeným subjektom zrealizované finančné sprostredkovanie prináleží samostatnému finančnému agentovi odplata od finančnej inštitúcie, ktorej finančné služby distribuoval.

Samostatný finančný agent bude schopný vypočítať „hodnotu podriadeného subjektu“, s ktorým začal spolupracovať v danom kalendárnom roku, ako súčet odmien od finančných inštitúcií, ktoré mu boli poskytnuté od finančných inštitúcií za finančné sprostredkovanie podriadeného subjektu v príslušnom období.

Súčet odplát za finančné sprostredkovanie jednotlivých jednotiek siete, ktoré vykonávajú finančné sprostredkovanie a ktoré získal celkovo pre spoluprácu, predstavuje hodnotu vyjadriteľnú v peniazoch.

2.1.6 Know-how je využiteľné tretími osobami (samostatnými finančnými agentmi)

Jedným z cieľov zákonodarcu, ktorý sledoval pri prijatí zákona o finančnom sprostredkovaní, bola profesionalizácia predmetného podnikania. Prechodné ustanovenia zakotvili povinnosť orgánu dohľadu odobrať povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta subjektom, ktoré svoje podnikanie v zákonne určenej lehote nezosúladi s novým regulačným prostredím.

Uvedené viedlo k prirodzenej selekcii. V súčasnosti finančné sprostredkovanie uskuťňujú najmä osoby, ktoré ho realizujú ako hlavný predmet podnikania. Z kategórie samostatných finančných agentov sa odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona o finančnom sprostredkovaní ako

najstabilnejšie preukázalo podnikanie obchodných spoločností disponujúcich rozsiahlou sieťou subordinovaných subjektov, ktorá sa rozširuje aj v súčasnosti. Práve ich sieť kontaktov, z ktorej sa generujú klienti, prináša samostatným finančným agentom zisk.

Podnikateľská prax je plná prestupov podriadených subjektov medzi rôznymi samostatnými finančnými agentmi. Každý podnikateľ sa usiluje stabilizovať svoju distribučnú sieť. Know-how je využiteľné tretími osobami (samostatnými finančnými agentmi).

2.1.7 Know-how je prevoditeľné

„Know-how môže byť predmetom právnych úkonov, predovšetkým zmlúv.“²² „Je možné ho tretím osobám poskytovať na využívanie bezplatne alebo za odplatu.“²³

Vykonávanie činnosti prostredníctvom podriadených finančných agentov²⁴ zefektívňuje realizáciu finančného sprostredkovania. „Silná“ sieť poskytuje samostatnému finančnému agentovi konkurenčnú výhodu a technika jej budovania môže byť predmetom právneho úkonu.

2.1.8 Know-how nie je chránené podľa osobitných predpisov

V zákone o finančnom sprostredkovaní absentuje ochrana know-how. Taktiež mu nie je poskytovaná ochrana podľa zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov, podľa zákona č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch v znení neskorších predpisov či podľa zákona č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Záver

Za priamu distribúciu finančných produktov považujeme prípady, ak finančná inštitúcia zmluvu o poskytnutí finančnej služby uzatvorí priamo s klientom bez zapojenia akýchkoľvek medzičlánkov. O nepriamej distribúcii finančného produktu možno hovoriť vtedy, ak finančná inštitúcia na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby použije jedného alebo viacerých sprostredkovateľov.

Platná právna úprava umožňuje finančnej inštitúcii postupovať oboma spôsobmi, pričom regulácia zapojenia finančných agentov ako sprostredkovateľov uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby je obsiahnutá v zákone o finančnom sprostredkovaní. Predmetný právny predpis rozlišuje niekoľko kategórií subjektov, spomedzi ktorých

22 VOJČÍK, P. 2016. Teorie právní ochrany nehmotných statků. s. 31.

23 KROPAJ, M. a kol. 2017. Základy práva duševného vlastníctva pre ekonómov. s. 190.

24 Za zákonných podmienok aj prostredníctvom sprostredkovateľov doplnkového poistenia.

sme sa zamerali na samostatných finančných agentov, a to z dôvodu im prináležiaceho oprávnenia disponovať distribučnou sieťou. Pozornosť sme venovali analýze zameranej na skutočnosť, či tvorba, budovanie a udržiavanie siete podriadených finančných agentov tvorí know-how samostatného finančného agenta.

Ak ide o nehmotný statok, ktorý možno vyjadriť vo forme umožňujúcej jeho vnímanie a poznanie, je tvorený skúsenosťami samostatného finančného agenta nadobudnutými pri vykonávaní finančného sprostredkovania ako podnikania sui generis, má podstatný význam pre samostatného finančného agenta, nie je všeobecne známy a ani dostupný, jeho cenu možno určiť v peniazoch, je využiteľný tretími osobami (najmä samostatnými finančnými agentmi), prevoditeľný a nie je chránený podľa osobitných predpisov, platí, že ide o know-how. Pri vykonávaní finančného sprostredkovania prostredníctvom podriadených finančných agentov za know-how vzťahujúce sa na budovanie a udržiavanie siete subordinovaných subjektov môžeme považovať istú techniku spočívajúcu v optimálnej kombinácii peňažného plnenia a nepeňažného plnenia motivujúcu k účasti a zotrvaní v distribučnej sieti.

Podporne a stabilizujúco na súbor podriadených subjektov pôsobí výška odplaty, ktorú im poskytne za finančné sprostredkovanie samostatný finančný agent, tzn. peňažné plnenie. Z nepeňažných plnení sú to kvalita služieb back office, primeranosť delegovaného dohľadu realizovaného nad podriadeným finančným agentom a poradenstvo poskytované odborným garantom samostatného finančného agenta.

Literatúra

- HARUMOVÁ, A. a kol. 2008. *Stanovenie hodnoty majetku: hlavné aspekty ekonomickej znaleckej a expertnej činnosti*. Bratislava: IURA EDITION, 2008. 499 s. ISBN 978-80-8078-224-5
- JAKL, L. 2011. *Právní ochrana průmyslového a jiného duševního vlastnictví - Repetitorium*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2011. 166 s. ISBN 978-80-86855-63-9
- KISLINGEROVÁ, E. 2001. *Oceňování podniku*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, 368 s. ISBN 978-80-7179-529-2
- KRAJČO, J. 2015. *Občiansky zákonník pre prax I (§ 1 - § 135). Komentár. Judikatura NS SR, NS ČR, ESD, ESLP*. Bratislava: EUROUNION, 2015, 1247 s. ISBN 978-80-89374-32-8
- KROPAJ, M. a kol. 2017. *Základy práva duševného vlastníctva pre ekonómov*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 208 s. ISBN 978-80-8168-706-8
- LAZÍKOVÁ, J. 2012. *Základy práva duševného vlastníctva*. Bratislava: IURA EDITION, 2012. 302 s. ISBN 978-80-8078-476-8
- MALÝ, J. 2007. *Oceňování průmyslového vlastnictví - nové přístupy*. Praha: C. H. Beck, 2007. 182 s. ISBN 978-80-7179-464-6
- MUSOVÁ, Z. 2019. *Marketing finančných služieb*. Banská Bystrica: Belianum, 2019. 108 s. ISBN 978-80-557-1669-5
- ŘEZNIČKOVÁ, M. 2009. *Franchising: podnikání pod cizím jménem*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. 190 s. ISBN 978-80-7400-174-1
- SKORKOVÁ, V. 2019. *Repetitorium práva duševného vlastníctva*. 2., prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: IURIS LIBRI, 2019. 180 s. ISBN 978-80-89635-39-9
- SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. 2020. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2020. 496 s. ISBN 978-80-571-0193-2
- ŠKRINIAR, P.: Idem preč. Pod'ťe so mnou. In *Investor*. roč. 11, 2010, č. 9, ISSN 1335-8235, s. 36.
- VOJČÍK, P. a kol. 2010. *Občiansky zákonník. Stručný komentár*. 3., doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2010. 1282 s. ISBN 978-80-8078-368-6
- VOJČÍK, P. 2016. *Teorie právní ochrany nehmotných statků*. Brno - Praha: Václav Klemm - Vydavatelství a nakladatelství - Metropolitní univerzita Praha, 2016. 164 s., ISBN 978-80-87956-39-7
- Vyhláška č. 492/2004 Z. z. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 23. augusta 2004 o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch v znení neskorších predpisov

Ako ovplyvnil Súdny dvor EÚ svojím rozsudkom vzťahy medzi EÚ a tretími štátmi v oblasti práva na primeranú odmenu?

Komentár k rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-265/19

How did the Relations Concerning the Right to Equitable Remuneration Change between EU and Third Countries after Judgment of Court of Justice of EU in case C-265/19? (Commentary)

Jakub SLOVÁK*¹

ABSTRAKT

Článok reaguje na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-265/19, predkladá súhrn súdneho rozhodnutia a vysvetľuje princípy národného zaobchádzania a materiálnej reciprocity v kontexte medzinárodného a európskeho autorského práva, najmä s ohľadom na relevantné ustanovenia Zmluvy WIPO o umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch a smernice EÚ o nájomnom a výpožičnom práve, ktorými sa tiež zaoberal predmetný rozsudok. Súčasne článok opisuje možné dôsledky, ktoré môže mať rozsudok pre členské štáty EÚ, ako aj pre samotnú EÚ a jej právo. Téma sa sústreďuje predovšetkým na platenie jedinej primeranej odmeny do tretích štátov za použitie umeleckých výkonov a zvukových záznamov občanov týchto tretích štátov (výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov) na území EÚ. V závere sa niekoľko komentárov viaže aj k slovenskému autorskému právu a stručne sú uvedené aj ďalšie možné kroky zohľadňujúce daný rozsudok.

ABSTRACT

The article reacts to the judgment of Court of Justice of EU in case C-265/19. It provides an overview of the court's decision and explains the principles of national treatment and material reciprocity in the context of international and European copyright law, in particular with regard to the relevant provisions of WIPO Performances and Phonograms Treaty and EU Rental and Lending Directive, which were subject to the judgement too. At the same time, the article describes possible consequences the judgment could have for the EU Member States and for the EU and its *acquis* as such. The topic mostly focuses on payment of single equitable remuneration to third countries from the EU for the use of performances and phonograms of third countries nationals (performers and phonogram producers) on the territory of EU. Finally, few comments are made about the Slovak Copyright law and further steps are also briefly analysed.

Kľúčové slová

vec, rozsudok, autorské právo, materiálna reciprocita, národné zaobchádzanie, smernica, medzinárodná zmluva, výhrada, tretie štáty, jediná primeraná odmena, výkonný umelec, výrobca zvukového záznamu

Keywords

case, judgement, copyright, material reciprocity, national treatment, directive, international treaty, reservation, third countries, single equitable remuneration, performer, phonogram producer

* Uvedený text nepodliehal recenznému konaniu.

1 JUDr. Jakub Slovák pôsobí na odbore autorského práva, sekcie kreatívneho priemyslu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, e-mail: jakub.slovak@culture.gov.sk

Úvod

„Právo EÚ bráni členským štátom EÚ, aby vylúčili výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích štátov mimo Európskeho hospodárskeho priestoru, z práva na primeranú odmenu, ktorá im prislúcha za prehrávanie hudby zo zvukových záznamov.“ Týmto výrokom možno stručne zosumariť rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (ďalej len SD EÚ) vo veci C-265/19 Recorded Artists Actors Performers Ltd. (RAAP) proti Phonographic Performance (Ireland) Ltd. (PPI)² (ďalej len rozsudok, resp. vec C-265/19), v ktorom proti sebe stáli dve írské organizácie kolektívnej správy a ktoré vyvolalo, ba neustále vyvoláva, polemiku a diskusie medzi autorskopravnými expertmi i zákonodarcami členských štátov EÚ. Hoci rozsudok SD EÚ je právne záväzný len pre strany sporu, kým pre nezainteresovaných má iba odporúčací charakter a pre národné sudy výkladovú (interpretačnú) váhu, tentokrát na pohľad neškodné rozhodnutie spôsobilo problémy mnohým členským štátom EÚ. Členské štáty (ďalej len ČŠ) EÚ totiž začali volať po náprave vo forme zavedenia princípu materiálnej reciprocity na úrovni EÚ. Na pochopenie dôsledkov daného rozsudku je potrebné sa pozrieť značne komplexnejšie, pretože SD EÚ svojím výkladom zasiahol nielen do EÚ *acquis*, ale čiastočne narušil aj základné princípy materiálnej reciprocity a národného zaobchádzania v medzinárodných autorskopravných vzťahoch.

Princíp materiálnej reciprocity vs. princíp národného zaobchádzania

Všeobecne je materiálna reciprocita definovaná v medzinárodnom práve ako zásada, podľa ktorej sa cudzincom (cudzím štátnym príslušníkom) poskytujú také práva, aké poskytuje domovský štát cudzinca príslušníkom iných štátov. To znamená, že štát cudzinca môže priznávať práva, vyžadovať plnenie určitých povinností alebo dodržiavanie určitých ustanovení od našich občanov, ak vzájomne aj náš štát priznáva rovnaké práva alebo vyžaduje rovnaké povinnosti od cudzincov. Materiálna reciprocita je založená na vzájomnosti dvoch štátov a môže byť garantovaná priamo napr. bilaterálnymi medzinárodnými zmluvami alebo

zákonom. Okrem materiálnej reciprocity sa však vzťah občanov určitých štátov môže riadiť aj princípom národného zaobchádzania, resp. národného režimu, ktorý je založený na nediskriminácii a zvykne sa nazývať aj formálnou reciprocitou. Podľa princípu národného zaobchádzania štát priznáva cudzím štátnym príslušníkom v podstate rovnaké práva ako vlastným občanom. Na rozdiel od materiálnej reciprocity, pri ktorej sa práva cudzím štátnym príslušníkom poskytujú len podmienene (t. j. v závislosti od toho, či sa tieto poskytujú aj našim občanom na území cudzieho štátu), pri aplikácii princípu národného zaobchádzania uvedená podmienka chýba a cudzí štátni príslušníci sú prakticky postavení na úroveň vlastných občanov konkrétneho štátu.³

Podstata rozsudku SD EÚ vo veci C-265/19

Práve v interpretácii princípu národného zaobchádzania a možnosti uplatnenia princípu materiálnej reciprocity tkvela aj podstata prejudiciálnych otázok položených SD EÚ. Predmetom sporu bola nezhoda dvoch organizácií kolektívnej správy (ďalej len OKS) na fungovaní výplat odmien v prípade, keď je hudobné dielo vykonávané osobou, ktorá nie je ani občanom, ani obyvateľom ČŠ Európskeho hospodárskeho priestoru⁴ (ďalej len EHP). Kým jedna OKS tvrdila, že odmeny musia byť prerozdeľované a vyplácané aj výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov do tretích krajín za použitie ich umeleckých výkonov a zvukových záznamov v ČŠ EHP (t. j. teda bez ohľadu na občianstvo a pobyt), druhá OKS sa odvolávala na írské právo, podľa ktorého sa výplata odmien do tretích krajín nemôže uskutočniť, pokiaľ írski výkonní umelci a výrobcovia zvukových záznamov nedostanú primeranú odmenu z tretích krajín (teda pokiaľ sa neuplatní princíp tzv. materiálnej reciprocity).

SD EÚ konkrétne posudzoval, do akej miery sa má čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES⁵ o primeranej odmene pre výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov vykladať z hľadiska princípu národného zaobchádzania zakotveného v čl. 4 Zmluvy WIPO o umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch⁶ (ďalej len WPPT). Rovnako mal SD EÚ vyhodnotiť, či môže ČŠ EÚ obmedziť právo podieľať

2 Celé znenie rozsudku SD EÚ vo veci C-265/19 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-265/19&td=ALL>.

3 *Bližšie pozri* napr.: Laskar, M., Narang, CH.: National Treatment and Efficient Protection of IPR as Adopted in IP Treaties. 2013. Dostupné na stránke SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2410404>.

4 SD EÚ používa pojem Európsky hospodársky priestor (EHP) a jeho rozsah len z dôvodu ustanovení írského zákona o autorskom práve, ktorý je z roku 2000 a explicitne hovorí o území EHP. Okrem tejto kapitoly, ktorá vychádza priamo z rozsudku SD EÚ vo veci C-265/19 a zachováva terminológiu rozsudku, sa v ďalšom texte používa už len pojem EÚ a jej členské štáty v rovnakom význame.

5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva. Znenie článku 8 odsek 2 uvedenej smernice: „Členské štáty ustanovia právo na zabezpečenie platby jedinej primeranej odmeny zo strany používateľa, ak je použitý zvukový záznam vydaný na obchodné účely alebo rozmnožený takéhoto zvukového záznamu k bezdrôtovému vysielaniu alebo akémukoľvek inému verejnému šíreniu, a na zabezpečenie toho, aby sa táto odmena rozdelila medzi príslušných výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov. Členské štáty môžu, ak nie je dohoda medzi výkonnými umelcami a výrobcami zvukových záznamov, ustanoviť podmienky, za ktorých sa táto odmena medzi nimi delí.“

6 Zmluva Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) o umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch (WIPO Performances and Phonograms Treaty – WPPT). Znenie dostupné na stránke Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO): <https://www.wipo.int/treaties/en/ip/wppt/>.

sa na primeranej odmene len na prípady, v ktorých sa buď výkon uskutoční v rámci EHP, alebo ak výkonní umelci majú bydlisko alebo pobyt v krajine EHP. Už v tejto časti rozsudku SD EÚ dospel ku kľúčovému záveru, že čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES aj s ohľadom na ustanovenia WPPT (ustanovenie o princípe národného zaobchádzania a o práve na primeranú odmenu) bráni tomu, aby ČS EÚ z práva na primeranú odmenu vylúčil výkonných umelcov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích štátov z pohľadu EHP, okrem tých, ktorí majú bydlisko alebo pobyt v EHP, a tých, ktorých prínos k zvukovému záznamu bol uskutočnený v EHP. SD EÚ oprel svoje tvrdenie o niekoľko dôvodov. Predovšetkým skonštatoval, že smernica 2006/115/ES nestanovuje nijakú podmienku, podľa ktorej by mal byť výkonný umelec alebo výrobca zvukového záznamu občanom ČS EHP, ani žiadnu inú podmienku vyžadujúcu prepojenie s územím EHP, či už ide o bydlisko, pobyt, alebo miesto výkonu činnosti. Súčasne SD EÚ dodal, že smernica 2006/115/ES musí byť vykladaná čo najviac v súlade s WPPT, čo vyplýva z jej kontextu a cieľov, ako aj zo zásady prednosti medzinárodných dohôd uzavretých EÚ pred ostatnými kategóriami aktov sekundárneho práva EÚ. To platí aj napriek tomu, že prebratie povinnosti priznať právo na primeranú odmenu do práva EÚ bolo v čase nadobudnutia účinnosti WPPT pre EÚ (14. marca 2010) už zabezpečené čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES. ČS EÚ nemôže v národnom práve určiť, že právo na primeranú odmenu podľa smernice 2006/115/ES, ktorá v práve EÚ zabezpečuje uplatnenie WPPT, patrí výlučne štátnym príslušníkom ČS EHP. Keďže ČS EÚ ani samotná EÚ neuplatnili výhradu z WPPT, takéto obmedzenie zo strany ČS EÚ by porušilo princíp národného zaobchádzania a právo na primeranú odmenu vo WPPT. SD EÚ teda apeloval na konformný výklad WPPT a smernice 2006/115/ES. Stručne zosumarizované, aj občania tretích štátov (t. j. štátov mimo EHP), ktorí sú výkonnými umelcami alebo výrobcami zvukových záznamov, by mali dostať primeranú odmenu za použitie svojich umeleckých výkonov a zvukových záznamov v rámci EHP.

Viacere otázky na SD EÚ sa týkali aj možnosti zohľadnenia výhrady tretieho štátu z práva na primeranú odmenu podľa WPPT v národnom práve ČS EÚ. Presnejšie, či môžu výhrady tretích štátov, ktoré obmedzujú právo na primeranú odmenu na ich územiach, viesť k stanoveniu obmedzení aj v ČS EÚ z práva na primeranú odmenu podľa čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES vo vzťahu k štátnym príslušníkom týchto tretích štátov. SD EÚ zvolil zaujímavý spôsob výkladu. V odôvodneniach najprv uznal, že podľa pravidiel medzinárodného práva (odvolávajú sa na princíp reciprocity obsiahnutý vo Viedenskom dohovore o zmluvnom práve) každá z výhrad tretích štátov znižuje presne v rovnakom rozsahu pre EÚ a jej ČS povinnosť priznať právo na primeranú odmenu podľa čl. 15 ods. 1 WPPT proti tretiemu štátu, ktorý výhradu uplatnil. EÚ a jej ČS by tak nemali byť

povinné priznať neobmedzené právo na primeranú odmenu štátnym príslušníkom tretieho štátu, ktorý ho na svojom území vylúčil alebo obmedzil prostredníctvom výhrady. Následne však SD EÚ uviedol, že právo na primeranú odmenu predstavuje právo súvisiace s autorským právom a je chránené Chartou základných práv EÚ. V zmysle Charty základných práv EÚ každé obmedzenie výkonu tohto práva musí byť jasne a presne definované zákonom. Podľa slov SD EÚ „... samotná existencia výhrady riadne oznámenej v súlade s článkom 15 ods. 3 WPPT nespĺňa túto požiadavku, pretože takáto výhrada neumožňuje štátnym príslušníkom dotknutého tretieho štátu zistiť, akým spôsobom bude ich právo na jedinú primeranú odmenu v dôsledku toho obmedzené v Únii. Na tento účel musí existovať jasné pravidlo samotného práva Únie.“⁷ Inak povedané, výhrada tretieho štátu nemá v EÚ žiadny účinok. Výhrada nemá žiadny obmedzujúci vplyv na právo výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov z tretích štátov na primeranú odmenu v EÚ. Vzhľadom na to, že právo na primeranú odmenu je na úrovni EÚ harmonizované smernicou 2006/115/ES, iba normotvorca EÚ, ktorému prislúcha v tejto veci výlučná vonkajšia právomoc, môže určiť, že je potrebné obmedziť priznanie takéhoto práva v EÚ vo vzťahu k štátnym príslušníkom tretích štátov. Zároveň, ak sa EÚ na takéto obmedzenie práva na primeranú odmenu vo vzťahu k štátnym príslušníkom tretích štátov odhodlá, musí ho stanoviť presne a jasne. Nemali by to robiť v národnej legislatíve ČS EÚ, a to ani prostredníctvom zavedenia princípu materiálnej reciprocity. Obmedziť právo na primeranú odmenu voči výkonným umelcom a výrobcami zvukových záznamov z tretích štátov by musela samotná EÚ svojou legislatívou, čo sa zatiaľ nestalo.

Podporne k predmetným otázkam sa SD EÚ vyjadril aj k charakteru jedinej primeranej odmeny, pričom potvrdil nevyhnutnosť jej delenia medzi výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov. SD EÚ totiž skonštatoval, že základnou vlastnosťou „... tejto odmeny je jej rozdelenie medzi výrobcu zvukového záznamu a výkonného umelca, musí sa medzi nimi deliť“⁸ a nie je možné čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES vykladať v zmysle, aby „... právo na jedinú primeranú odmenu, ktoré je v ňom stanovené bolo obmedzené tak, že len výrobca dotknutého zvukového záznamu získa odmenu bez toho, aby sa rozdelila aj výkonnému umelcovi, ktorý prispel k tomuto zvukovému záznamu.“⁹

Vplyvy rozsudku SD EÚ vo veci C-265/19 na medzinárodné autorské právo

V medzinárodných autorskoprávných zmluvách prevláda princíp národného zaobchádzania. Obsahuje ho Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel, Medzinárodný dohovor o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a rozhlasových organizácií (Rímsky

7 Bod 87 rozsudku vo veci C-265/19.

8 Bod 94 rozsudku vo veci C-265/19.

9 Bod 96 rozsudku vo veci C-265/19.

dohovor), Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS) alebo tzv. zmluvy WIPO z roku 1996 – už spomínaná WPPT a Zmluva WIPO o autorskom práve. Ako je zrejmé z uvedených záverov rozsudku SD EÚ, hlavnú úlohu zohráva práve WPPT. Čl. 4 WPPT obsahuje princíp národného zaobchádzania, ktorý vychádza z Rímskeho dohovoru. WPPT deklaruje, že každá zmluvná strana WPPT zaobchádza s občanmi ostatných zmluvných strán, ktorými sa rozumejú výkonní umelci alebo výrobcovia zvukových záznamov spĺňajúci kritériá spôsobilosti na ochranu podľa Rímskeho dohovoru, rovnako ako so svojimi vlastnými občanmi, pokiaľ ide o výhradné práva osobitne priznané WPPT a o právo na primeranú odmenu podľa čl. 15 WPPT. Princíp národného zaobchádzania vo WPPT je teda, podobne ako v Rímskom dohovore, limitovaný, keďže sa výslovne viaže iba na výhradné práva zaručené WPPT a na jediné remuneračné právo, ktorým je právo na primeranú odmenu. Žiadne iné remuneračné práva (napr. právo na náhradu odmeny za vyhotovovanie rozmnoženín pre súkromnú potrebu) nie sú princípom národného zaobchádzania podľa WPPT pokryté.¹⁰

Podľa čl. 4 ods. 2 WPPT sa však povinnosť dodržiavať princíp národného zaobchádzania nebude uplatňovať v rozsahu, v akom druhá zmluvná strana využila výhradu povolenú podľa čl. 15 ods. 3 WPPT. Inak povedané, hoci WPPT priznáva v čl. 15 výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov výhradné právo na jediné primeranú odmenu za použitie zvukových záznamov vysielaním a verejným prenosom na komerčné účely, toto právo sa nemusí nevyhnutne aplikovať vo všetkých zmluvných štátoch WPPT, pretože majú umožnené z neho spraviť celkovú alebo čiastočnú výhradu. V zmysle čl. 15 ods. 3 WPPT oznámením uloženým u generálneho riaditeľa WIPO zmluvný štát vyhlási, že bude toto právo na primeranú odmenu uplatňovať len v súvislosti s niektorými spôsobmi použitia alebo že vymedzí jeho uplatňovanie iným spôsobom, alebo ho nebude uplatňovať vôbec. Následne platí, že ak zmluvný štát WPPT urobil v určitom rozsahu výhradu z práva na primeranú odmenu, v takom rozsahu sa nebude aplikovať princíp národného zaobchádzania. To znamená, že taký zmluvný štát WPPT nebude vôbec alebo len obmedzene poskytovať občanom (výkonným umelcom, výrobcom zvukových záznamov) iných zmluvných strán WPPT právo na primeranú odmenu. Ak niektorá zmluvná strana WPPT využila výhradu z práva na primeranú odmenu, pôjde o výnimku z princípu národného zaobchádzania a povoľuje sa len materiálna reciprocita. Vzhľadom na skutočnosť, že veľa zmluvných strán WPPT uplatnilo výhradu, pretože právo na primeranú odmenu v ich autorskoprávnej legislatíve absentuje alebo sa uplatňuje len na veľmi špecifické spôsoby použitia predmetov ochrany, aplikácia princípu národného zaobchádzania by mohla viesť k veľkej nerovnováhe medzi štátmi. V prípade rôznorodosti národných

právnych poriadkov sa preto zvyčajne pripúšťa iba materiálna reciprocita.¹¹

Výhradu v súlade s čl. 15 ods. 3 WPPT urobili napr. Čile, USA, Čína, Austrália, Kanada, Rusko alebo India. Rozhodujúca je v tomto smere najmä výhrada USA, pretože mnohí výrobcovia zvukových záznamov (nahrávacie spoločnosti alebo hudobné vydavateľstvá), ako aj výkonní umelci, sú občanmi USA. Znenie výhrady USA hovorí, že USA uplatnia čl. 15 ods. 1 WPPT o práve na primeranú odmenu „... iba na niektoré akty vysielania a verejného prenosu digitálnymi prostriedkami, pri ktorých sa priamy alebo nepriamy poplatok vyberá za príjem, alebo na iné formy retransmisie a príjmu digitálneho zvukového záznamu, ako je ustanovené v práve Spojených štátov.“¹² Z toho vyplýva, že právo na primeranú odmenu pre výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov z iných zmluvných štátov WPPT (vrátane EÚ a jej ČŠ) sa tak v USA bude uplatňovať len vo veľmi obmedzenom rozsahu.

WPPT ratifikovali tiež ČŠ EÚ i samotná EÚ, ktoré však k ratifikáciám nepriložili žiadne výhrady z práva na primeranú odmenu v zmysle čl. 15 ods. 3 WPPT. Právo na jediné primeranú odmenu pre výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov dokonca ešte pred prijatím WPPT obsahovala smernica 92/100/EHS, neskôr rekodifikovaná ako smernica 2006/115/ES, v oboch verziách v čl. 8 ods. 2. Výber primeranej odmeny podlieha takmer vo všetkých ČŠ EÚ kolektívnej správe práv. Primerané odmeny pre výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov vyberajú, prerozdeľujú a vyplácajú príslušné OKS. Vzhľadom však na absenciu výhrad z práva na primeranú odmenu podľa WPPT zo strany EÚ i jej ČŠ by ČŠ EÚ v zmysle výkladu SD EÚ mali v plnom rozsahu rešpektovať princíp národného zaobchádzania, t. j. uznávať právo na primeranú odmenu aj pre výrobcov zvukových záznamov a výkonných umelcov z tretích štátov a súčasne im prostredníctvom OKS primerané odmeny aj vyplácať. Navyše, podľa rozsudku SD EÚ vo veci C-265/19 by tak ČŠ EÚ mali robiť bez ohľadu na to, že tretí štát uplatnil výhradu podľa čl. 15 ods. 3 WPPT z práva na primeranú odmenu, a tým aj z princípu národného zaobchádzania. SD EÚ tým tiež poprel zachovanie princípu materiálnej reciprocity, pretože aj tie ČŠ EÚ, ktoré majú v národnom právnom poriadku materiálnu reciprocitu (a ich OKS odvádzali primerané odmeny výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov z tretích štátov vo vzájomnom rozsahu podľa konkrétnej výhrady tretieho štátu), sa teraz dostali do rozporu s rozsudkom SD EÚ a mali by v plnej miere akceptovať princíp národného zaobchádzania. To znamená ísť nad rámec materiálnej reciprocity a vyplácať vyššie primerané odmeny výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov z tretích štátov za všetky príslušné použitia ich umeleckých výkonov a zvukových záznamov v EÚ.

10 Lewinski, S.: Intellectual Property, Nationality, and Non-discrimination. WIPO Publications, 1998, str. 14.

Dostupné na: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/tk/en/wipo_unhchr_ip_pnl_98/wipo_unhchr_ip_pnl_98_6.pdf.

11 Lewinski, S.: Intellectual Property, Nationality, and Non-discrimination. WIPO Publications, 1998, str. 18.

Dostupné na: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/tk/en/wipo_unhchr_ip_pnl_98/wipo_unhchr_ip_pnl_98_6.pdf.

12 Detail výhrady uplatnenej USA k WPPT dostupný na: <https://wipolex.wipo.int/en/treaties/parties/remarks/US/20>.

Dôsledky rozsudku SD EÚ vo veci C-265/19 v členských štátoch EÚ

Rozsudok, hneď po jeho vydaní v septembri 2020, vyvolal vlnu kritiky medzi ČS EÚ. Téma princípu národného zaobchádzania a materiálnej reciprocity sa do niekoľkých mesiacov otvorila aj na úrovni EÚ, kde sa spustili diskusie medzi ČS EÚ a Európskou komisiou. Viaceré ČS EÚ (napr. Holandsko, Belgicko, Francúzsko, Fínsko) poukazovali na to, že rozsudok vo veci C-265/19 môže spôsobiť v EÚ negatívne ekonomické, politické a právne dôsledky. Holandsko vystúpilo s argumentáciou, v ktorej uviedlo, že rozsudok je v rozpore s čl. 4 ods. 2 WPPT, podľa ktorého sa povinnosť zabezpečiť princíp národného zaobchádzania neuplatní, ak niektorá zo zmluvných strán spraví výhradu podľa čl. 15 ods. 3 WPPT (ostáva však zachovaný princíp materiálnej reciprocity). Navyše, aj ďalšie ČS EÚ (napr. Belgicko) upozornili, že rozsudok popiera aj princíp formulovaný Radou EÚ pri pristúpení a ratifikácii WPPT. EÚ totiž vyhlásila, že pri ratifikácii, implementácii a uplatňovaní WPPT nebude jednostranne priznávať tretím štátom dodatočnú ochranu. Rovnako vtedy EÚ odmietla vznášať akékoľvek výhrady k právu na primeranú odmenu za použitie zvukových záznamov. Právny servis Rady EÚ síce tvrdil, že ČS EÚ nemôžu jednotlivo vzniesť výhradu vo vzťahu k čl. 15 ods. 3 WPPT, ale nezaujal jednoznačné stanovisko k tomu, či ide o výlučnú kompetenciu EÚ. To vyslovene potvrdil až súčasný rozsudok vo veci C-265/19.

V EÚ *acquis* v súčasnosti prakticky platí princíp národného zaobchádzania, pokiaľ sa v ňom vyslovene nevyhradí niečo iné, napr. že ide o materiálnu reciprocitu. Oprávnené obavy ČS EÚ sa naplnili v tom zmysle, že výkonní umelci a výrobcovia zvukových záznamov najmä z USA alebo z Austrálie, resp. ich asociácie, sa začali dožadovať výplaty primeraných odmien za použitie svojich umeleckých výkonov a zvukových záznamov na území EÚ od jednotlivých národných OKS. V prípade ČS EÚ, ktoré majú v národnom práve zakotvený princíp materiálnej reciprocity a doposiaľ ich OKS zastupujúce výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov vyberali na svojom území primerané odmeny za použitie týchto predmetov ochrany pochádzajúcich z tretích štátov len v obmedzenom rozsahu, by sa mali primerané odmeny navýšiť na plný rozsah rešpektujúci princíp národného zaobchádzania. Hoci národná legislatíva obsahujúca princíp materiálnej reciprocity je v rozpore s rozsudkom SD EÚ, upraviť ju budú môcť národní zákonodarcovia ČS EÚ najskôr až po zosúladení práva EÚ. V niektorých ČS EÚ by to mohlo vyústiť k tomu, že OKS by sa mohli kvôli náhlemu navýšeniu odmien pre tretie štáty a na základe priameho účinku smernice¹³ 2006/115/ES domáhať úhrady škôd od štátu, čo môže mať nepriaznivé ekonomické následky i viesť k súdnym sporom na národnej úrovni. Zároveň, keď sa výkonní umelci a výrobcovia

zvukových záznamov z tretích štátov začnú domáhať primeraných odmien, spôsobí to pokles príjmov aj pre domácich výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov. Z tretích štátov, ktoré uplatnili výhradu z WPPT, neplynú výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov do EÚ žiadne (alebo len minimálne) príjmy, ale do tretích štátov ide z EÚ čistý príjem. Napr. už dávnejšie nebolo tajomstvom, že nahrávacie spoločnosti z USA by rady videli „... silnejšiu povinnosť národného zaobchádzania vo vzťahu k zvukovým záznamom, ktoré v Európe generujú podstatné príjmy z verejného vykonania (prenosu), ako aj z náhrad odmien, a ak by zvukové záznamy z USA boli oprávnené dostať časť z týchto príjmov, šlo by rozhodne o podstatnú časť.“¹⁴ Okrem toho, OKS často vybrané, ale neidentifikované, odmeny používajú na rôzne kultúrne alebo sociálne účely, pričom z týchto odmien by OKS v niektorých ČS EÚ museli „sanovať“ spomínané výplaty do tretích štátov. Mnohé ČS EÚ (napr. Holandsko, Francúzsko, Fínsko, Belgicko, Švédsko, Dánsko alebo Rakúsko) preto aj na podnet národných OKS urgentne žiadajú Európsku komisiu o nápravu. Zdôraznili, že predovšetkým by bolo vhodné komplexne harmonizovať princíp národného zaobchádzania a materiálnej reciprocity v práve EÚ, a to tiež k ďalším remuneračným právam (napr. k náhrade odmeny za vyhotovovanie rozmnoženín pre súkromnú potrebu), aby už SD EÚ neprijal v budúcnosti podobné rozhodnutie. Momentálne by však postačilo nastaviť materiálnu reciprocitu v čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES (t. j. revidovať smernicu) tak, aby sa právo na primeranú odmenu nevzťahovalo na občanov tých krajín, ktoré nie sú zmluvnými stranami WPPT alebo z daného práva uplatnili podľa WPPT výhradu.

Európska komisia skonštatovala, že ČS EÚ by nemali jednostranne a z pozície vlastnej legislatívy aplikovať princíp materiálnej reciprocity vo vzťahu k tretím štátom. Podľa Európskej komisie je najprv potrebné posúdiť celý problém z právneho hľadiska, pretože aj situácie v jednotlivých ČS EÚ sa líšia, a určiť, ktorých subjektov sa môže rozsudok najviac dotknúť (či výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov, dokonca vysielateľov, alebo všetkých menovaných a v akej miere). Európska komisia zvolila opatrný prístup aj z dôvodu obáv, že pri novej legislatíve o materiálnej reciprocite by mohlo dôjsť aj k bližšie nešpecifikovaným zásahom do základných práv, ktoré podporne využil v odôvodnení SD EÚ (argumentoval Chartou základných práv EÚ). Európska komisia však chápe snahu vyvárať sa podobným rozsudkom SD EÚ pri iných právach, preto navrhla vykonať o danej problematike štúdiu. Štúdia by mala pomôcť získať relevantné údaje a informácie od ČS EÚ, ktoré následne môžu z právnej i ekonomickej stránky slúžiť ako podklad pre možný legislatívny návrh. Či teda k takejto legislatíve EÚ dôjde a v akom časovom horizonte, zatiaľ nie je zrejmé.

¹³ Bližšie pozri k priamemu účinku smernice napr.: stránka Európskeho parlamentu – <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/6/sources-and-scope-of-european-union-law>.

¹⁴ Brauneis, R.: National Treatment in Copyright and Related Rights: How Much Work Does it Do? 2013, str. 24.

Dostupné na: https://scholarship.law.gwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2113&context=faculty_publications.

Situácia na Slovensku

Základným ustanovením na posúdenie pôsobnosti práva na primeranú odmenu vo vzťahu k tretím štátom je § 2 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len Autorský zákon). Ustanovenia § 2 ods. 2 písm. b) a c) Autorského zákona sa týkajú predovšetkým zahraničných výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov, a to na základe podmienky materiálnej reciprocity, čiže ak je zaručená vzájomnosť na základe medzinárodných zmlúv alebo dohôd, ktorými je Slovenská republika (ďalej len SR) viazaná. Materiálna reciprocita v tomto ustanovení však nie je viazaná na štátnu príslušnosť alebo pobyt výkonného umelca alebo výrobcu zvukového záznamu, ale na pôvod predmetu ochrany a jeho následné použitie na území SR alebo z územia SR. K materiálnej reciprocite sú tak pridané ešte ďalšie podmienky – v prípade umeleckého výkonu jeho podanie/prvý oprávnený záznam/prvé oprávnené vysielanie na území iného štátu¹⁵ alebo z územia iného štátu, v prípade zvukového záznamu jeho výroba alebo zverejnenie na území iného štátu alebo z územia iného štátu a v oboch prípadoch ešte použitie na území SR alebo z jej územia. Názory na toto ustanovenie nie sú jednoznačné¹⁶, nehovoriac o jeho novovzniknutom nesúlade s rozsudkom vo veci C-265/19. Jeho podmienená formulácia založená na vzájomnosti (reciprocite) však v súčasnej situácii skôr nepriamo pomáha v prospech SR.

V súlade s čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES i so zmluvou WPPT¹⁷ má výkonný umelec podľa § 99 Autorského zákona a výrobca zvukového záznamu podľa § 110 Autorského zákona právo na primeranú odmenu za presne stanovené spôsoby použitia, najmä za použitie umeleckého výkonu a zvukového záznamu verejným prenosom. Právo na primeranú odmenu je spravované prostredníctvom OKS, čiastočne v rámci dobrovoľnej a čiastočne v rámci povinnej kolektívnej správy práv (výber primeranej odmeny za káblovú retransmisiu umeleckého výkonu, zvukového záznamu). Pre OKS sú však, okrem materiálnej reciprocity, dôležité aj bilaterálne vzťahy so zahraničnými OKS, predovšetkým uzavreté recipročné zmluvy o spolupráci so zahraničnými OKS, na základe ktorých dochádza k výberu, prerozdeleniu a vyplácaniu primeraných odmien do zahraničia a naopak, zo zahraničia do SR pre slovenských nositeľov práv. Napr. OKS Slovgram¹⁸ nemá uzavretú zmluvu o spolupráci pre právo na primeranú odmenu s USA, keďže USA nie sú zmluvnou stranou Rímskeho dohovoru a k WPPT uplatnili výhradu, ktorou obmedzili uplatňovanie práva na primeranú odmenu pre výkonných umelcov a výrobcov záznamov za verejný prenos len na veľmi limitovaný rozsah použitia (na digitálne zvukové prenosy) tak, aby to zodpovedalo ich vnútroštátnej legislatíve. Rozsudok vo veci C-265/19 narušil

pôsobnosť i výklad čl. 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES, pričom zatiaľ ho nezohľadnila ani EÚ v smernici, ani slovenská vnútroštátna úprava, ktorá podľa rozsudku tak samostatne z pozície ČS EÚ ani urobiť nemôže vzhľadom na potvrdenú výlučnú vonkajšiu kompetenciu EÚ. Z toho dôvodu by sa malo postupovať v zmysle platného znenia § 2 ods. 2 Autorského zákona, čiže zachovať podmienku materiálnej reciprocity. Inak by došlo k disproporčnému a nevyváženému stavu, keď by boli výkonní umelci a výrobcovia zvukových záznamov z tretích štátov za použitie svojich predmetov ochrany na území SR vo výhodnejšom postavení v porovnaní so slovenskými výkonnými umelcami a výrobcami zvukových záznamov, ktorých predmety ochrany sú používané v tretích štátoch. Negatívny dopad by sa prejavil aj v tom, že ak by došlo k uhrádzaniu primeraných odmien za použitie repertoáru tretích štátov na území SR, viedlo by to k pomernému zníženiu odmien domácich slovenských nositeľov práv. V súvislosti s tým je preto SR ochotná podporiť celkovú harmonizáciu princípov národného zaobchádzania a materiálnej reciprocity na úrovni EÚ alebo aspoň zavedenie materiálnej reciprocity na úrovni EÚ, čo si pravdepodobne vyžiada úpravu EÚ legislatívy, predovšetkým revíziu smernice 2006/115/ES v časti o práve na primeranú odmenu.

Záver

Nie je to prvýkrát, čo sa SD EÚ odchýlil od zaužívanej interpretácie pravidiel EÚ. Jeho súčasným výkladom sa oslabil presvedčovací argument EÚ proti tretím štátom, ktorý ju vďaka výhradám tretích štátov z WPPT zbavoval povinnosti priznávať právo na primeranú odmenu výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov z tretích štátov. Už viac neplatí, že princíp národného zaobchádzania je pre EÚ a jej ČS „orezaný“ v rovnakom rozsahu, v akom tretie štáty urobili výhradu z práva na primeranú odmenu podľa WPPT. Vzhľadom na výlučnú vonkajšiu právomoc EÚ by ČS EÚ nemali samostatne toto právo nijako obmedzovať, urobiť tak môže podniknutím určitých legislatívnych krokov iba EÚ. Ešte však pravdepodobne nejakú chvíľu potrvá, kým EÚ posúdi a odôvodní si možnosti úpravy svojho právneho rámca. Treba však pripomenúť, že rozhodnutie Súdneho dvora v prejudiciálnom konaní je záväzné pre súd a strany, ktoré otázky položili. SD EÚ však podáva jednotný a zjednocujúci výklad práva EÚ, preto by sa od neho následne nemali odchyľovať ostatné súdy ČS EÚ, ak rozhodujú v rovnakých prípadoch. V závere je teda otázne, či v prípade vzniku súdnych sporov o priznaní práva na primeranú odmenu výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov z tretích štátov dokážu najmä väčšie ČS EÚ odolávať až do príchodu určitého (legislatívneho) riešenia danej problematiky na úrovni EÚ.

15 Iným štátom sa v zmysle Autorského zákona rozumie akýkoľvek iný štát ako SR, čiže aj tretie štáty mimo EÚ a EHP.

16 *Bližšie pozri* napr. Adamová, Z., Hazucha, B.: Autorský zákon. Komentár. Bratislava, C.H.Beck, 2018, str. 14. ISBN 978-80-89603-58-9.

17 SR uložila ratifikačné listiny vo WIPO k Zmluve WPPT 14. januára 2000. Zmluva WPPT nadobudla platnosť pre SR 20. mája 2002. Zmluva WPPT bola v SR publikovaná v oznámení Ministerstva zahraničných vecí SR č. 177/2006 Z. z.

18 Slovgram (Nezávislá spoločnosť výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov) je organizáciou kolektívnej správy, ktorá na Slovensku zastupuje výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a výrobcov audiovizuálnych záznamov a spravuje ich práva.

Kauzálna príslušnosť súdu

Causal Competence of Court

Samuel RYBNÍKÁR¹

ABSTRAKT

Autor v príspevku prezentuje právne závery uznesenia Najvyššieho súdu SR z 20. januára 2021 sp. zn. 5 Ndob 15/2020, v ktorom Najvyšší súd SR pri rozhodovaní sporu o príslušnosť súdu podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok zaujal stanovisko k otázke, ktorý civilný súd je kauzálny príslušný rozhodovať o žalobou uplatnenom nároku, ktorý vyplýva z pracovnoprávného vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom a týka sa odmeny za zlepšovacie návrh.

ABSTRACT

In the contribution the author presents the legal conclusions of the resolution of the Supreme Court of the Slovak Republic of 20 January 2021, file No. 5 Ndob 15/2020. In the decision the Supreme Court of the Slovak Republic ruled on the competence of court under the provision of Section 43 paragraph 2 of Act No. 160/2015 Coll. Code of Civil Contentious Procedure. The supreme court has delivered its opinion as to which civil court is causally competent to rule on a claim presented by action based on an employment relationship between an employee and an employer and related to a rationalisation proposal remuneration.

Kľúčové slová

rozhodnutie o príslušnosti, pracovnoprávny spor, kauzálna príslušnosť, zlepšovacie návrh, spor z priemyselného vlastníctva

Key words

Competence Decision, Employment Dispute, Causal Competence, Rationalisation Proposal, Dispute on Industrial Property

Úvod

Súdny systém SR čakajú veľké zmeny. Ich rozsiahlosť a praktický dosah na výkon súdnictva je často podceňovaný. So záujmom som si preto prečítal článok pani riaditeľky legislatívno-právneho odboru Úradu priemyselného vlastníctva SR v ostatnom čísle časopisu Duševné vlastníctvo na tému priemyselné vlastníctvo a kauzálna príslušnosť v civilnom a správnom súdnictve. Rád by som tiež vyslovil isté obavy vo vzťahu k presunu kauzálnej príslušnosti vo veciach priemyselného vlastníctva v správnom súdnictve na nový Správny súd v Žiline bez toho, aby sme poznali odpoveď na jeho personálne obsadenie. Problematika správneho súdneho prieskumu rozhodnutí a opatrení Úradu priemyselného vlastníctva SR je skutočne veľmi špecifická a sudcovia Správneho kolégia Krajského súdu Banská Bystrica sa na ňu dlhodobo špecializujú, o čom svedčí aj kvalita týchto rozhodnutí.

Rozhodol som sa preto tentoraz prispieť do časopisu uznesením Najvyššieho súdu SR z oblasti riešenia sporov o kauzálnu príslušnosť. Nebudem prezentovať právne závery dnes dobre známych a diskutovaných uznesení Najvyššieho

súdu SR, ktoré boli uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 42/2020 (obchodné meno) a č. 43/2020 (doménové meno). Vybral som iné veľmi aktuálne, nie menej zaujímavé, uznesenie z 20. januára 2021 sp. zn. 5 Ndob 15/2020, v ktorom Najvyšší súd SR pri rozhodovaní sporu o príslušnosť súdu podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok zaujal stanovisko k otázke, ktorý civilný súd je kauzálny príslušný rozhodovať o žalobou uplatnenom nároku, ktorý vyplýva z pracovnoprávného vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom a týka sa odmeny za zlepšovacie návrh. Cieľom tohto príspevku nie je podať právnu analýzu či kritiku tohto rozhodnutia, s jeho právnymi závermi sa možno stotožniť.

1 Skutkové okolnosti sporu

Žalobou doručenou Okresnému súdu Piešťany sa žalobca domáhal vydania platobného rozkazu na zaplatenie sumy s príslušenstvom titulom odmeny za zlepšovacie návrh a titulom náhrady škody za neoprávnené využívanie zlepšovacieho návrhu zamestnávateľom.

* Uvedený text nepodliehal recenznému konaniu.

¹ Mgr. Samuel Rybníkář, PhD., je asistentom sudcu Najvyššieho súdu SR, pôsobí tiež ako odborný asistent na Katedre správneho práva, práva životného prostredia a finančného práva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave; e-mail: samuel.rybnikar@nsud.sk.

Okresný súd Piešťany postupom podľa ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako CSP) postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica s poukazom na predmet sporu – zaplatenie odmeny za zlepšovacie návrh a zároveň náhrady škody za neoprávnené využívanie zlepšovacieho návrhu v zmysle ustanovenia § 75 zákona č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch v znení neskorších predpisov (ďalej len ako zákon č. 527/1990 Zb.), ktorý je podľa názoru Okresného súdu Piešťany súčasťou priemyselných práv s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2020 sp. zn. 1 Ndob 6/2020.

Okresný súd Banská Bystrica podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP vyslovil nesúhlas s postúpením veci a spis bez rozhodnutia predložil Najvyššiemu súdu SR ako súdu spoločne nadriadenému Okresnému súdu Piešťany a Okresnému súdu Banská Bystrica na rozhodnutie sporu o príslušnosti. Okresný súd Banská Bystrica svoj nesúhlas s postúpením veci odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 25 CSP, ktoré upravuje kauzálnu príslušnosť v sporoch z priemyselných práv, pričom uviedol, že ide najmä o spory týkajúce sa patentových práv, práv z úžitkových vzorov, práv topografií polovodičových výrobkov, práv ochranných známok, práv označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a práv obchodných mien. Práva vyplývajúce zo zlepšovacieho návrhu nie sú podľa neho zaraďované medzi priemyselné práva. Podporne poukázal na to, že právny režim ochrany zlepšovacieho návrhu sa riadi zákonom č. 527/1990 Zb., pričom kritériá charakteristiky zlepšovacieho návrhu sú veľmi široké a vágne, zamestnávateľ má právo si uplatniť nárok na využívanie zlepšovacieho návrhu len v dvojmesačnej lehote po splnení si informačnej povinnosti zamestnanca a neopomenuteľnou skutočnosťou je fakt, že pôvodcovi zlepšovacieho návrhu (zamestnancovi) náleží len právo na odmenu. Ak sa zamestnávateľ rozhodne návrh prijať, strany (zlepšovateľ a zamestnávateľ) majú medzi sebou uzatvoriť zmluvu o prijatí ponuky zlepšovacieho návrhu a o odmene zaň.

Okresný súd Banská Bystrica poukázal aj na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy, podľa ktorého sa výslovne do súdneho registra CbPv zapisujú iba spory podľa tam uvedených právnych predpisov, pričom zákon č. 527/1990 Zb. medzi nimi uvedený nie je.

2 Riešenie sporu o príslušnosť

Najvyšší súd SR ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Piešťany a Okresnému súdu Banská Bystrica po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením veci je dôvodný. Predmetom sporu je určenie výšky odmeny za zlepšovacie návrh, pričom medzi stranami nie je sporné to, že takýto

návrh existuje a zamestnancovi zaň prináleží odmena. Ďalej je predmetom sporu náhrada škody za neoprávnené využívanie zlepšovacieho návrhu zamestnávateľom bez toho, aby so zamestnancom uzavrel dohodu predvídanú ustanovením § 73 zákona č. 527/1990 Zb. a nemajetková ujma podľa ustanovenia § 442a Občianskeho zákonníka.

V predloženej veci je riešená špecifická situácia z toho dôvodu, že v žalobnom návrhu sa žalobca domáha priznania práva z niekoľkých tvrdených hmotnoprávnych titulov. Nárok definuje ako nárok na odmenu zamestnanca (zlepšovateľa podľa zákona č. 527/1990 Zb.), nárok na náhradu škody podľa osobitného ustanovenia zákona č. 527/1990 Zb. a ešte aj nárok na nemajetkovú ujmu za porušenie práv duševného vlastníctva.

Základný procesný predpis upravujúci občianske súdne konanie, CSP, v ustanovení § 40 výslovne ukladá súdu povinnosť skúmať aj bez námietky vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania. Následne v ustanovení § 43 ods. 1 a 2 upravuje postup, keď dôjde ku kolízii medzi súdmi, týkajúcej sa ich miestnej a kauzálnej príslušnosti. Ak súd postupom podľa ustanovení § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

Osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ustanoveniach § 22 až § 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného súdu prvej inštancie. Má tak povahu priority proti všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti.

V prejednávanej veci nastala osobitná situácia stretu dvoch súdov s rozdielnou kauzálnou príslušnosťou, a to súdov špecializovaných na spory pracovnoprávne a na spory priemyselnoprávne. Okresný súd Piešťany, kauzálny príslušný pre oblasť pracovného práva, svoju úvahu oprel o rozhodnutie už publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 43/2020 s poukazom na v ňom uvedenú citáciu z odbornej literatúry, podľa ktorej k obdobným priemyselným právam patria práva obdobné priemyselným právam na výsledky tvorivej duševnej činnosti (právo zlepšovacích návrhov, právo nových spôsobov prevencie, diagnostiky chorôb a liečenia ľudí a zvierat a ochrany rastlín proti škodcom a chorobám, právo know-how) a práva obdobné priemyselným právam na označenie

(doménové mená, logo). Na druhej strane Okresný súd Banská Bystrica, kauzálna príslušnosť pre oblasť práv priemyselného vlastníctva, vychádzal zo zámeru zákonodarcu, aby spory v jeho kompetencii prejednávane úzko súviseli s agendou priemyselného vlastníctva, pričom podporne poukázal na to, že ani vykonávací predpis (spravovací poriadok) pre túto oblasť neodkazuje na súčasnú právnu úpravu zlepšovacích návrhov.

K argumentácii judikátom č. 43/2020 je dôležité uviesť, že toto rozhodnutie sa výlučne zaoberalo charakterom termínu „doménové meno“, vzhľadom na to, že na účely ustálenia kauzálnej príslušnosti bolo potrebné Najvyšším súdom zdefinovať tento pojem, keďže žiaden iný predpis sa ním nezaobrá. Na druhej strane, pojem zlepšovací návrh je pojmom zákonne definovaným predpisom č. 527/1990 Zb., pričom ide o predpis pôvodne upravujúci základné práva priemyselného vlastníctva, a to vynálezy, priemyselné vzory a aj zlepšovacie návrhy. Následne bol celý tento predpis, okrem niekoľkých ustanovení venovaných práve zlepšovacím návrhom, nahradený novým patentovým zákonom (zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov). S účinnosťou od 1. novembra 2001 tak bola celá agenda práv priemyselného vlastníctva týkajúca sa patentov upravená osobitným predpisom a na túto úpravu reflektuje (pri vymedzení vecí zapisovaných do príslušného registra CbPv) aj spravovací poriadok odkazom len na tento zákon, bez odkazu na úpravu zlepšovacích návrhov.

Pre interpretáciu pojmu zlepšovací návrh je však potrebné uviesť, že tradične sa medzi práva priemyselného vlastníctva v odbornej literatúre zaraďuje, ale takéto doktrinálne zaradenie v konečnom dôsledku nemôže poprieť primárny aspekt dôležitý z procesného hľadiska, a to skutočnosť, že vždy ide o vzťah medzi zamestnancom a zamestnávateľom (prirodzene, pokiaľ nepôjde o uplatňovanie si práva voči tretej osobe samotným zlepšovateľom či zamestnávateľom). V prejednávanej veci sa javí ako praktickým, účelným, hospodárnym a v zásade jednoznačným to, že primárne nejde o posúdenie existencie práva k určitému predmetu práv priemyselného vlastníctva, ale o spor

výlučne o zaplatenie odmeny zamestnancovi zamestnávateľom, teda o spor, ktorý je potrebné charakterizovať ako spor pracovnoprávny. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi stranami pôjde predovšetkým o ustálenie výšky odmeny za zlepšovací návrh, pričom skutočnosť, že žalobca tento nárok spojil aj s nárokom na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy, už nemôže mať dopad na formulovanú úvahu o prioritnom charaktere takéhoto sporu.

V prípade, že predmetom sporu je nárok vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom ohľadom odmeny za zlepšovací návrh, je kauzálna príslušnosť súdom súd pracovnoprávny a nie súd so zverenou priemyselno-právnou sporovou agendou.

Vychádzajúc z uvedených úvah vzhľadom na to, že v predloženej veci je podaná žaloba z nároku uplatneného zamestnancom voči zamestnávateľovi vo vzťahu k odmene za zlepšovací návrh vytvorený v rámci pracovnoprávneho vzťahu, pričom všeobecným súdom žalovaného je súd v územnom obvode Krajského súdu v Trnave, je v danej veci súdom príslušným na konanie Okresný súd Piešťany.

Literatúra

R 42/2020

R 43/2020

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. januára 2021 sp. zn. 5 Ndob 15/2020

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2020 sp. zn. 1 Ndob 6/2020

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. apríla 2018 sp. zn. 5 Ndob 2/2018

Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

Zákona č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch

Vyhľadávka Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy

SME TRANSPARENTNEJŠÍ – PRVÝKRÁT ZVEREJŇUJEME KVARTÁLNU SPRÁVU

Úrad priemyselného vlastníctva SR ešte viac približuje tému priemyselného vlastníctva verejnosti a podnikateľskému prostrediu. Rozhodli sme sa preto zverejniť Kvartálnu správu o stave priemyselného vlastníctva na Slovensku. Budeme prinášať pravidelné a transparentné informácie o činnostiach, ktoré patria do kompetencie nášho úradu.

Celú správu nájdete na: https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/images/novinky/2021/05/Kvartalna%20sprava_1%20kvartal%202021.pdf

KVARTÁLNA SPRÁVA O STAVE PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA NA SLOVENSKU

Platné predmety priemyselného vlastníctva k 31. 3. 2021

Aktuálne z autorského práva

SDEÚ vydal 9. marca 2021 rozsudok vo veci C-392/19 VG Bild-Kunst/Stiftung Preußischer Kulturbesitz¹ so zameraním na problematiku verejného prenosu v digitálnom prostredí. Stiftung Preußischer Kulturbesitz (ďalej SPK) je prevádzkovateľom Deutsche Digitale Bibliothek, digitálnej knižnice špecializujúcej sa na kultúru a vedu, ktorá vytvára jednotnú sieť prepájaním nemeckých kultúrnych a vedeckých inštitúcií. Internetová stránka tejto knižnice obsahuje odkazy na digitalizované obsahy uložené na internetových portáloch zapojených inštitúcií. Ukladané sú v tomto prípade iba náhľady (thumbnails), t. j. verzie obrázkov, ktorých veľkosť je v porovnaní s ich pôvodnou veľkosťou výrazne zmenšená. VG Bild-Kunst je na druhej strane organizáciou kolektívnej správy autorských práv v oblasti vizuálnych umení v Nemecku, ktorá požaduje na uvedený spôsob použitia uzavretie licenčnej zmluvy. Súčasťou licenčnej zmluvy má byť ustanovenie, podľa ktorého má SPK zaviesť technické opatrenia zabraňujúce framingu náhľadov takto zobrazených náhľadov (thumbnails). SPK sa domnievala, že takéto zmluvné ustanovenie nebolo z hľadiska autorských práv primerané, a preto podala pred nemeckými súdmi žalobu, ktorou sa domáhala určenia, aby licenčná zmluva nebola podmienená zavedením tejto povinnosti. V tejto súvislosti Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) žiada Súdny dvor, aby určil, či sa má tento framing považovať za verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29². SDEÚ uviedol, že samotná zmena veľkosti dotknutých diel v rámci framingu nezohráva úlohu pri posúdení, či dochádza k úkonu verejného prenosu, pokiaľ sú originálne prvky týchto diel vnímateľnými. SDEÚ po zohľadnení skutkového stavu rozhodol, že ak nositeľ autorského práva prijal alebo vyžadoval prijatie obmedzujúcich opatrení proti framingu, vloženie diela na internetovú stránku tretej osoby pomocou techniky framingu predstavuje „sprístupnenie tohto diela novej verejnosti“. Na tento verejný prenos je preto potrebné získať súhlas nositeľov príslušných autorských práv³.

-o0o-

Vyhľadávanie zaujímavého obsahu je základnou aktivitou realizovanou v sieti internet. Na zabezpečenie čo najlepších výsledkov vyhľadávania je nevyhnutné využiť jednak osobitný vyhľadávací nástroj, ako aj disponovať dátami, ktoré obsahujú potrebné metadáta nevyhnutné na správne zobrazenie výsledkov vyhľadávania. Creative Commons sa v poslednom období zameriavala práve na oblasť vyhľadávania, kde bol úspešne vytvorený nástroj CC Search. Ide o vyhľadávací nástroj vytvorený pre obsah s otvorenou licenciou, ktorý aktívne využíva každý mesiac približne 300 000 používateľov. CC Search neustále rozširuje svoje pôsobenie a aktuálne sa stane súčasťou platformy WordPress, ktorá býva aktívne využívaná pri tvorbe množstva moderných webových stránok. Index obrázkov v rámci CC Search dosahuje spolu viac ako 500 miliónov dát. Ako ukazujú získané dáta, doposiaľ najväčšími používateľmi CC Search boli vzdelávacie inštitúcie a študenti. Ide všetko o subjekty, ktoré takto získaný materiál využívajú pri svojej ďalšej aktívnej tvorbe, čím rozširujú množstvo kvalitného obsahu voľne dostupného v digitálnom prostredí siete internet⁴.

Využitie umelej inteligencie smerom do budúcnosti sa dá predpokladať v mnohých životných situáciách, kde by mohla dosahovať lepšie výsledky v porovnaní s aktuálne využívanými modelmi. Jednou z otvorených oblastí je spôsob prístupu k samotnému učeniu umelej inteligencie. Otázne je, či je v tomto prípade nevyhnutné dodržiavať režim ochrany autorských práv (a teda aj licenčné podmienky CC). Posúdenie závisí od toho, či je samotné učenie umelej inteligencie výkonom výhradného práva nositeľa práv. Aktuálne neexistuje jasný konsenzus na tom, či je použitie diel chránených autorským právom ako vstupného prvku do učenia systému umelej inteligencie výkonom výlučného práva. Situácia bude odlišná podľa miesta použitia, pretože štáty postupne regulujú vzájomné prepojenie

1 Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 9. marca 2021 VG Bild-Kunst proti Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

2 Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

3 Pozri online https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-03/cp210036sk.pdf?fbclid=IwAR1-t_OdtPxxWP3SEDhhuJybfU9Sw-AptxGAoc7c1S5tTFoiw5RQHNLUnsa4 (7.6.2021).

4 Pozri online <https://creativecommons.org/2021/05/03/cc-search-to-join-wordpress/> (7.6.2021).

autorských práv v kontexte umelej inteligencie. V USA by sa použitie diel na učenie umelej inteligencie pravdepodobne považovalo za súladné s princípom fair use. V EÚ na druhej strane ustanovuje článok 3 smernice č. 2019/790⁵ výnimku na nekomerčné vyťažovanie textov a dát na účely vedeckého výskumu vykonávané výskumnými organizáciami a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva, zatiaľ čo článok 4 ponúka režim výnimiek na komerčné vyťažovania textov a dát⁶. Na účely skúmania prepojenia učenia umelej inteligencie a podpory otvoreného prístupu plánuje CC v najbližšom období aktívne podporovať spracovanie odborných analýz, analýzu využitia aktuálnych licencií CC, ako aj vytvorenie platformy na skúmanie právnych aspektov umelej inteligencie.

-o0o-

V rámci noviniek z oblasti práva duševného vlastníctva by sme chceli upozorniť tiež na zaujímavú publikáciu s názvom *Právo informačných a komunikačných technológií 2*. V rámci prvého zväzku sa publikácia zameriavala primárne na úvodné témy a niektoré obchodné aspekty využitia komunikačných technológií. Druhá časť publikácie sa orientuje na druhú z oblastí, a to oblasť verejnoprávnu. V publikácii možno nájsť podrobný výklad k témam, ako elektronický výkon verejnej moci (e-Government), mediálne právo v digitálnej spoločnosti, elektronické komunikácie vrátane ochrany súkromia, kybernetická bezpečnosť a kybernetická kriminalita. Osobitne sú analyzované regulačné výzvy nových technológií, kde sa na príklade umelej inteligencie a internetu vecí vysvetľujú základné postuláty a otázky pri právnej úprave technologických výdobytkov. Popri menovaných verejnoprávných témach je vysvetlená aj oblasť elektronického obchodu. Výhodou publikácie je, že obdobne ako jej prvý zväzok obsahuje viacero QR

odkazov na multimediálny obsah. Okrem toho v nej nájdete množstvo praktických príkladov a odkazov na zaujímavú judikatúru v predmetnej oblasti⁷.

Upozorniť možno tiež na novú publikáciu s názvom *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo (NTIDV)*, ktorá sa tematicky zameriava na právne aspekty digitálneho prostredia a súvisiace prierezové súvislosti vrátane tém, ako je ochrana osobných údajov, ochrana súkromia, vzťah nových technológií a ľudských práv, digitálny trh v EÚ, online služby, platformy, umelá inteligencia, zodpovednosť poskytovateľov služieb, doménové mená, elektronická identita, ochrana softvéru a mnohé ďalšie. Publikácia bola vydaná pod záštitou Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave a je voľne šírená a dostupná pod licenciou Creative Commons⁸.

Koncom júna 2021 sa uskutoční zaujímavá konferencia s názvom *IT právo 2021: Digitálny svet a zmluvné vzťahy*. Konferencia sa uskutoční jednak v hoteli prezenčnou formou, ale súbežne bude streamovaná ako virtuálna pre všetkých, ktorí preferujú túto formu. Na konferencii odznie viacero zaujímavých príspevkov so zameraním na rôzne témy, ako napr. doménové spory, výhody a limity doménového ADR, pravidlá pre tvorbu bezpečnostnej dokumentácie, GDPR, ako aj softvérové zmluvy. Zaujímavou časťou konferencie je tiež sekcia orientovaná na umelú inteligencia a súvisiace právne otázky. Viac informácií k plánovanej konferencii môžete nájsť aj na osobitnej webovej stránke⁹.

JUDr. Richard Bednárík, PhD.
Ústav práva duševného vlastníctva
a informačných technológií
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

V máji 2021 Ministerstvo kultúry SR dokončilo hromadné konzultácie v rámci neformálnej pracovnej skupiny k príprave novely Autorského zákona, ktorou sa zabezpečí transpozícia smerníc – smernice č. 2019/789 o on-line vysielaní a retransmisii a smernice č. 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu. V súčasnosti

Ministerstvo kultúry SR intenzívne finalizuje práce na textovom znení novely a snaží sa nájsť kompromisné riešenie v posledných otvorených otázkach. Predpokladá sa, že legislatívny proces k predmetnej novele Autorského zákona začne v priebehu letných mesiacov, a to predložením materiálu do medzirezortného pripomienkového konania.

5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES.

6 Pozri online <https://creativecommons.org/2021/03/04/should-cc-licensed-content-be-used-to-train-ai-it-depends/> (7.6.2021).

7 Pozri online <https://tinct.sk/> (7.6.2021).

8 Pozri online <http://ntidv.iuridica.truni.sk/nove-technologie-internet-a-dusevne-vlastnictvo/?fbclid=IwAR0OvPjFmyz3e8YzQ6AvQnf1N72NbkyI69MZr9rp0kbT70cZFogIAtA7u4> (7.6.2021).

9 Pozri online <https://konferencie.efocus.sk/konferencia/it-pravo-2020?fbclid=IwAR3H5StPQLNqpm7JSj-dFQja9dEhb8nny5DqSYcjE2uaz8kC-FR9q0m-OOQ> (7.6.2021).

Jednou z priorít Ministerstva kultúry SR je aj správna a zrozumiteľná transpozícia kľúčového článku 17 smernice č. 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu (ďalej smernica), ktorý sa týka použitia obsahu poskytovateľmi on-line služieb zdieľania obsahu, t. j. rôznych platforiem poskytujúcich autorskoprávne chránený obsah. Európska komisia sa priamo v uvedenom článku 17 zaviazala po účinnosti smernice zorganizovať dialóg zainteresovaných strán s cieľom prediskutovať osvedčené postupy spolupráce medzi poskytovateľmi on-line služieb zdieľania obsahu a nositeľmi práv, a následne na základe výsledkov tohto dialógu vydať usmernenie o uplatňovaní daného článku (tzv. guidance). Vydanie usmernenia (guidance) Európska komisia avizovala pôvodne už koncom roka 2020, čím by mali členské štáty EÚ v podobe tohto usmernenia návod a odporúčania, ako správne prebrať článok 17 smernice do svojej národnej legislatívy. Nakoniec však bolo dlho očakávané usmernenie vydané až 4. júna 2021, teda tri dni pred uplynutím transpozičnej lehoty smernice (7. júna 2021). Usmernenie vyšlo v podobe dokumentu Európskej komisie pod názvom „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Usmernenie k článku 17 smernice 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu“¹⁰. Cieľom usmernenia je podporiť čo najjednoduchšiu transpozíciu článku 17 naprieč členskými štátmi EÚ, zdôrazniť potrebu vyváženia základných práv a využitia autorskoprávných výnimiek a obmedzení, ako aj pomôcť rôznym hráčom na trhu zosúladiť sa s národnou legislatívou implementujúcou článok 17 smernice. Ako uvádza aj usmernenie, samotný článok 17 na jednej strane predstavuje právny základ pre nositeľov práv, ktorí vďaka nemu budú mať možnosť udeľovať súhlas na použitie svojich diel v prípadoch, keď ich diela budú nahrané užívateľmi na platformy poskytovateľov on-line služieb zdieľajúcich obsah. Na druhej strane článok 17 zavádza určité záruky pre poskytovateľov on-line služieb zdieľajúcich obsah, ako aj pre užívateľov, aby sa predišlo zneužívaniu niektorých ustanovení alebo neprimeranému blokovaniu určitého obsahu. Vydané usmernenie predovšetkým objasňuje povahu článku 17 tým, že vyslovene konštatuje, že sa ním nezavádza žiadne nové právo v rámci práva EÚ. Článok 17 smernice je iba špecializovaným ustanovením (*lex specialis*) vo vzťahu k článku 3 smernice 2001/29/ES. Článok 17 smernice teda zachováva rovnaký koncept práva na verejný prenos, iba ho zužuje na špecifické podmienky. Usmernenie ďalej poskytuje výklad pojmov (napr. lepšie definuje

rozsah poskytovateľov on-line služieb zdieľajúcich obsah, objasňuje chápanie pojmu „best efforts – najlepšie úsilie“ ako autonómneho konceptu práva EÚ) a uvádza užitočné príklady z praxe vo vzťahu k rôznym situáciám, ktoré môžu pri aplikácii transponovaných ustanovení článku 17 nastať. Usmernenie sa tiež zameriava na odporúčanie pre členské štáty EÚ v otázke, aký najvhodnejší spôsob udeľovania súhlasu zo strany nositeľov práv vybrať (t. j. aké licenčné mechanizmy prichádzajú do úvahy), ktoré aspekty treba zohľadniť pri posudzovaní on-line služieb či ako zachovať transparentnosť v poskytovaní informácií medzi poskytovateľmi on-line služieb zdieľajúcich obsah a nositeľmi práv. Časť usmernenia sa týka aj zodpovednostných režimov, najmä miernejšieho špecifického režimu zodpovednosti pre nových poskytovateľov on-line služieb na trhu i aplikácie systémov blokovania obsahu – „notice and take down“ (oznám a stiahni z obehu) a „notice and stay down“ (oznám a nechaj stiahnuté z obehu). Členské štáty EÚ zároveň v usmernení dostali návod, ako garantovať legitímne použitie obsahu na platformách (t. j. zabezpečiť, aby taký obsah, ktorý neporušuje autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, nebol sťahovaný z obehu, napr. ak sú práva k obsahu už vysporiadané, ide o využitie autorskoprávnej výnimky či obmedzenia alebo ide o voľné diela) a ako nastaviť mechanizmus riešenia sťažností a sporov. Vzhľadom však na rôznorodosť autorskoprávnej legislatívy v členských štátoch EÚ ostáva usmernenie značne všeobecné a často ponecháva posúdenie jednotlivých ustanovení v závislosti od znakov konkrétneho prípadu.

Napriek oneskorenému vydaniu a všeobecnému charakteru usmernenia sa bude Ministerstvo kultúry SR snažiť pri dokončení novely Autorského zákona čo najviac držať odporúčaného výkladu článku 17 v zmysle predmetného usmernenia. Súčasne je možné očakávať, že viaceré príklady a vysvetlenia z usmernenia, ktoré sa ukážu ako uplatniteľné aj v podmienkach SR, si pravdepodobne nájdú svoje miesto minimálne v dôvodovej správe k novele Autorského zákona.

JUDr. Jakub Slovák
Odbor autorského práva
Sekcia kreatívneho priemyslu
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

¹⁰ Communication from the Commission to the European Parliament and the Council – Guidance on Article 17 of Directive 2019/790 on Copyright in the Digital Single Market. Číslo dokumentu Európskej komisie: COM (2021) 288 final.
Dostupné na stránke EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0288&qid=1623669336749>.

Z GALÉRIE TVORCOV

SueArt design
hand made

Každé dielo si zaslúži jedinečný rám...

Zuzana Almáši Koreňová – SueArt design

V ostatných číslach sme sa venovali technickým riešeniam. No nesmieme však zabudnúť, že aj remeselne vyrobené predmety, ktoré potešia svojím vizuálom, možno chrániť. Porozprávali sme sa so Zuzanou Almáši Koreňovou, majiteľkou a zakladateľkou SueArt design hand made, ktorá inovatívnosť a kreativitu prevetľuje do jedinečných dekorácií, extravagantných šperkovníč či netradičných kraslíc. Jej tvorbu pozná takmer celý svet. Spoznajme ju aj my.

Prosím, predstavte nám vašu tvorbu.

Tvorím od svojho detstva, kedy som sa takmer vôbec nehrávala s hračkami. Trávila som čas s mojou mamou vo výtvarnej dielni, so starkým v rezbárskej dielni a tiež so starkou, ktorá ovládala všetky ručné práce. Nasávala som všetko a bolo mi dopriate „hrať sa“ s rôznymi materiálmi, bola som zasvätená do rôznych techník tvorenia. Asi aj preto je moja tvorba rôznorodá. Najviac sa však venujem výrobe netradičných kraslíc – šperkovníč, keramike a tvorbe bábok rôznych typov a z rôznych materiálov.

Čo vás priviedlo k umeniu tohto druhu?

Vždy je v tom zvedavosť a chuť robiť niečo originálne, jedinečné, neokukané. Napriek tomu, že napríklad bábkarov je na Slovensku dosť, ja si vytváram svoj vlastný štýl aj prevedenie.

Bábiky, ktoré liečia dušu – je to len slovná hračka alebo je to skutočne tak?

Názov vznikol na základe spätných väzieb od mojich zákazníkov a zákazníčok, ktorí mi od začiatku, ako som začala tvoriť bábky, píšú, že moje bábky v nich vyvolávajú príjemné pocity, majú väčšiu potrebu sa usmievať, porozprávať s bábkou – teda vlastne potom aj sám so sebou. Vtedy ľudia menia postoje a život sa stáva pestrším, veselším, ciele dosiahnuteľnejšie. Za celým týmto „kúzlom“ je zmena myslenia, správania, pochmurnej tváre na veselšiu... Myšlienky, pocity, správanie, to sú prepojené nádoby a pokiaľ je čo i len drobnosť, ktorá dokáže často navodiť dobrú náladu, potom sa mení DNA a lieči sa aj duša. V podstate sú bábky istým pozitívnym komunikačným kanálom.

Duševné vlastníctvo má rôzne podoby, na jednej strane sú to technické vynálezy a riešenia, ale možno si chrániť aj umeleckú tvorbu, resp. dizajn predmetu či značku, pod ktorou sa autor prezentuje. Využívate niektorú z týchto možností?

Áno, mám ochrannú známku aj chránený dizajn. Už je to asi viac ako 10 až 12 rokov, čo som pristúpila k tomuto kroku. Bolo to

Kameninové pozlátené polievkové misky

v čase, keď som vyrábala a exportovala svoje netradičné kraslice aj do zahraničia a začala ma kopírovať jedna pani Slovenka, ktorá vôbec nerešpektovala to, že porušuje autorské práva.

Mali ste na začiatku svojej tvorby dostatok informácií o potrebe a dôležitosti ochrany? Je podľa vás potrebné šíriť viac osvetu?

Mala som veľmi málo informácií, všetko som si vyhľadala sama, a potom mi pomohli milé zamestnankyne ÚPV v Banskej Bystrici. Následne, keď moje okolie vnímalo, že som si zabezpečila ochrannú známku aj chránené dizajny, niektorí sa začali viac zaujímať a nasledovali ma. Dokonca aj jedna známa herečka sa ma pýtala na rady a podrobnosti. Napokon tiež kontaktovala ÚPV a už má chránenú svoju značku. V každom prípade vnímam, že osвета v tejto oblasti je slabá a možno aj preto niektorí „kopírovači“ bagatelizujú tento krok a niekedy aj znevažujú človeka, ktorý si chráni svoje duševné vlastníctvo.

Je podľa vás ochrana kreativity či inovatívnosti dôležitá? Vnímate prínos investícií práve do tohto nehmotného aktíva?

Už minimálne preto, aby si človek ešte viac uvedomil svoju energiu, ktorú vkladá do tvorenia, je fajn chrániť

Modelované bábk, drôtený skelet

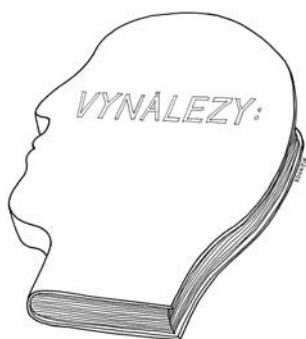
Modelované škriatkovia

si svoju kreativitu a inovatívnosť. Rovnako je akási pridaná hodnota ešte navyše aj pre klienta či zákazníka. Uvádzam to čisto za seba, niekto iný môže mať odlišný názor.

Stalo sa vám, že kopírovali vašu tvorbu. Čo ste v takom prípade robili?

Áno, mám bohužiaľ takúto skúsenosť. Dotyčnú pani som v danom čase niekoľkokrát upozornila, no nerešpektovala to. Ja som sa časom posunula ďalej, a potom ona prestala. Predstavte nám, prosím, vaše plány do budúcnosti. Neustále sa vzdelávam, rozvíjam svoje zručnosti. Nevieť sedieť so založenými rukami. Minimálne raz za mesiac investujem financie a zaplatím si kurz u svetových bábkarov. Chcem v živote stihnúť čo najviac. Méta, ktorú chcem určite dosiahnuť, je, že budem vedieť z dreva vyrezávať marionety. Po starkom mám komplet rezbársku výbavu, tak verím, že tento cieľ je na dosah. Plánujem ešte vydať niekoľko ďalších kníh, ku ktorým vyrábam aj zvlášť bábk hlavných hrdinov a čo bude ďalšie, to uvidím. Otvorená som mnohým možnostiam.

*Spracovala Lucia Spišiaková
Foto: Zuzana Almáši Koreňová*

Spektrum dobrých nápadov a riešení

V 8. ročníku Ceny Jána Bahýľa predseda ÚPV SR Matúš Medvec na návrh hodnotiacej komisie udelil ceny v kategóriách **individuálni prihlasovatelia, malé podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov a vysoké školy a výskumné centrá.**

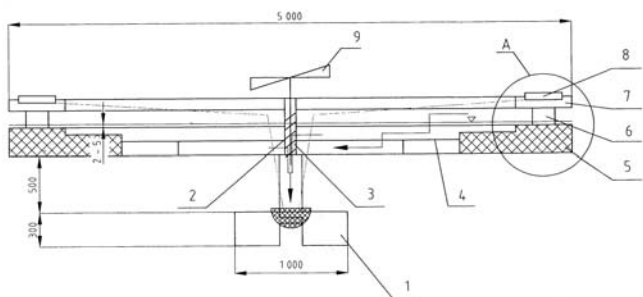
Rozhodli sme sa, že vám postupne predstavíme víťazné technické riešenia.

Vysoké školy a výskumné centrá

Patent	P 288407
Názov	Spôsob zneškodňovania siníc v stojatých vodách a zariadenie na jeho uskutočnenie
Majiteľ	Technická univerzita v Košiciach
Pôvodcovia	prof. Ing. Dušan Šebo, PhD. Dr. h. c. mult. prof. Ing. Miroslav Badida, PhD. doc. Ing. Juraj Šebo, PhD. Ing. Monika Fedorčáková, PhD.

Technické riešenie zariadenia, ktoré je predmetom ocenenia, je koncipované na zneškodňovanie siníc a vodného kvetu. Novosť riešenia spočíva v návrhu, ktorý využíva dve úrovne elektród nad sebou, ktorých účinok sme nazvali quatrolýza. Účinok quatrolýzy je taký, že prúdové siločiarly obopínajú veľký priestor medzi úrovňami elektród a sú merateľné na veľké vzdialenosti. Sinice a riasy využívajú na prechod živín do bunky nízky elektropotenciál, jeho zvýšenie quatrolýzou paralyzuje mikroorganizmy a pri dlhšej aplikácii až k ich mortalite.

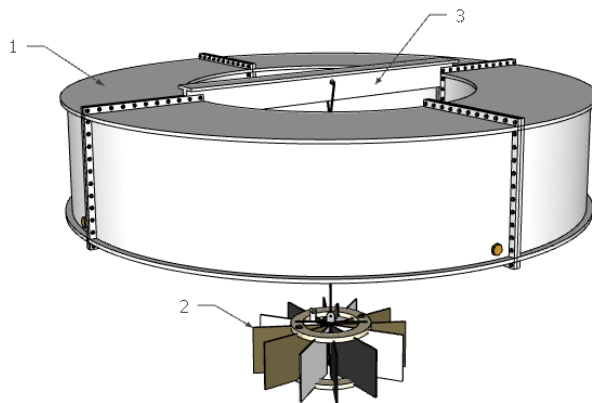

Technické riešenie quatrolytického plaváka v patentovanej verzii

Poloprevádzkové experimenty poskytli sľubné výsledky pre toto nekonvenčné zariadenie, preto boli patentované doma a v zahraničí (USA, Japonsko a Kanada) pod názvom: Spôsob zneškodňovania siníc v stojatých vodách a zariadenie na jeho uskutočnenie, patent č. 288407, ďalej len – quatrolytický plavák.

Technická špecifikácia quatrolytického plaváka

Hmotnosť:	250 kg
Vonkajší priemer:	3 000 mm, šírka 2 183 mm, výška 700 mm
Výtlak:	1 500 kg
Veterná turbína:	48 Vdc, 40 kWh
Hviezdicové elektródy:	horná – priemer 3 000 mm (životnosť 1 rok) spodná – priemer 1 000 mm (životnosť 1 rok)
Alternatívny zdroj:	1. fotovoltaické pásové články 400 Wp 2. veterná turbína 48 Vdc, 40 kWh/mesiac

Legenda: 1 – nosný plavák, 2 – rebro, 3 – hviezdicová elektróda

3D grafické zobrazenie plavákového zariadenia s hviezdicovou elektródou

Pohľad na plavákové zariadenie na vodnej ploche (Košice – mestská časť Nad Jazerom)

Zariadenie na zneškodňovanie siníc v stojatých vodách pozostáva z nosného plaváka tvaru dutého uzavretého valca, v ktorom je priečne vedené rebro. Na ňom je upevnené veterné zariadenie, ktoré poháňa vodné čerpadlo, uložené vo výtlačnej rúrke a zdroj elektrického prúdu – alternátor. Vrchná nosná časť zariadenia – vrchný plavák kopíruje tvar nosného plaváka, je z dielektrického materiálu a slúži na ukotvenie mriežky ako sústavy radiálne rozmiestnených elektród. Na vrchnom plaváku sú uložené fotovoltické články, prepojené s elektródami. Alternátor tiež napája elektródy jednosmerným elektrickým prúdom. Na rebre zariadenia je zavesená závesná elektróda, s prepojením na zdroje elektrického prúdu. Teleso nosného plaváka zariadenia na zneškodňovanie siníc je plavákové zariadenie, kde sa v spodnej časti nachádzajú kaskádové stupne slúžiace na zachytávanie nečistôt, ktoré sa prúdením vody v zariadení pomaly zhromažďujú do vnútorného obopnutého priestoru plaváka a neskôr usadzujú. Usadený sediment potom slúži ako potrava pre živočíchy a sčasti sa rozkladá na dne. Teleso je vyrobené z plastu, aby bolo čo najľahšie, najpevnejšie a zároveň, aby plávalo vo vode.

Elektródy tvoriace závesnú elektródu sú prepojené medzi sebou a sú napájané cez alternátor veternou energiou. V okolí nosného plaváka, ktorý slúži na udržanie dvoch druhov elektród pod hladinou vody, dochádza k elektrolyze vody v širokom okruhu okolo plaváka v zreteľných silokruhoch, pričom quatrolýzou vody vzniknuté bublinky kyslíka a vodíka unášajú zneškodnené sinice na princípe elektroflotácie na povrch vodnej plochy, kde sa im zmení prirodzené prostredie a sinice neprežívajú. Zneškodnenie siníc spôsobujú katióny a anióny vzniknuté disociáciou molekúl dusičnanov a fosforečnanov, pričom oba druhy iónov sú pre život siníc nevhodné. Pri transporte elektrického prúdu elektrolytom sa zúčastňujú všetky ióny rozpustných látok vo vode, ktoré podliehajú v elektrickom poli medzi elektródami rovnakým silám, pohybujú sa a prenášajú elektrický náboj aj na sinice, čím ich paralyzujú.

Problém eutrofizácie vôd je celosvetový problém, ktorý patrí k environmentálnym záťažiam predovšetkým v zemiach s nadmernou poľnohospodárskou a priemyselnou činnosťou, nevynímajúc v súčasnosti Kanadu, USA a európske krajiny. Evidujeme snahu charakterizovať a riešiť tento problém (AZEVEDO, S. a kol., Toxicologi, 2002, BITTON, G.: Wastewater Microbiology, 2005, KOPP, R., Pruhonice, 2008, a ďalší), pričom sa hodnotí závažnosť problému, predovšetkým toxicita siníc (GREEN FAIRYA Sustainable Water Resource Cleaner, 2019, Sz-ChwunJohn Hwang, Ph.D., Dist. Prof., Chung Hua University, Taiwan a pod.).

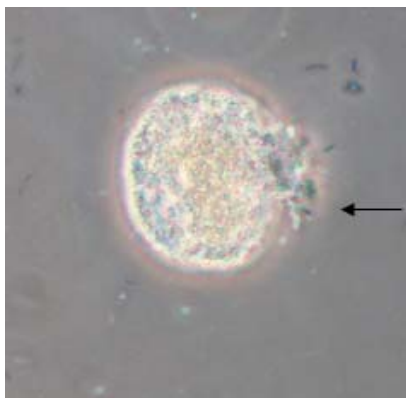
Eutrofizácia okrem obsahu fosforu a dusíka vo vode závisí aj od prítomnosti organických látok a od oxidu uhličitého vo vode. Je tiež známe, že fosfor sa nepriaznivo prejaví na kvalite vody už v koncentráciách rádovo v stotinách mg.l^{-1} , v prípade zlúčenín dusíka sú to koncentrácie rádovo desiatiny mg/l , navyše je proces vytvárania organickej látky sezónny, s výrazným jarným a letným maximom, čo je možné elektrolyzou eliminovať. V tomto období sa zhoršujú senzorické vlastnosti vody, niekedy sa tvoria toxické látky, čo má nepriaznivý vplyv na ostatné vodné organizmy, zvieratá a človeka. Eutrofizáciou je postihnuté rybárstvo aj rekreačné využitie vodných nádrží. Nejde len o estetickú stránku vzhľadu a zafarbenie vody, ale aj o hygienické aspekty (častý výskyt vyrážok a zápalov u kúpajúcich sa), ktoré sa po elektrolyze zvýšenou sedimentáciou alergénov zlepšujú.

Po úspešnej verifikácii navrhovanej technológie bude neskôr umožnené jej aplikačné využitie v celom regióne Slovenska a EÚ na celkové zlepšenie kvality stojatých vôd. Podľa doterajších skúseností v rámci testovania zariadení bude zlepšená kvalita stojatej vody (napr. v rekreačných oblastiach), čím bude predovšetkým košickému regiónu umožnené na základe účasti vedy a techniky získať vyššiu konkurencieschopnosť, celkový rast regiónu a jeho vyššiu atraktivnosť.

Mechанизmus, prostredníctvom ktorého bude naplnený vytčený cieľ, a to priamy quatrolytický spôsob zneškodňovania

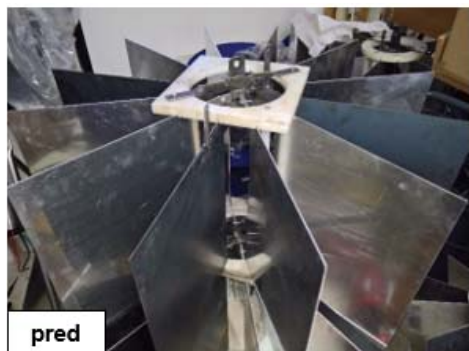
Pohľad na vodnú hladinu pred aplikáciou elektrolytickej metódy na rekreačnej ploche mestskej časti Košíc Nad jazerom

Prasknutá bunková stena sinice po elektrolytickom zneškodňovaní

Roztrhnutá vlákniť sinica po elektrolytickom zneškodňovaní

Najväčšia hviezdicová elektróda pred elektroflotačnou aplikáciou a po elektroflotačnej aplikácii na rekreačnej ploche mestskej časti Košíc Nad jazerom

siníc, je jeho modifikácia na úpravy parametrov eutrofizácie znečistenej vody, s rozlohou vodnej plochy niekoľko hektárov, a sledovania dopadu technológie na trvalo udržateľné parametre kvality stojatých vôd jazier a priehrad.

Ambície navrhovanej technológie sú vzhľadom na nové patentované riešenia a skúsenosti pôvodcov patentu vysoké, keďže vplyv tvarových elektród je badateľný v rozsahu niekoľko stoviek metrov a nápravný účinok z premnoženia rias a siníc je evidentný. Navyše quatrolýza intenzívnejšie kopíruje prírodné procesy (okysličovanie, oxidačno-redukčné procesy, flotáciu, zmenu elektropotenciálu a pod.), a čo je dôležité, umožňuje jednoducho ukončiť proces nápravy vypnutím prívodu elektrického prúdu a preniesť zariadenie na ďalšie znečistené vodné plochy. Úlohou patentu bude teda nájdenie optimálnych režimov elektrolyzy, ale aj času jej trvania, ako aj sledovanie jej dopadu v nasledujúcich sezónach na eutrofizované vody.

Patent vznikol na základe zúročenia viacročných skúseností riešiteľského kolektívu pri konštrukcii zariadení a aplikácii nekonvenčných metód zneškodňovania odpadových vôd, hygienizácii bazénových vôd a pod., až vznikol nápad riešiť závažný problém zneškodňovania siníc a vodného kvetu, teda eutrofizovaných vôd pomocou quatrolýzy. Ponorením elektród priamo do jazier a pripojením na jednosmerný elektrický prúd bezpečného napätia bolo badať, že vzniká hustý flotát, ktorý je výhodné urýchlene vyzbierať. V laboratórnych a poloprevádzkových podmienkach ostáva po aplikácii zariadení voda číra, nevyzbierané čiastočky

flotátu po čase sedimentujú. V laboratórnej vzorke ostali sinice v paralyzovanom stave.

Uvedený patent bol realizovaný v rámci projektu Implementácia a modifikácia technológie na znižovanie výskytu siníc v stojatých vodách, ITMS 26220220028, kód výzvy: OPVaV-2008/2.2/01-SORO, Prioritná os: 2, Podpora výskumu a vývoja, Opatrenie: 2.2 Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe.

V súčasnosti hľadáme investora, ktorý by bol schopný realizovať výrobu daného zariadenia na komerčnej báze. Komunikujeme s majiteľmi, resp. prevádzkovateľmi viacerých vodných plôch (jazierá, rybníky, prírodné kúpaliská a pod.), kde by mohli prebiehať v budúcom roku procesy verifikácie technológie v praxi.

Úlohou univerzity nie je len poskytovanie vzdelávania, ale aj rozvíjanie, uchovávanie a šírenie poznania prostredníctvom výskumnej, vývojovej alebo umeleckej tvorivej činnosti. Duševné vlastníctvo má dôležitý hospodársky, sociálny a kultúrny význam a je nerozlučne späté s víziou, poslaním a kľúčovými aktivitami univerzity. Práve duševné vlastníctvo je dôležitým nástrojom šírenia poznania, prehĺbovania spolupráce medzi univerzitami a priemyslom a posilňovania hospodárskeho rastu a rozvoja v regióne. Význam duševného vlastníctva pre univerzity spočíva aj vo verifikácii novosti riešení a dokumentácii pôvodnosti a koncepcií technológií.

*Spracoval JUDr. Peter Čižmár, PhD.
Foto: Technická univerzita v Košiciach*

ZAUJALO NÁS

Výročná správa 2020 ... naša cesta pandemickým rokom

Minulý rok bol kvôli ochoreniu COVID-19 iný, no aj napriek ťažkostiam, ktoré sme spoločne prekonávali, sa nám podarilo dosiahnuť viaceré úspechy. Dnes je priestor na bilancovanie, na zhodnotenie uplynulého roka a prekonaných výziev či naplnených očakávaní. S pocitom hrdosti na inovátorov a svojich kolegov môžeme povedať, že aj napriek ťažkým časom sme napredovali.

Predložená výročná správa je dôkazom toho, že ľudskú tvorivosť a vynaliezavosť nezastavila ani pandémia. Inovácie nestagnovali, čo sa prejavilo aj na prudkom náraste prihlášok úžitkových vzorov, ktorých predmet priamo alebo nepriamo súvisel s aktuálnou pandémiou. Nárast prihlášok sme zaznamenali aj v prípadoch ochranných známok či dizajnov.

Naším hlavným cieľom bolo zrýchliť interné procesy pri súčasnom zachovaní kvality rozhodovania. Úsilie sme smerovali k tomu, aby bol úrad vnímaný ako moderný a ústretový pre tých, ktorí potrebujú jeho služby. Významným prvkom zmien je aj komunikovanie legitímnych očakávaní klientov prostredníctvom zverejňovania interných procesov a lehôt jednotlivých druhov konaní.

Podarilo sa nám otvoriť úrad verejnosti, skrátiť 3 000 konaní o ochrannej známke na polovicu, zverejniť interné procesy konaní, odštartovať spoluprácu s viacerými inštitúciami, zefektívniť chod úradu a uskutočniť mnohé ďalšie úspešné kroky.

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky chráni nehmotné vlastníctvo, dušu našich podnikov, a tvorí priestor, kde sa nápady premieňajú na aktíva. Prostredníctvom Výročnej správy ÚPV SR 2020 vás pozývame doň nahliadnuť.

Ved' predsa, dobré treba chrániť!

Mgr. Matúš Medvec, MBA.
predseda ÚPV SR

DIZAJNY

K 31. decembru 2020 úrad registroval v Slovenskej republike spolu **948 platných dizajnov**. Počet podaných **prihlášok dizajnov** v roku 2020 stúpol zo 109 na 145, čo je oproti roku 2019 viac o 36 prihlášok dizajnov, teda o 33 %. Žiadateľmi o zápis dizajnu s najvyšším počtom prihlášok boli najmä dva subjekty – SCANIA a Technická

univerzita Zvolen. Domáci prihlasovatelia ich podali 119 a zahraniční 26.

V hodnotenom roku bolo **9 negatívne ukončených podaní**, čo tvorí v pomere k 140 ukončeným konaniam o zápis dizajnu do registra cca 6 %, t. j. dlhodobo rovnako ako v predchádzajúcich obdobiach.

Dizajny	2016	2017	2018	2019	2020
Prihlášky dizajnov	168	145	119	109	145
Domáce	82	118	111	90	119
Zahraničné	86	27	8	19	26
Zapísané dizajny	103	154	131	100	126
Domáce	77	79	107	89	95
Zahraničné	26	75	24	11	31

OCHRANNÉ ZNÁMKY

V roku 2020 bolo podaných **2 986 národných prihlášok ochranných známok**, čo je **nárast o 3,7 %** oproti predchádzajúcemu roku. Klesajúci trend z predchádzajúcich štyroch rokov sa v roku 2020 zastavil a je potešiteľný rastúci smer vývinu, najmä vzhľadom na nepriaznivú pandemickú situáciu v uplynulom roku.

Domáci prihlasovatelia podali **2 429** prihlášok a zahraniční **558**, pričom ich najväčší počet bol z Česka (302), zo Švajčiarska (32), z Cypru (31), zo Spojených štátov (30) a podobne z Nemecka (28).

K 31. decembru 2020 bolo na území Slovenskej republiky platných **47 458 národných ochranných známok**.

Počet **medzinárodne zapísaných ochranných známok (MOZ)** s určením pre Slovenskú republiku v roku 2020 klesol o **241** (spolu 1 116), čo je **pokles o 17 %** oproti predchádzajúcemu roku. V roku 2020 bolo odoslaných do WIPO 72 žiadostí o medzinárodný zápis ochranné známky, čo znamená **pokles o 6 prihlášok** oproti predchádzajúcemu roku. Z dlhodobého pohľadu nejde o významný pokles, zapríčiňuje pretrvávajúci známy fakt, že slovenskí prihlasovatelia využívajú ochranu v zahraničí prostredníctvom systému ochranné známky EÚ. Predbežné odmietnutie ochrany, ako aj priznanie ochrany MOZ úrad vykonával rovnako ako v predchádzajúcom roku, t. j. v lehote do piatich mesiacov.

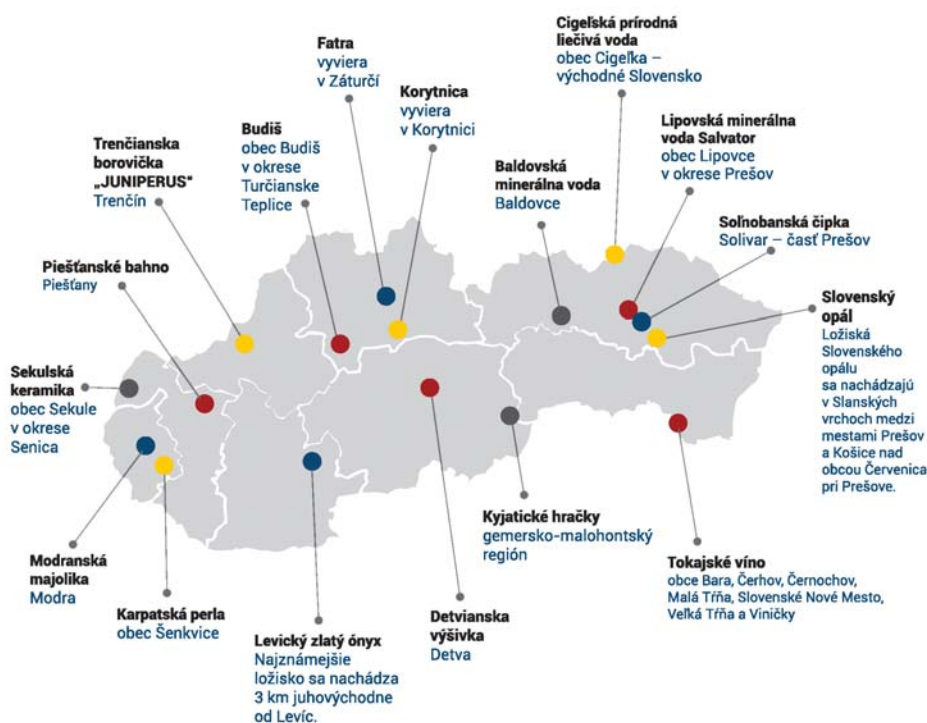
Ochranné známky	2016	2017	2018	2019	2020
Národné prihlásené ochranné známky	3 202	2 962	2 737	2 878	2 987
Domáce	2 480	2 326	2 233	2 314	2 429
Zahraničné	722	636	504	564	558
Medzinárodne prihlásené ochranné známky do SR	1 145	1 435	1 571	1 357	1 116
Medzinárodné prihlášky ochranných známok zo SR	120	106	83	78	72
Národné zapísané ochranné známky	2 806	2 107	2 489	2 614	2 497
Domáce	2 174	1 595	1 962	2 106	1 947
Zahraničné	632	512	527	508	550

OZNAČENIA PÔVODU VÝROBKOV A ZEMEPISNÉ OZNAČENIA VÝROBKOV

K 31. decembru 2020 bolo v registri ÚPV Slovenskej republiky platných **17** označení pôvodu výrobkov a **5** zemepisných označení výrobkov a v medzinárodnom registri označení pôvodu výrobkov je zapísaných **8** zo Slovenskej republiky. V registri EK je spolu zapísaných 22 označení pôvodu a zemepisných označení a v konaní pred EK sú ďalšie dve označenia – **Liptovské droby** a **Hrušovský lepník**.

Zapísané a chránené označenia pôvodu a zemepisné označenia v registri Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky 2020

PATENTY

Na území Slovenskej republiky bolo k 31. decembru 2020 platných **21 912 patentov**, z ktorých **696** bolo udelených národnou cestou. K uvedenému dňu bolo na území Slovenskej republiky **platných 21 216 európskych patentov**.

V úrade bolo počas roka **2020** podaných **221 patentových prihlášok**, z toho **206** od domácich prihlasovateľov (z nich 205 bolo národných a 1 PCT prihláška) a **15** od zahraničných prihlasovateľov. V porovnaní s rokom 2019 ide o **pokles** počtu podaných prihlášok o 5,5 %. Počet patentových prihlášok podaných domácimi prihlasovateľmi bol rovnaký ako v roku 2019, zaznamenaný však bol takmer **50 % pokles** počtu prihlášok podaných **zahraničnými prihlasovateľmi**. Najviac zahraničných prihlasovateľov pochádzalo tradične z Českej republiky (6). Najviac patentových prihlášok podaných v roku 2020 sa týkalo oblasti analytických, meracích a kontrolných technológií (11,3 %) a oblasti dopravy (10,4 %).

V zmysle **Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT)** bolo minulý rok v ÚPV SR ako prijímacom úrade podaných **30 medzinárodných prihlášok**, čo predstavuje **nárast o 36 %** v porovnaní s rokom 2019.

V mene **Vyšehradského patentového inštitútu (VPI)** ako orgánu pre medzinárodnú rešerš boli vypracované medzinárodné rešerše a písomné posudky k 3 medzinárodným prihláškam.

Patenty	2016	2017	2018	2019	2020
Patentové prihlášky	235	206	231	234	221
Domáce	218	183	216	206	206
– z toho PCT SK	2	0	1	1	1
Zahraničné	15	23	14	28	15
– z toho PCT	4	7	2	5	4
Udelené patenty	122	82	109	91	89
– z toho PCT	25	10	13	10	6
Domáce	81	59	86	68	79
Zahraničné	41	23	23	23	10
Prihlášky PCT zo SR	19	24	28	22	30

5 najčastejších typov prihlasovaných vynálezov (Medzinárodné patentové triedenie)

DODATKOVÉ OCHRANNÉ OSVEDČENIA NA LIEČIVÁ A NA VÝROBKY NA OCHRANU RASTLÍN

Úrad počas uplynulého roka prijal **59 žiadostí** o udelenie dodatkového ochranného osvedčenia a udelil **42 dodatkových ochranných osvedčení**. V roku 2020 bolo úradu podaných aj päť žiadostí o predĺženie doby platnosti osvedčenia o šesť mesiacov a úrad rozhodol o predĺžení doby platnosti deviatich osvedčení.

Dodatkové ochranné osvedčenia	2016	2017	2018	2019	2020
Podané žiadosti	48	50	41	44	59
Udelené	42	21	24	32	42
Podané žiadosti o predĺženie platnosti	4	1	4	5	5
Predĺžená platnosť	5	3	3	1	9

ÚŽITKOVÉ VZORY

K 31. decembru 2020 bolo na území Slovenskej republiky platných **1 854 úžitkových vzorov**, pričom v roku 2020 bolo do registra zapísaných **323 úžitkových vzorov**, čo predstavuje nárast o jednu prihlášku v porovnaní s rokom 2019.

Počas roka **2020** bolo v úrade prijatých **390 nových prihlášok úžitkových vzorov**, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokom 2019 o 20 %. Domáci prihlasovatelia v roku 2020 podali **342** prihlášok a zahraniční prihlasovatelia podali **48** prihlášok. Najväčší podiel na prihlásených úžitkových vzoroch zo zahraničia mali prihlasovatelia z Česka a Švajčiarska. Najviac prihlášok úžitkových vzorov podaných v roku 2020 sa týkalo oblasti **dopravy** (11 %) a **analytických, meracích a kontrolných technológií** (9,7 %). Zaznamenaný 20 % nárast v počte podaných prihlášok úžitkových vzorov bol spôsobený aj tým, že po vypuknutí pandémie ochorenia Covid-19 bol úradu

Prihlášky úžitkových vzorov 2016 – 2020

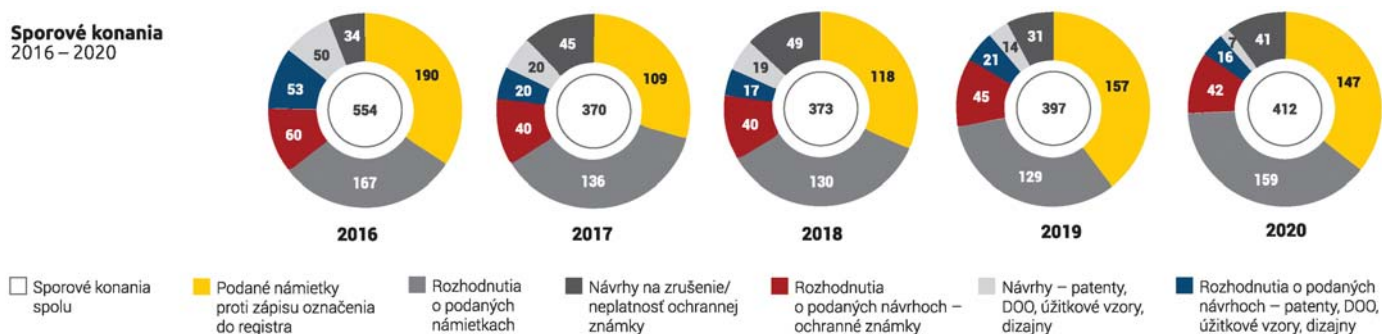

podaný relatívne vysoký počet prihlášok, ktorých predmety priamo alebo nepriamo súvisia s liečením, prevenciou a ochranou pred uvedeným ochorením.

SPOROVÉ KONANIA

Za rok 2020 bol počet nových **námietkových podaní** **147**, čo je v porovnaní s minulým rokom **menej asi o 6 %**.

Sporové konania 2016 – 2020

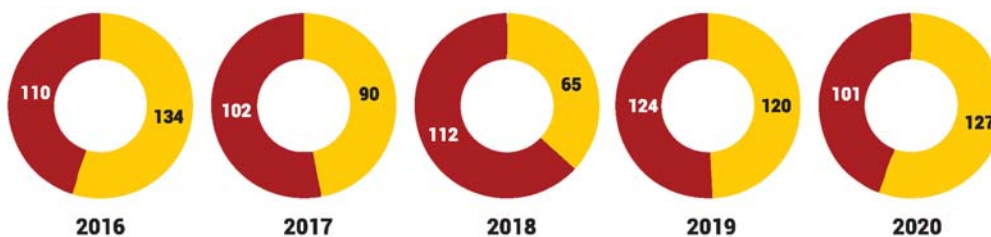
ODVOLACIE KONANIA

V roku 2020 bolo začatých **101 konaní o opravných prostriedkoch** proti prvostupňovým rozhodnutiam úradu. Spolu ide o 100 podaných rozkladov a v jednom prípade ide o konanie o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. V porovnaní s rokom 2019 počet podaných opravných prostriedkov poklesol o **necelých 19 %**.

Najväčší počet podaní, rovnako ako aj v predchádzajúcich rokoch, predstavujú podania **opravných prostriedkov vo veciach ochranných známok**. Tieto v roku 2020 predstavovali 85 % všetkých podaní na odbore

Opravné prostriedky 2016 – 2020

Začaté konania (rozklady, preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania, obnova konania) **Ukončené konania** (rozklady, preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania, obnova konania)

odvolacích konaní. Opravné prostriedky proti rozhodnutiam týkajúcim sa patentov, európskych patentov, úžitkových vzorov a dizajnov v roku 2020 predstavovalo 15 podaní.

LEGISLATÍVA

V roku 2020 prebiehali legislatívne práce na novele zákona č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zmeny v oblasti národnej legislatívy vychádzajú z relevantných právnych aktov EÚ a taktiež reflektujú prístupenie EÚ k Ženevskému aktu Lisabonskej dohody o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach.

V roku 2020 bolo na Krajský súd v Banskej Bystrici podaných päť žalôb na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí úradu, z toho sa tri žaloby týkali ochranných známok a dve žaloby patentov. Ide o výrazný pokles nápadu žalôb v porovnaní s predchádzajúcim obdobím, ktorý mohol byť zapríčinený najmä pandemicou situáciou v roku 2020.

Celé znenie Výročnej správy ÚPV SR nájdete na našom webovom sídle:
<https://www.indprop.gov.sk/?aktuality&clanok=vyroczna-sprava-2020>

duševné vlastníctvo

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

je tu pre vás 25 rokov!

... PRETOŽE CHCEME, ABY INFORMÁCIE ZO SVETA DV BOLI DOSTUPNÉ KAŽDÉMU,
 ... PRETOŽE SME TU PRE INDIVIDUÁLNYCH PRIHLASOVATEĽOV,
 ... PRETOŽE SME TU PRE UNIVERZITY A VÝSKUMNÉ STREDISKÁ,
 ... PRETOŽE SME TU PRE MALÉ A STREDNÉ PODNIKY,
 ... PRETOŽE OTVORENÁ VEDA JE BUDÚCNOSŤ,
 ... PRETOŽE SI VÁŽIME NAŠICH ČITATEĽOV,
 ... PRETOŽE KRÁČAME S DOBOU,

... A PRETO SME **OPEN ACCESS!**

Časopis Duševné vlastníctvo od roku 2021 vydávame vo forme otvoreného prístupu. Elektronická verzia časopisu sa stala voľne dostupnou každému so záujmom o problematiku duševného vlastníctva. Rovnako vychádzame v ústrety fanúšikom tlačenej verzie časopisu. Naďalej si budete môcť objednať ročné predplatné, resp. kúpiť si samostatne každé číslo. Cena tlačenej verzie časopisu zostáva nezmenená, informácie týkajúce sa odberu nájdete na www.indprop.gov.sk/?dusevne-vlastnictvo.

Finančná správa Slovenskej republiky

Kriminálny úrad Finančnej správy

Colný úrad Bratislava

Kriminalisti finančnej správy v spolupráci s príslušníkmi Colného úradu Bratislava odhalili v uplynulých dňoch nelegálny dovoz 20 kg rastlinnej sušiny katy jedlej. Z poštovej zásielky, ktorá prišla na Slovensko z tretej krajiny, odobrali vzorku vykazujúcu prítomnosť látok katinón a katin. Ozbrojení príslušníci Kriminálneho úradu finančnej správy zaistili pri akcii osobu irackej národnosti s ochranným pobytom na území SR, ktorá si dala na Slovensko poslať danú zásielku. Jej obsah bol deklarovaný ako zelený čaj s celkovou hmotnosťou 20 kg. Predbežne odhadovanú hodnotu zásielky vyčíslili na 13 tisíc eur. Prípadoch bol postúpený orgánom činným v trestnom konaní Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava 3. Policajti pokračujú vo vyšetrovaní.

Pokusy o dovoz katy jedlej zaznamenali bratislavskí colníci aj v roku 2015. Rovnako poštovou zásielkou sa objednávateľ snažil prepašovať na Slovensko takmer 40 kg tejto, na našom území pomerne neznámej, drogy. A v roku 2017 pri kontrole ďalšej poštovej zásielky z africkej Zambie našli 16 balení rastlinnej sušiny s celkovou hmotnosťou 8,64 kg.

Foto: Colný úrad Bratislava

Colný úrad Žilina

Príslušníci finančnej správy stopli nedávno balík zo Singapuru, v ktorom sa nachádzalo 178 kusov viacerých druhov šperkov. Dôvodom boli prekročené hodnoty nebezpečných ťažkých kovov, ktoré v nich namerali pomocou röntgenového spektrometra. Keby sa dovážaná bižutéria dostala na trh, pre spotrebiteľov by jej používanie predstavovalo zdravotné riziko. Náušnice, prstene, náramky, retiazky a kolekcie, celkovo 178 kusov týchto výrobkov bolo obsahom balíka, ktorý sa dostal na colné prerokovanie žilinským príslušníkom finančnej správy na vylievacej pošte. Pri kontrole zásielky colníci zisťovali, či dovážané predmety spĺňajú kritériá bezpečnosti pre spotrebiteľov. Chemické zloženie výrobkov merali röntgenovým spektrometrom. Prístroj, ktorý sa vyznačuje vysokou presnosťou, v priebehu niekoľkých sekúnd vzorky vyhodnotil. Výsledky ukázali, že šperky obsahujú prekročené normy ťažkých kovov – niklu a kadmia. Bižutériu následne postúpili príslušníci finančnej správy na odborné posúdenie Slovenskej obchodnej inšpekcie.

Foto: Colný úrad Žilina

Z rozhodnutí ÚPV SR

Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 2031-2018/II-78-2020 z 24. 9. 2020 (právoplatnosť 30. 9. 2020)

ABSTRAKT

Prihláška slovnnej ochrannnej známky „Do it for Slovakia“ bola prihlasovateľom podaná pre tovary a služby v triedach 9, 16, 35, 38, 39 a 41 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Prvostupňovým rozhodnutím bola prihláška ochrannnej známky zamietnutá pre všetky nárokované tovary a služby z dôvodu, že prihlásené označenie vo vzťahu k nárokoványm tovarom a službám nemá rozlišovaciu spôsobilosť, pretože predstavuje jednoduchý reklamný slogan, ktorý iba priamočiaro informuje priemerného spotrebiteľa o tom, že prihlasovateľ svojimi tovarmi a službami chce povzbudiť relevantnú verejnosť na vykonanie nejakej činnosti, resp. zmeny v prospech Slovenska. Odvolací orgán posúdenie naplnenia uplatnenej zápisnej výluky uskutočnené prvostupňovým orgánom označil za správne, podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia konštatoval, že prihlásené označenie, ktoré je tvorené výlučne slovným spojením „Do it for Slovakia“ pozostávajúcím zo slovných prvkov základnej slovnnej zásoby anglického jazyka a bude spotrebiteľmi vnímané vo význame „urob to pre Slovensko/sprav to pre Slovensko/vykonaj to pre Slovensko“, predstavuje označenie bez rozlišovacej spôsobilosti. Vzhľadom na to konštatoval, že prihlásené označenie nie je schopné plniť základnú funkciu ochrannnej známky.

ABSTRACT

The applicant sought to register the word mark „Do it for Slovakia“ for goods and services in Classes 9, 16, 35, 38, 39 and 41. The Trademark Division refused the application for all the goods services applied for because it is non-distinctive. The Trademark Division found that the words represent a simple advertising slogan, which only directly informs the average consumer that the applicant wants to encourage the relevant public to perform an activity with its goods and services, or to make changes in favour of Slovakia. The Appeal Body agreed with the findings of the Trademark Division, dismissed the appeal and confirmed the decision. The Appeal Body finds that the sign applied for consists of word elements of the basic vocabulary of the English language and will be perceived by consumers in meaning „do it for Slovakia“. Therefore, the sign is devoid of distinctive character and is not capable of performing the essential function of a trade mark.

Kľúčové slová

označenie bez rozlišovacej spôsobilosti podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – slovné označenie – slogan

Keywords

non-distinctive – article 5(1)(b) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks – word mark – slogan

Prihlásené označenie (POZ 2031-2018)

Do it for Slovakia

Prihlásené označenie (POZ 2031-2018)

trieda 9 – elektronické publikácie (sťahovateľné),
trieda 16 – reklamné tabule z papiera, kartónu alebo lepenky;
noviny; periodiká; skicáre; brožúry; zošity; katalógy; grafické vzory (tlačoviny); obálky (papiernický tovar); písacie potreby; fotografie (tlačoviny); pečiatky; tlačivá (formuláre); pohľadnice; tlačoviny; tlačené publikácie; príručky; listový papier; brožované knihy; prospekty; časopisy (periodiká); kalendáre,
trieda 35 – reklamné plagátovanie; rozširovanie reklamných oznamov; rozširovanie reklamných materiálov zákaz-

níkom (letáky, prospekty, tlačoviny, vzorky); prieskum trhu; obchodný alebo podnikateľský prieskum; vydávanie reklamných textov; marketingový prieskum; organizovanie obchodných alebo reklamných výstav; prieskum verejnej mienky; prenájom reklamných plôch; služby predplácania novín a časopisov (pre tretie osoby); písanie reklamných textov; grafická úprava tlačovín na reklamné účely; tvorba reklamných filmov; platené reklamné služby typu klikni sem,
trieda 38 – rozhlasové vysielanie; posielanie správ; televízne vysielanie; telefonické služby; telefonická komunikácia; telexové služby; spravodajské kancelárie; vysielanie káblovej televízie; komunikácia mobilnými telefónmi; komunikácia prostredníctvom počítačových terminálov; prenos správ a obrazových informácií prostredníctvom počítačov; prenos elektronickej pošty; informácie v oblasti telekomunikácií; elektronické zobrazovacie tabule (telekomunikačné služby); poskytovanie priestoru na diskusiu na internete; poskytovanie diskusných fór online,

trieda 39 – doručovanie novín a časopisov, trieda 41 – akadémie (vzdelávanie); vydávanie textov (okrem reklamných); vzdelávanie; školenia; vydávanie kníh; tvorba rozhlasových a televíznych programov; organizovanie a vedenie konferencií; organizovanie a vedenie kongresov; informácie o výchove a vzdelávaní; organizovanie kultúrnych alebo vzdelávacích výstav; organizovanie a vedenie seminárov; organizovanie a vedenie sympózií; online vydávanie elektronických kníh a časopisov; reportérske služby; písanie textov; organizovanie a vedenie vzdelávacích fór s osobnou účasťou.

Prihláška slovnej ochrannej známky „Do it for Slovakia“ bola prihlasovateľom podaná 14. septembra 2018 pre tovary a služby v triedach 9, 16, 35, 38, 39 a 41 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Prvostupňovým rozhodnutím bola v zmysle § 28 ods. 4 v nadväznosti na § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach) prihláška ochrannej známky zamietnutá pre všetky nárokovvané tovary a služby. Podľa prvostupňového orgánu prihlásené označenie vo vzťahu k nárokoványm tovarom a službám nemá rozlišovaciu spôsobilosť, pretože predstavuje jednoduchý reklamný slogan, ktorý iba priamočiaro informuje priemerného spotrebiteľa o tom, že prihlasovateľ svojimi tovarmi a službami chce povzbudiť relevantnú verejnosť na vykonanie nejakej činnosti, resp. zmeny v prospech Slovenska. Prihlásené označenie nemá žiadny druhotný alebo skrytý význam, žiadne zvláštne prvky a jeho odkaz pre spotrebiteľa je prostý, priamy a jednoznačný. Uvedené vyplynulo z významu slov tvoriacich prihlásené označenie, kde anglické slovné spojenie „do it for Slovakia“ v preklade do slovenského jazyka znamená „urob to pre Slovensko“. Prihlasovateľ v podanom rozklade nesúhlasil s názorom prvostupňového orgánu ohľadom nedostatku rozlišovacej spôsobilosti prihláseného označenia a považoval ho za rozporný s aktuálnou praxou úradu.

Odvolačný orgán, ktorý na základe podaného rozkladu preskúmal prvostupňové rozhodnutie, potvrdil, že prihlásené označenie predstavuje označenie bez rozlišovacej spôsobilosti, ktoré nie je schopné plniť základnú funkciu ochrannej známky. Uvedené vyplynulo zo skutočnosti, že prihlásené označenie je tvorené výlučne slovným spojením „Do it for Slovakia“, pozostávajúcím zo slovných prvkov základnej slovnej zásoby anglického jazyka, ktoré bude spotrebiteľmi vnímané vo význame „urob to pre Slovensko/sprav to pre Slovensko/vykonaj to pre Slovensko“. Prihlásené označenie motivuje spotrebiteľa k tomu, aby na základe využitia služieb a zakúpením tovarov, ktoré prihlasovateľ poskytuje, vykonal niečo prospešné pre Slovensko. Prihlásené označenie je nárokovvané pre širšie spektrum tovarov a služieb (pre rôzne sťahovateľné elektronické publikácie, tlačoviny, papiernický tovar, obchodné, reklamné a marketingové služby, rozhlasové a televízne vysielanie, telekomunikačné služby, doručovanie novín a časopisov, vzdelávacie služby, služby online vydávania elektronických kníh a časopisov, služby v oblasti tvorby relácií) a relevantným spotrebiteľom je bežný spotrebiteľ. Tento bude prihlásené označenie okamžite a bez ďalšieho uvažovania vnímať

iba ako informáciu, že využitím týchto tovarov a služieb sa urobí niečo pre Slovensko. Prihlásené označenie predstavuje jednoduchý motivačný reklamný slogan, ktorý spotrebiteľ nebude vnímať ako označenie obchodného pôvodu takto označených nárokovovaných tovarov a služieb. Odvolací orgán doplnil, že prihlásené označenie neobsahuje žiadne slovné, obrazové či grafické prvky, ktoré by mu ako celku dodali rozlišovaciu spôsobilosť.

Odvolačný orgán zdôraznil, že reklamný slogan má rozlišovaciu spôsobilosť vtedy, keď sa vníma ako čosi viac ako len obyčajná reklamná správa vychvaľujúca vlastnosti predmetných výrobkov a služieb, pretože buď je slovnou hračkou, alebo prináša prvky významového prekvapenia, vďaka čomu slogan pôsobí nápadito, prekvapujúco či nečakane, alebo je istým spôsobom originálny alebo zvučný, alebo v mysliach príslušnej skupiny verejnosti spúšťa kognitívny proces, alebo si vyžaduje použitie interpretačných schopností. V posudzovanom prípade nebola naplnená ani jedna z uvedených požiadaviek, nakoľko prihlásené označenie len jednoduchým spôsobom priamo poskytuje spotrebiteľovi informáciu o tom, že prihlasovateľ svojimi tovarmi a službami chce povzbudiť relevantnú verejnosť na vykonanie nejakej činnosti alebo zmeny v prospech Slovenska. Takúto jednoduchú výzvu na konanie bežný spotrebiteľ nebude vnímať ako označenie obchodného pôvodu, ale len ako motiváciu ku kúpe/využitiu dotknutých tovarov a služieb.

Čo sa týka poukazu prihlasovateľa na iné zapísané ochranné známky, ktorých rozlišovacia spôsobilosť je podľa jeho názoru rovnaká alebo dokonca nižšia ako v prípade prihláseného označenia, odvolací orgán ho nepovažoval za rozhodujúci pre posúdenie zápisnej spôsobilosti prihláseného označenia. Zastal názor, že skutkové okolnosti v prípade ochranných známok, na ktoré poukázal prihlasovateľ, sú iné ako v prípade prihláseného označenia, pretože predmetné ochranné známky neposkytujú spotrebiteľovi priamu informáciu o obsahu alebo iných vlastnostiach takto označených tovarov a služieb a ani nie sú jednoduchými reklamnými sloganmi. V nadväznosti na uvedené zdôraznil, že zápisná spôsobilosť označení sa posudzuje vždy individuálne s ohľadom na špecifiká každého prípadu a závery z jedného prípadu nemožno automaticky vzťahovať na iný prípad. Ak aj v minulosti bola do registra zapísaná podobná ochranná známka, prvostupňové rozhodnutie, ktorým je zamietnuté prihlásené označenie, nemôže byť nezákonné len z tohto dôvodu. Rozhodujúcou skutočnosťou v preskúmanom prípade je totiž to, či prihlásené označenie má alebo nemá rozlišovaciu spôsobilosť, a nie to, či úrad v minulosti zapísal do registra podobnú ochrannú známku.

Keďže na základe preskúmania napadnutého rozhodnutia vyplynulo, že posúdenie naplnenia zápisnej výluky podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach uskutočnené prvostupňovým orgánom bolo správne, odvolací orgán podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola prihláška slovnej ochrannej známky „Do it for Slovakia“ zamietnutá, potvrdil.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na

<https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala JUDr. Zuzana Ďuriančíková

Rozhodnutie POZ 895-2019/N-18-2021 zo 16. 2. 2021**ABSTRAKT**

V danom prípade úrad konštatoval, že existuje pravdepodobnosť zmeny podľa § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov z dôvodu podobného celkového dojmu označení **ELIT** verzus **ELiT** a bezvýznamného vizuálneho vplyvu ich odlišností, ako určujúcich faktorov v prípade, kedy zhoda v spoločnom prvku s nízkym stupňom rozlišovacej spôsobilosti obvykle nevedie k pravdepodobnosti zámeny.

ABSTRACT

In this case, the office concluded that likelihood of confusion according Article 7(a) 2 Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks exists due to the similar overall impression of the signs **ELIT** versus **ELiT** and the insignificant visual impact of their differences as determining factors in the case when identity in a common element with a low degree of distinctiveness does not usually lead to a likelihood of confusion.

Kľúčové slová

Pravdepodobnosť zámeny – Asociácia – Zhoda označení v prvku s nízkym stupňom rozlišovacej spôsobilosti – Celkový dojem označení – Bezvýznamný vizuálny vplyv odlišností

Key words

Likelihood of confusion – Association – Identity of signs in elements with low degree of distinctiveness – Overall impression of the signs – Insignificant visual impact of differences

Staršia ochranná známka
 (OZ č. 232619)

Zverejnené označenie
 (POZ 895-2019)

Proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známok boli 28. 4. 2020 podané námietky týkajúce sa všetkých prihlásených tovarov „farby, nátery; farby v spreji; základné náterové farby“ v triede 2 a všetkých prihlásených tovarov „štetce; maliarske štetce; maliarske valčeky pre domácnosť; baliace plastové fólie“ v triede 16 medzinárodného triedenia tovarov a služieb.

Namietateľ podal námietky v súlade s ustanovením § 30 v spojení s § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, na základe toho, že je majiteľom staršej obrazovej ochrannej známky č. 232619, zapísanej pre tovary v triedach 2 a 16 medzinárodného triedenia tovarov a služieb.

V predmetnom prípade príslušnú skupinu relevantnej verejnosti tvorí vzhľadom na povahu dotknutých tovarov jednak široká spotrebiteľská, ale aj odborná verejnosť, ktorej sú predmetné tovary určené, a tie si vzhľadom na účel ich použitia vyžadujú aj pri širokej spotrebiteľskej

verejnosti priemerný stupeň pozornosti pri ich výbere, keďže nejde o produkty dennej spotreby.

Z porovnania zverejneného označenia a staršej ochrannej známky z vizuálneho, fonetického a sémantického hľadiska vyplynulo, že medzi nimi bola zistená určitá miera podobnosti z vizuálneho hľadiska založená na rovnakom slovnom prvku „ELIT“. Z fonetického a sémantického hľadiska boli porovnávané označenia vyhodnotené ako zhodné, resp. sa sémantické hľadisko neuplatnilo pri možnom odlíšení porovnávaných označení. Zhodný slovný prvok „ELIT“, ktorý je jediným slovným prvkom sporných označení, predstavuje prvok disponujúci len nízkou mierou rozlišovacej spôsobilosti vo vzťahu k sporným tovarom, ktoré boli vyhodnotené ako zhodné a podobné.

Podľa ustálenej národnej aj európskej rozhodovacej praxe, ktorá je v súlade so spoločným postupom úradov pre ochranné známky v Európskej únii pri hodnotení pravdepodobnosti zámeny, samotná zhoda v prvku s nízkym stupňom rozlišovacej spôsobilosti obvykle nebude viesť k pravdepodobnosti zámeny. Pravdepodobnosť zámeny však môže existovať, ak ostatné prvky majú nižší (alebo rovnako nízky) stupeň rozlišovacej spôsobilosti alebo majú bezvýznamný vizuálny vplyv a celkový dojem porovnávaných označení je podobný.

V predmetnom prípade úrad poukázal na skutočnosť, že rozdiel v sporných označeniach spočívajúci len v minimálnej farebnej odlišnosti a v prítomnosti jednoduchého geometrického tvaru vo zverejnenom označení, ktorý tvorí pozadie pre slovný prvok, a vo zvýraznení bodky na písmene „i“ v staršej ochrannej známke, ktorá neobsahuje žiadne ďalšie slovné alebo obrazové prvky, nie je dostatočný na ich odlíšenie.

V súlade s uvedenými zásadami spoločného postupu a rozhodovacej praxe bolo navyše zdôraznené, že spotre-

bitel' obvykle vníma označenie ako celok a nevenuje sa skúmaniu jeho rôznych detailov, a preto na základe dominantného postavenia slova „ELIT“ tak vo zverejnenom označení ako aj v staršej ochrannnej známke a podobného celkového dojmu je dôvodné predpokladať, že relevantná spotrebiteľská verejnosť v prípade stretu s prihlásenými a zapísanými tovarmi pri priemernej miere pozornosti môže predpokladať, že pochádzajú od rovnakých výrobcov alebo poskytovateľov.

V závere úrad konštatoval, že existuje reálne riziko pravdepodobnosti zámeny zverejneného označenia so staršou ochrannou známkou, a to najmä vzhľadom na vysokú

pravdepodobnosť ich možnej asociácie v mysli slovenskej spotrebiteľskej verejnosti, ktorá bude zverejnené označenie považovať len za ďalší variant staršej ochrannnej známky.

Námietkam sa vyhovel a prihláška ochrannej známky, číslo spisu POZ 895-2019, sa zamietla pre všetky prihlásené tovary v triedach 2 a 16 medzinárodného triedenia tovarov a služieb.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na

<https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala Ing. Jana Risková

Rozhodnutie POZ 601-2019/N-16-2021 z 3. 2. 2021

ABSTRAKT

Námietkam podaným okrem iného z dôvodu nie dobrej viery podľa ustanovenia § 7 písm. j) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov úrad vyhovel a prihlášku ochrannej známky zamietol v celom rozsahu.

ABSTRACT

The Office upheld the opposition filed inter alia on the grounds of bad faith under Article 7(j) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks and the trade mark application was rejected in its entirety.

Kľúčové slová

nie dobrá/zlá viera, preukázanie zlej viery, vedomosť o používaní zhodného alebo podobného označenia, jedinečné a originálne označenie, nečestný úmysel na strane prihlasovateľa, osoba dotknutá na svojich právach

Key words

bad faith, proof of bad faith, knowledge of the use of an identical or similar sign, unique and original sign, dishonest intention on the part of the applicant, person whose rights are infringed

Označenia namietateľa

Zverejnené označenie (POZ 601-2019)

Proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známk boli 1. 6. 2020 a 2. 6. 2020 podané námietky týkajúce sa všetkých prihlásených tovarov a služieb v triedach 8, 9, 13, 16, 18, 20, 21, 25, 35 a 41 medzinárodného triedenia tovarov a služieb.

Námietateľ podal námietky okrem iného aj podľa § 30 v spojení s § 7 písm. j) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach) a odôvodnil ich tým, že je spoločnosťou podnikajúcou na území Slovenskej republiky od 20. 3. 2010 pod obchodným menom WILDE s. r. o., ktoré sa stalo základom loga – nezapísaného obrazového značenia so slovnými prvkami WILDE.SK POLOVNÍCTVO – LESNÍCTVO – VOLNÝ ČAS, a od 23. 11. 2011 používa aj doménu www.wilde.sk.

Námietateľ uviedol, že v oblasti predaja poľovníckych a lesníckych potrieb, oblečenia a obuvi, ako aj zbraní a streľiva patrí na Slovensku k obchodným spoločnostiam s najväčším ročným obrátom. Námietateľ vyslovil presvedčenie, že dlhoročným používaním sa logo WILDE stalo príznačným pre ním dodávané tovary a služby, pričom široká verejnosť nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí (osobitne poľovníci) vníma a identifikuje tovary a služby namietateľa prostredníctvom loga WILDE.

Uplatnený námietkový dôvod odôvodnil namietateľ tým, že prihlasovateľ mal vedomosť o zhodnom označení

namietateľa používanom na území Slovenskej republiky dlhodobo a v rozsahu, ktorým sa z neho stalo všeobecne známe označenie. Prihlasovateľ podal prihlášku tohto označenia pre tovary a služby, ktoré poskytuje namietateľ, pričom prihlasovateľ reálne pôsobí na trhu v inom segmente tovarov. Z uvedeného namietateľ vyvodil špekulatívny charakter podanej prihlášky ochrannej známky. Nečestný úmysel prihlasovateľa videl namietateľ aj v možnosti blokovat' ho v ďalších podnikateľských aktivitách a podaní prihlášky na ochranu ním používaného označenia, či v možnosti žiadať odplatu za prípadný prevod. Namietateľ na podporu svojich tvrdení predložil rad dôkazných prostriedkov.

Z predloženého odôvodnenia podaných námietok a dokladov vyplynulo, že obrazové označenie zhodné so zverejneným označením používal namietateľ niekoľko rokov pred podaním prihlášky zverejneného označenia (19. 3. 2019), a to minimálne od roku 2015.

Za rozhodujúce skutočnosti pre zistenie, či prihlasovateľ konal pri podaní prihlášky ochrannej známky v zlej viere, je nutné považovať jednak objektívnu známosť (vedomosť) určitej skutočnosti a jednak subjektívny úmysel (zámer), pričom nie je nutné, aby osoba, ktorej konanie je posudzované, považovala svoj úmysel alebo konanie za zlé. Obidve zložky podmieňujúce existenciu zlej viery prihlasovateľa, t. j. vedomosť a úmysel, musia byť prítomné súčasne, a ak čo i len jedna z nich absentuje, nemožno hovoriť o podaní prihlášky ochrannej známky v zlej viere. Zároveň namietateľ musí byť osobou dotknutou na svojich právach.

Namietateľ opísal okolnosti vedúce k záveru o vedomosti prihlasovateľa o označení, ktoré namietateľ už niekoľko rokov používa, keďže spoločník a konateľ namietateľa a spoločník a konateľ prihlasovateľa boli známi a ich známosť neskôr nadobudla podobu obchodnej spolupráce trvajúcej niekoľko rokov, až kým nedošlo ku konfliktu. Nedorozumenie spôsobilo ustrnutie spolupráce a podľa názoru namietateľa viedlo prihlasovateľa k nečestnému konaniu, ktoré vyústilo do podania prihlášky zverejneného označenia. Napriek tomu, že namietateľ nepredložil priame dôkazy o známosti a spolupráci namietateľa s konateľom spoločnosti prihlasovateľa, je potrebné zdôrazniť, že zhoda zverejneného označenia a označenia používaného namietateľom je zreteľná. Keďže označenie používané namietateľom v období pred podaním prihlášky zverejneného označenia nie je označením vo vzťahu k tovarom a službám poskytovaným namietateľom v oblasti poľovníctva, lesníctva a voľného času bežným či akokoľvek banálnym, ale naopak označenie namietateľa je bezpochyby jedinečné a originálne, odpoveď na otázku, či prihlasovateľ mal alebo mohol mať vedomosť o tomto práve iného subjektu je jednoznačne kladná. Je vylúčené, aby náhodou a bez vedomosti bolo označenie zhodné s označením používaným namietateľom prihlásené pre tovary a služby zhodujúce sa so zameraním

podnikateľských aktivít vyvíjaných namietateľom. Preto podmienku vedomosti prihlasovateľa o označení používanom namietateľom vyhodnotil úrad aj bez priamych dôkazov za splnenú.

Druhou z podmienok, ktorá musí byť splnená pre konštatovanie, že prihláška nebola podaná v dobrej viere, je zlý úmysel prihlasovateľa, resp. nečestné konanie, ktoré nie je v súlade s poctivými obchodnými zvyklosťami. Keďže z argumentácie a dôkazov predložených namietateľom vyplýva, že pôsobí na slovenskom trhu niekoľko rokov a jeho aktivity spájané s označením zhodným so zverejneným označením sa dostali do povedomia minimálne verejnosti zameranej na oblasť poľovníctva a lesníctva, je možnosť prihlasovateľa blokovat' namietateľa v ďalšom používaní tohto označenia zrejme. Podanie prihlášky zverejneného označenia možno považovať za snahu prihlasovateľa privlastniť si zverejnené označenie vo svoj prospech a stať sa majiteľom ochrannej známky, v dôsledku čoho by získal práva na predmetné označenie. Vzhľadom na to, že zápisom zverejneného označenia do registra ako ochrannej známky by prihlasovateľ získal výlučné právo na používanie tohto označenia, mohol by brániť namietateľovi v ďalšom používaní loga WILDE, teda reálne by mohlo dôjsť k ujme na strane namietateľa. Je tak dôvodné predpokladať, že úmyslom prihlasovateľa bolo brániť (blokovat') namietateľa v používaní jeho označenia. Zlý úmysel prihlasovateľa tak možno považovať za preukázaný, pričom nezáleží na tom, či prihlasovateľ sám považoval svoje konanie za zlé. Konanie prihlasovateľa možno posúdiť ako konanie v rozpore s uznávanými štandardmi etického správania s cieľom blokovat' a poškodiť namietateľa alebo získať neoprávnenú výhodu pre seba. V danej súvislosti je ešte potrebné uviesť, že dôkazné bremeno v súvislosti s tvrdením zlej viery síce spočíva na iniciátorovi konania (v tomto prípade na namietateľovi), no ak táto osoba uvedie skutočnosti, ktoré aspoň v určitej miere zlú vieru pri podaní prihlášky ochrannej známky osvedčujú, dôkazné bremeno možno preniesť na prihlasovateľa, ktorý má možnosť vyvrátiť uvedené tvrdenia alebo inak podanie prihlášky zverejneného označenia odôvodniť, resp. ospravedlniť. Prihlasovateľ sa však k podaným námietkam nevyjadril, a teda argumenty namietateľa nevyvrátil, svoje konanie nevysvetlil ani neospravedlnil.

Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti možno konštatovať, že bolo preukázané, že v zmysle známkovoprávnej praxe bolo konanie prihlasovateľa konaním nečestným a namietateľ je osobou, ktorá je dotknutá na svojich právach prihláškou, ktorá nebola podaná v dobrej viere.

Námietkam bolo vyhovené a prihláška ochrannej známky, číslo spisu POZ 601-2019, bola zamietnutá pre všetky prihlásené tovary a služby.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na

<https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala Mgr. Danka Gašperanová

Z rozhodnutí Centra ADR (doménové spory)

prestigepark.sk

Rozhodnutie 2/2018 z 5. marca 2018

SUMMARY

The Complainant requested that a domain name „prestigepark.sk“ is transferred from its current domain name holder to itself on the basis of an alleged infringement of rights to the Complainant's company name. A contractual relationship existed between a company belonging to the Complainant's corporate group and the current domain name holder on the basis of which the Complainant was one of the recipients entitled to receive IT services from the domain name holder. In connection with this contractual relationship, the domain name „prestigepark.sk“ had been registered by the current domain name holder, but the domain name holder did not transfer this domain to the Complainant notwithstanding the fact that the domain name holder had repeatedly (re-)invoiced the fees related to the domain and webhosting services to the Complainant. Repeatedly, the domain name holder refused to carry out the transfer of the domain to the Complainant; such refusal took place also at the time when the initial contractual relationship had already been terminated. The Expert concluded that there is a similarity between the Complainant's company name „PRESTIGE PARK TRNAVA, s.r.o.“ and the domain name „prestigepark.sk“ and that likelihood of confusion exists between these two names. The domain name holder did not prove any right or legitimate interest concerning the domain name. The Complainant proved the domain name holder's lack of good faith with respect to using the domain name in a way in which the domain name holder had been refusing to transfer the domain name to the Complaint notwithstanding the fact that the domain name holder had been supposed to register the domain in the name of the Complainant. This statement is corroborated also by the fact that the domain name holder repeatedly (re-)invoiced the fees related to the domain and webhosting services to the Complainant. At the same time, the domain name holder knew that the domain name „prestigepark.sk“ contains the dominant part of the Complainant's company name and that the contents of the website available on this domain name is related to the full extent to the Complainant's business activities. The ADR Expert thus concluded that all necessary conditions required by the Rules of ADR were met and therefore ordered the transfer of the domain to the Complainant.

Kľúčové slová

podobnosť označení; pravdepodobnosť zámieny; obchodné meno; nedostatok dobrej viery; neexistencia práva alebo legitímneho záujmu; účel a rozsah ADR; chránené označenie

Keywords

identity of signs, likelihood of confusion, reputed trademark, relevant public, burden of proof, evidence of reputation, use of a domain for internal purposes, scope of ADR, geographical scope of ADR, protected signs under ADR

Doména: prestigepark.sk

Číslo a dátum rozhodnutia: 2/2018, 5. marca 2018

Rozhodoval expert Centra ADR¹: JUDr. Jan Lazur, LL.M. (Cambridge)

Citácia v iných rozhodnutiach: Doteraz necitované v rozhodnutiach Centra ADR

Citácia v literatúre: Doteraz necitované v literatúre

Odkaz na celé znenie rozhodnutie: https://adr.eisionline.org/wp-content/uploads/2018/03/PrestigePark_Rozhodnutie.pdf

Vybrané právne vety

„Porovnaním reťazca znakov tvoriacich doménu „prestigepark.sk“ s obchodným menom sťažovateľa „PRESTIGE PARK TRNAVA, s. r. o.“, ktoré predstavuje chránené označenie, je možné konštatovať, že z pohľadu priemerného spotrebiteľa nejde o zhodné označenia.“ (bod 34)

„Odhládnuť od znakov „sk“ na konci reťazca tvoriaceho doménu, je možné konštatovať, že doména je vytvorená z dvoch slov, a to anglického adjektíva „prestige“ a substan-

¹ Arbitrážne centrum pre alternatívne riešenie doménových sporov (Centrum ADR) predstavuje zložku European Information Society Institute (EISI), ktorá s účinnosťou od 1. 9. 2017 zastrešuje a koordinuje činnosť expertov rozhodujúcich spory v doméne .sk podľa Pravidiel ADR a Rokovacieho poriadku.

Užitočné odkazy: <https://adr.eisionline.org/sk/zakladne-dokumenty-adr/>, <https://adr.eisionline.org/sk/zoznam-expertov/>, <https://adr.eisionline.org/sk/faq-2/>

tíva „park“. Naproti tomu je kmeň obchodného mena sťažovateľa tvorený z troch slov, a to anglického adjektíva „PRESTIGE“, substantíva „PARK“ a názvu mesta „TRNAVA“. Časť kmeňa obchodného mena sťažovateľa, ktorá predstavuje názov mesta „TRNAVA“, bude zo strany relevantnej verejnosti vnímaná v geografickom zmysle tak, že sú v tomto meste poskytované produkty alebo služby sťažovateľa, resp. že v tomto meste má sťažovateľ lokalizovanú svoju obchodnú prevádzku. Z uvedeného dôvodu nebude relevantná verejnosť prikladať tomuto slovnému prvku v obchodnom mene sťažovateľa takú pozornosť ako ostatným dvom slovným prvkom (t. j. „PRESTIGE PARK“), ktorých rozlišovacia spôsobilosť je vyššia. V nadväznosti na uvedené platí, že tento slabý slovný prvok „TRNAVA“ nebude pri posudzovaní podobnosti zohrávať podstatnú úlohu.“ (bod 36)

„Sťažovateľ vo svojom návrhu a predložených dokumentoch nepreukázal, akým konkrétnym pokynom, za akých konkrétnych podmienok a ani kedy konkrétne požiadal držiteľa o sprostredkovanie registrácie domény. Z faktúr vystavených držiteľom sťažovateľovi je však zrejmé, že držiteľ si bol nepochybne vedomý toho, že faktickým užívateľom domény a subjektom, ktorý má mať oprávnenie používať označenie tvoriace doménu, je sťažovateľ. Uvedenému korešpondovala aj samotná skutočnosť refakturovania nákladov súvisiacich s doménou. V neposlednom rade je zároveň dôležité uviesť, že ukončením trvania zmluvy zanikol právny vzťah medzi držiteľom a sťažovateľom [...] Držiteľ by tak už nemal ani len teoretickú možnosť argumentovať určitým zmluvným rámcem, podľa ktorého by mohol potenciálne tvrdiť, že bol zmluvou poverený vykonávať správu domény v prospech sťažovateľa. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že držiteľ opakovane odmietol previesť doménu na sťažovateľa, a to aj v čase po preukázanom skončení trvania zmluvy.“ (bod 60)

„Opísané konanie držiteľa predstavuje nepochybne stav, ktorý nie je zlučiteľný s uznávanými normami etického konania a ktorý nepredstavuje používanie domény v dobrej viere. Uvedené platí aj napriek tomu, že prejednávany prípad nie je možné priamo a bez ďalšieho skúmania subsumovať pod niektorú s osobitných skutkových podstát nepoužívania domény v dobrej viere, ktoré sú uvedené v bode 3.4 Pravidiel ADR. V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že bod 3.4 Pravidiel ADR obsahuje len demonštratívny a nie taxatívny výpočet prípadov, v ktorých by bolo možné konštatovať nepoužívanie určitej domény v dobrej viere.“ (bod 61)

Zhrnutie a význam rozhodnutia

Sťažovateľ požiadal o prevod domény „prestigepark.sk“ z jej vtedajšieho držiteľa na seba z dôvodu tvrdeného zása-

hu do svojich práv k obchodnému menu. Medzi jednou zo spoločností z obchodnej skupiny sťažovateľa a držiteľom existoval zmluvný vzťah, na základe ktorého bol sťažovateľ jedným z oprávnených prijímateľov služieb v oblasti výpočtovej techniky, ktoré mal poskytovať držiteľ. V súvislosti s týmto právnym vzťahom došlo aj k registrácii domény zo strany držiteľa, ale bez toho, aby držiteľ previedol doménu na sťažovateľa, a to aj napriek tomu, že držiteľ sťažovateľovi opakovane refakturoval poplatky za doménu, ako aj služby za webhosting domény. Uvedené faktúry boli následne uhrádzané priamo zo strany sťažovateľa. Držiteľ opakovane odmietol previesť na sťažovateľa doménu, a to aj v čase, keď už došlo k ukončeniu rámca pôvodnej zmluvnej spolupráce. Expert konštatoval podobnosť obchodného mena „PRESTIGE PARK TRNAVA, s.r.o.“ s doménou „prestigepark.sk“ a existenciu pravdepodobnosti zámeny medzi nimi. Subjektívne právo alebo legitímny záujem k doméne neboli držiteľom preukázané. Sťažovateľ preukázal nedostatok dobrej viery pri používaní domény držiteľom tým, že držiteľ odmieta previesť doménu na sťažovateľa, a to aj napriek tomu, že doménu mal zaregistrovať v prospech sťažovateľa. S uvedeným korešponduje aj skutočnosť, že držiteľ opakovane refakturoval sťažovateľovi náklady za úhradu poplatkov za doménu, ako aj webhosting domény. Držiteľ pritom vedel, že znenie domény, ktorú zaregistroval, tvorí dominantná časť obchodného mena sťažovateľa, ako aj to, že obsah webovej stránky zverejnenej na tejto domény sa v plnom rozsahu týka obchodnej činnosti sťažovateľa. Konštatujúc splnenie všetkých nutných podmienok stanovených v Pravidlách ADR expert vyhovel návrhu a nariadil prevod domény na sťažovateľa.

Z rozhodnutia vo veci domény prestigepark.sk je možné odvodiť predovšetkým dva zovšeobecňujúce závery týkajúce sa posudzovania tzv. zlej viery, ktoré – i keď bez priamej citácie tohto rozhodnutia – sa následnej uplatňovali aj pri riešení iných doménových sporov. Po prvé, nie je potrebné skutkové okolnosti každého prejednávaneho prípadu vždy subsumovať pod niektorú s osobitných skutkových podstát nepoužívania domény v dobrej viere, ktoré sú demonštratívne uvedené v bode 3.4 Pravidiel ADR. A po druhé, samotná skutočnosť, že medzi držiteľom domény a sťažovateľom v čase používania domény existoval zmluvný vzťah, ktorý (akokoľvek) súvisel s danou doménou, nevylučuje záver, že držiteľ používal doménu v zlej viere.

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutím vo veci domény prestigepark.sk sa potvrdilo jedno zo základných východísk, že otázku dobrej viery držiteľa je potrebné posudzovať s ohľadom na všetky relevantné okolnosti.

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 67/21

Luxemburg 21. apríla 2021

Rozsudok vo veci T-44/20

Chanel SAS v EUIPO

Všeobecný súd zamietol žalobu podanú Chanel proti zápisu ochrannej známky Huawei z dôvodu, že sporné obrazové označenia nie sú podobné

Označenia musia byť porovnávané tak, ako sú prihlásené a zaregistrované, bez zmeny ich orientácie

Spoločnosť Huawei Technologies podala 26. septembra 2017 prihlášku ochrannej známky na Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO), okrem iného aj pre počítačový hardvér. Prihláška sa týkala tohto obrazového označenia:

Spoločnosť Chanel podala 28. decembra 2017 námietky proti zápisu tejto ochrannej známky z dôvodu, že sa podobá na staršie francúzske ochranné známky zapísané pre parfúmy, kozmetiku, bižutériu, kožené výrobky a odevy:

Rozhodnutím z 28. novembra 2019 EUIPO zamietol námietky spoločnosti Chanel z dôvodu, že prihlasovaná ochranná známka spoločnosti Huawei nie je podobná týmto dvom ochranným známkam, pričom sa vychádzalo z toho, že druhá ochranná známka má dobré meno, a že neexistuje pravdepodobnosť zámieny pri príslušnej skupine verejnosti.

V aktuálnom rozsudku **Všeobecný súd Európskej únie** zamietol žalobu podanú spoločnosťou Chanel smerujúcu k zrušeniu uvedeného rozhodnutia.

Všeobecný súd pri svojom posúdení skúmal predovšetkým stupeň podobnosti medzi kolidujúcimi ochrannými známkami.

V tejto súvislosti Všeobecný súd tvrdí, že pri posudzovaní zhodnosti alebo podobnosti musia byť dotknuté ochranné známky porovnávané v podobe, v ktorej sú zapísané a prihlasované, bez ohľadu na prípadnú rotáciu pri ich používaní na trhu. Všeobecný súd skúma dotknuté označenia z hľadiska ich vizuálneho, fonetického a sémantického hľadiska. Súdom okrem iného uzatvoril, že označenie prihlasované Huawei je obrazové označenie pozostávajúce z kruhu

obsahujúceho dve krivky pripomínajúce obraz dvoch čiernych písmen „u“ umiestnených vertikálne a ako obrátený zrkadlový obraz, ktoré sa krížia a pretínajú, aby vytvorili centrálny prvok tvoriaci vodorovnú elipsu. Pokiaľ ide o dve ochranné známky Chanel, pozostávajú z dvoch kriviek pripomínajúcich obraz dvoch čiernych písmen „c“ umiestnených vodorovne a ako obrátený zrkadlový obraz, ktoré sa krížia, pretínajú, aby vytvorili centrálny prvok tvoriaci vertikálnu elipsu, pričom druhá ochranná známka nesie zvláštnosť, že dané krivky sú obsiahnuté v kruhu.

Dotknuté ochranné známky majú určitú podobnosť, ale ich vizuálne rozdiely sú značné. Ochranné známky značky Chanel majú najmä viac zaoblené krivky, hrubšie čiary a vodorovnú orientáciu, zatiaľ čo orientácia ochrannej známky Huawei je vertikálna.

Všeobecný súd preto dospel k záveru, že ochranné známky sú odlišné.

Pokiaľ ide o pravdepodobnosť zámieny pri príslušnej skupine verejnosti a pokiaľ ide o námietky spoločnosti Chanel založené na prvej ochrannej známke, súd prvého stupňa zdôrazňuje, že nakoľko/pretože sporné označenia nie sú podobné, ostatné faktory relevantné na celkové posúdenie pravdepodobnosti zámieny nemôžu za žiadnych okolností kompenzovať a nahradiť túto nepodobnosť, a preto nie je potrebné ich skúmať.

UPOZORNENIE: Ochranné známky Európskej únie a dizajny Spoločenstva platia na celom území Európskej únie. Ochranné známky Európskej únie platia popri národných ochranných známkach. Dizajny Spoločenstva platia popri národných dizajnoch. Prihlášky ochranných známk Európskej únie a dizajnov Spoločenstva sa podávajú EUIPO. Proti jeho rozhodnutiam možno podať žalobu na Všeobecnom súde.

UPOZORNENIE: Odvolanie proti rozhodnutiu Všeobecného súdu obmedzujúce sa len na právne otázky možno podať na Súdny dvor v lehote dvoch mesiacov a desiatich dní od jeho doručenia. Odvolanie bude podrobené postupu predchádzajúceho prijatia. Na tento účel musí byť k nemu priložená žiadosť o prijatie s uvedením dôležitej otázky alebo otázok, ktoré odvolanie vyvoláva, pokiaľ ide o jednotu, vnútorný súlad a vývoj práva Európskej únie.

UPOZORNENIE: Žalobou o neplatnosť sa možno domáhať zrušenia aktov inštitúcie Európskej únie, ktoré sú v rozpore s právom EÚ. Za určitých podmienok môžu členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci podať žalobu o neplatnosť na Súdny dvor alebo na Všeobecný súd. Ak je žaloba dôvodná, akt sa zruší. Dotknutá inštitúcia je povinná vykonať nápravu, pokiaľ ide o prípadnú právnu medzeru, ktorá vznikla v dôsledku zrušenia aktu.

Preklad dokumentu realizovala redakcia časopisu Duševné vlastníctvo. Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Správy z ÚPV SR

ÚPV SR zrýchľuje postup zápisu dizajnu do registra

Dizajn predstavuje vzhľad výrobku alebo jeho časti. Navrhnutý dizajn výrobku v podnikateľskej sfére však znamená vytvoriť funkčné a dekoratívne znaky výrobku a zároveň brať do úvahy jeho predajnosť, náklady na výrobu, prepravu, skladovanie, opravu aj nakoniec likvidáciu takéhoto výrobku.

Zapísaný dizajn v registri úradu dokáže vytvoriť pridanú hodnotu pre spoločnosti. Klient ho vníma ako atraktívny a pôsobivý a dokonca môže byť hlavným kritériom jeho predajnosti. Ochrana hodnotných dizajnov je významnou súčasťou obchodnej stratégie každého dizajnéra a výrobcu. Dizajny predstavujú obchodný majetok podniku – zvyšujú komerčnú hodnotu podniku a jeho výrobkov. Ochrana dizajnu jeho zápisom v registri Úradu priemyselného vlastníctva SR (ďalej ÚPV SR) dáva majiteľovi takéhoto zapísaného dizajnu výlučné právo brániť tretím osobám kopírovať alebo napodobňovať zapísaný dizajn.

„ÚPV SR neustále zlepšuje, zrýchľuje a skvalitňuje svoje interné procesy v prospech svojich klientov. Prichádza s novinkou, a to zrýchleným postupom zápisu dizajnu do registra, tzv. FAST TRACK dizajnu. Cieľom tejto zmeny je, že sa predmet takejto prihlášky zapíše do registra ÚPV SR v lehote 45 pracovných dní od dátumu jej podania oproti súčasnej priemernej dobe registrácie dizajnov 98 dní,“ uvádza predseda ÚPV SR Matúš Medvec.

Podmienky FAST TRACKU dizajnu sú napríklad podanie žiadosti o zápis dizajnu do registra elektronicky, aktivovaná elektronická schránka slovensko.sk na doručovanie, zaplatené príslušné poplatky. Všetky podmienky sú zverejnené na webovej stránke úradu.

Sme transparentnejší – prvýkrát zverejňujeme kvartálnu správu

Úrad priemyselného vlastníctva SR ešte viac približuje tému priemyselného vlastníctva verejnosti a podnikateľskému prostrediu. Rozhodli sme sa preto zverejniť Kvartálnu správu o stave priemyselného vlastníctva na Slovensku. Budeme prinášať pravidelné a transparentné informácie o činnostiach, ktoré patria do kompetencie nášho úradu. Celú správu nájdete na našom webovom sídle:

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/images/novinky/2021/05/Kvartalna%20sprava_1%20kvartal%202021.pdf

Bilaterálne rokovania v Čechách

Predseda ÚPV ČR Josef Kratochvíl a predseda ÚPV SR Matúš Medvec rokovali o trendoch v ochrane práv duševného vlastníctva na národných úrovniach, o podpore malých a stredných podnikov či o službách v oblasti mediácie, ale aj o nastavení spolupráce úradov do budúcnosti. Bilaterálne stretnutie sa nieslo ako vždy v priateľskom a inšpiratívnom duchu.

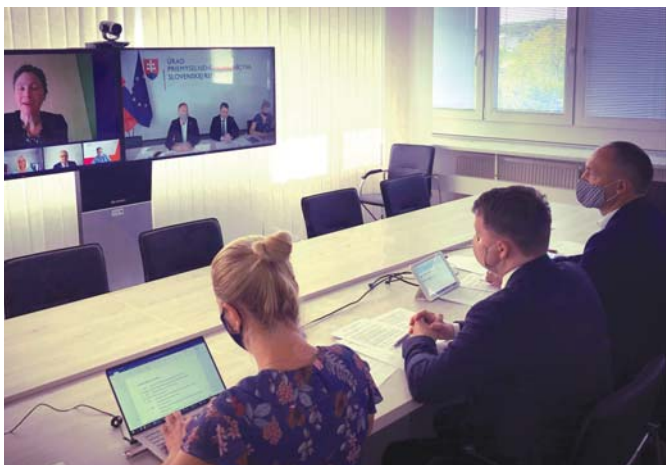

Foto: archív ÚPV SR

14. stretnutie Správnej rady Vyšehradského patentového inštitútu (VPI)

V roku 2015 sa Slovensko, Česko, Maďarsko a Poľsko dohodli, že vytvoria Vyšehradský patentový inštitút (ďalej VPI) a umožnia tak záujemcom o medzinárodný patent výhodne a efektívne získať patentovú ochranu prostredníctvom medzinárodnej prihlášky podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT), ktorú spravuje Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO).

Pod vedením predsedu ÚPV SR Matúša Medveca ako zástupcu predsedajúceho štátu sa 8. júna 2021 uskutočnilo 14. virtuálne stretnutie Správnej rady VPI. Zúčastnili sa ho predsedovia národných patentových úradov zmluvných štátov a riaditeľka inštitútu Johanna Stadlerová, ktorá informovala o finančnom hospodárení inštitútu, výsledkoch vnútorného auditu a o činnosti pracovných skupín.

VPI ponúka medzinárodnú rešerš patentových prihlášok (ISA) a medzinárodný predbežný prieskum patentových prihlášok (IPEA). Už piaty rok pomáha najmä malým a stredným podnikom získavať prístup k zahraničným patentom za zvýhodnených finančných podmienok a kratší čas.

Foto: archív ÚPV SR

Historicky prvé memorandum o spolupráci medzi Banskobystrickým samosprávnym krajom a Úradom priemyselného vlastníctva SR

Predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Ján Lunter a predseda Úradu priemyselného vlastníctva SR Matúš Medvec podpísali dnes v priestoroch Úradu priemyselného vlastníctva v Banskej Bystrici Memorandum o vzájomnej spolupráci.

Memorandum spečatuje spoločné úsilie samosprávy a štátneho orgánu pri zvyšovaní povedomia a významu duševného vlastníctva a jeho právnej ochrany pre podnikateľské subjekty s inovačným potenciálom. Spoločným záujmom je aj spolupráca v oblasti vzdelávania najmä v stredných odborných školách, kde je sústredný budúci tvorivý potenciál rozvoja.

Úrad priemyselného vlastníctva SR deklaruje rozvoj a podporu služieb prediagnostiky priemyselných práv, podporu projektom kraja Innolabb a Catching-Up Regions na vytvorenie zázemia na rozvoj vedy a techniky.

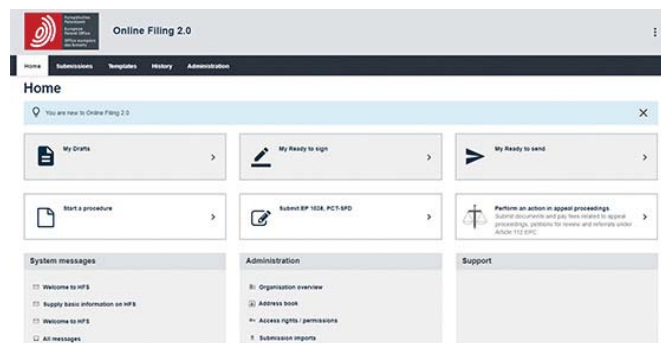
Foto: archív ÚPV SR

Správy z EPO

Nová služba Online Filing 2.0

EPO uviedol 1. apríla 2021 na trh svoju novú webovú službu podávania **Online Filing 2.0**. Služba je prístupná na webovej stránke EPO s čipovou kartou zaregistrovanou pre túto službu.

Nástroj umožňuje podávanie európskych patentových prihlášok, medzinárodných prihlášok (PCT) a ďalších dokumentov týkajúcich sa týchto prihlášok vo formáte PDF. Medzinárodné prihlášky je možné podať aj vo formáte XML. Služba zahŕňa všetky konania pred EPO vrátane postupov pred odvolacími senátmi.

Zásadným vylepšením tohto nástroja je integrácia WIPO ePCT služby. To znamená, že používatelia majú prístup k najnovšej verzii ePCT v rámci Online Filing 2.0 pre podania počas medzinárodnej fázy prihlášok PCT. Počas tejto fázy môžu byť dokumenty v DOCX pred podaním transformované do XML pomocou WIPO konvertora, ktorý je integrovaný do softvéru Online Filing 2.0.

Všetky informácie k službe nájdete na [webe EPO](#).

(ls)

Inovácie v zdravotníctve, hlavný motor európskych patentových prihlášok 2020

Štatistiky, ktoré zverejnil [Európsky patentový úrad](#) ukazujú, že **inovácie v zdravotníctve** podporili patentovú činnosť v roku 2020: medicínske technológie sa stali vedúcou oblasťou vynálezov z hľadiska objemu, zatiaľ čo farmaceutické a biotechnologické riešenia boli najrýchlejšie rastúcimi oblasťami.

Napriek pandémie bol celkový počet európskych patentových prihlášok podaných v roku 2020 takmer na rovnakej úrovni ako v predchádzajúcom roku, pričom sa znížil len o 0,7 %. Európsky patentový úrad prijal v minulom roku celkovo 180 250 patentových prihlášok, čo bolo mierne pod rekordnou úrovňou dosiahnutou v roku 2019 (181 532).

Spomedzi popredných technických oblastí zaznamenali najväčší nárast z hľadiska patentových prihlášok

Technical fields with most patent applications 2020

TOP 10

		2020	Change
1	Medical technology	14 295	+2.6%
2	Digital communication	14 122	+1.0%
3	Computer technology	13 097	+1.9%
4	Electrical machinery, apparatus, energy	11 346	+0.4%
5	Transport	9 020	-5.5%
6	Pharmaceuticals	8 589	+10.2%
7	Measurement	8 582	-5.2%
8	Biotechnology	7 246	+6.3%
9	Other special machines	6 261	-2.5%
10	Organic fine chemistry	5 905	-1.5%

European Patent Office 2021

farmaceutické výrobky (+10,2 %) a **biotechnológie** (+6,3 %). Najviac vynálezov v roku 2020 predstavovala **medicínska technológia** (+2,6 %), ktorá prebrala prvé miesto po digitálnej komunikácii, ktorá bola najaktívnejšou oblasťou v roku 2019. Digitálna komunikácia (ktorá zahŕňa technológie 5G sietí) a počítačové technológie (vrátane vynálezov súvisiacich s AI) naďalej prejavovali silnú patentovú aktivitu, pričom sa umiestnili na druhom a treťom mieste. Medzitým zaznamenala najväčší pokles doprava (-5,5 %), najmä v oblasti letectva a kozmonautiky (-24,7 %) a v menšej miere automobilový priemysel (-1,6 %).

(ls)

Konferencia PATLIB 2021 deklaruje zvýšenú podporu inovátorom naprieč Európou

Európsky patentový úrad usporiadal 18. a 19. mája online konferenciu PATLIB2021, na ktorej sa zúčastnilo viac ako 1 200 registrovaných účastníkov a popredných odborníkov na transfer technológií v Európe. Podujatie začalo projekt PATLIB 2.0, ktorého cieľom je rozšíriť sieť viac ako 300 centier patentových informácií rozmiestnených po celej Európe. Počas troch diskusných panelov odborníci zo Svetovej organizácie duševného vlastníctva, Európskej komisie, EPO, univerzít a kancelárií pre transfer technológií, ako aj zástupcovia priemyslu a právnických profesií diskutovali o správe práv duševného vlastníctva.

(ls)

Foto: archív EPO

EPO/IEA: Podpora inovácií s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu

Podľa štúdie EPO a IEA počet patentov udelených na vynálezy súvisiace s nízkouhlíkovými energetickými technológiami na celom svete vzrástol v období rokov 2017 až 2019 ročne v priemere o 3,3 %. Podľa IEA je možné súčasné ciele v oblasti klímy dosiahnuť iba výrazným zrýchlením inovácií v oblasti čistej energie, pretože mnohé z technológií potrebných v nasledujúcich desaťročiach na zníženie emisií CO₂ sú dnes iba vo fáze prototypu alebo demonštrácie.

Správa tiež konštatuje, že prierezové podporné technológie zaznamenali celkovo najsilnejší rast od roku 2017, a to o 7 %.

Kľúčovou hnacou silou inovácií v poslednom desaťročí bol prudký nárast technológií súvisiacich s elektrickými vozidlami. Európa je na prvom mieste vo väčšine oblastí obnoviteľnej energie, obzvlášť v niektorých odvetviach konečnej spotreby (vlaková preprava a letectvo). Výskumné inštitúcie sú aktívne najmä v oblasti nízkouhlíkových technológií zameraných na dodávky energie (alternatívne palivá, jadrová energia a niektoré obnoviteľné energie) a rozvíjajúcich sa podporných technológií, ako sú zachytávanie uhlíka a vodíka.

(ls)

Foto: archív EPO

Správy z EUIPO

Monitoring práv duševného vlastníctva

EUIPO pristúpilo k pravidelnému monitoringu dopadov krízy COVID-19 na odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva prostredníctvom ukazovateľov práv duševného vlastníctva vrátane ochranných známok, dizajnov, patentov a autorských práv na úrovni EÚ a vybraných štyroch najväčších členských štátov.

V marci 2021 boli všetky ukazovatele práv duševného vlastníctva v EÚ pod úrovňou zaznamenanou vo februári 2020. Francúzske ukazovatele ochranných známok či autorských práv dosiahli predkrízové hodnoty.

Celú štatistiku k vývoju počtu prihlášok nájdete na [webe EUIPO](#).

(Is)

Zaznamenali sme explóziu záujmu o práva duševného vlastníctva

Výkonný riaditeľ Christian Archambeau vo svojom príhovore poukazuje na rekordné počty prihlášok EÚ ochranných známok podaných v prvých mesiacoch roka 2021.

V tomto globálnom trende vedie Čína, ktorá viac ako zdvojnásobila svoje prihlášky ochranných známok. Rovnako tak rast v počte prihlášok zaznamenali krajiny, akými sú Nemecko a USA.

Celý príhovor nájdete na [webe EUIPO](#).

(Is)

Verejná diskusia k ochrane zemepisných označení nepoľnohospodárskych výrobkov

Verejná diskusia o ochrane zemepisných označení pre nepoľnohospodárske výrobky v celej EÚ je prístupná do 22. júla 2021. Môžu sa jej zúčastniť všetci občania, organizácie, ako aj odborníci. Účastníci sa môžu vyjadriť k témam:

- problémy súvisiace s existujúcou právnou ochranou autentických nepoľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu,
- prínosy a riziká opatrení EÚ,
- dostupné možnosti politiky vrátane kontroly a presadzovania budúceho systému ochrany EÚ pre tieto výrobky a
- možné dopady jednotlivých možností politik.

V súčasnosti v EÚ neexistuje jednotný systém ochrany zemepisných označení nepoľnohospodárskych výrobkov, ale sú súčasťou miestnej identity, cestovného ruchu a ich výroba vytvára pracovné miesta. Jednotný systém by uľahčil konkurencieschopnosť výrobcov na špecializovaných trhoch, poskytovanie informácií o výrobkoch či podporil regionálne ekonomiky.

[Dotazník](#) nájdete na stránkach EUIPO.

(Is)

25 rokov ochranných známok Európskej únie

Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo si 1. apríla pripomenul výročie prvej prihlášky EUTM. Medzi prvými prihlasovateľmi bola napríklad asociácia INTA či FICPI, alebo ECTA. Bolo to obdobie, kedy mala Európska únia 15 členských štátov, EUIPO niekoľko pracovníkov a ročne bolo prijatých 46 700 prihlášok ochranných známok. **Dnes pri viac ako 1 000 zamestnancoch dokáže EUIPO spracovať viac ako 175 000 prihlášok ochranných známok.**

Proces registrácie sa odvtedy skrátil 5-násobne a úrad sa za 25 rokov zmenil na plne digitalizovanú organizáciu.

Videozáznam k výročiu nájdete na [stránkach EUIPO](#).

(Is)

Správy zo sveta

WIPO: Technologické trendy 2021

Nová správa WIPO poukazuje, že inovácie, ktoré pomáhajú ľuďom prekonať problémy s mobilitou, zrakové postihnutia či iné zdravotné obmedzenia zaznamenali v posledných rokoch dvojciferný rast.

Správa ukazuje, že inovácie, od malých zlepšení v existujúcich produktoch až po špičkový technologický vývoj, môžu výrazne zlepšiť život osôb s funkčnými obmedzeniami. Tieto technológie im pomáhajú prekonávať každodenné prekážky pri navigácii v prostredí, komunikácii, práci a samostatnom živote.

Podľa reportu viac ako 1 miliarda ľudí v súčasnosti potrebuje asistenčné technológie – čo sa v budúcom desaťročí bude s pribúdajúcim vekom populácie zdvojnásobovať. Čína, USA, Nemecko, Japonsko a Kórejská republika sú piatimi hlavnými pôvodcami v inováciách asistenčných technológií.

(Is)

JWIP: Analýza histórie konceptu budovania rešpektu k právam duševného vlastníctva

Žurnál [World of Intellectual Property Law](#) (JWIP) uverejnil článok o budovaní rešpektu k duševnému vlastníctvu. Článok dokumentuje históriu presadzovania práv duševného vlastníctva v období po vstupe do platnosti Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (dohoda TRIPS). Prijatie rozvojového programu WIPO z roku 2007 znamenalo posun v medzinárodnom dialógu o presadzovaní práv duševného vlastníctva od čisto represívnej koncepcie presadzovania práv k holistickejšej koncepcii budovania rešpektu právam duševného vlastníctva.

(Is)

Myslíte si, že ste niekedy kúpili falzifikát?

1 z 10
Európanov

bol podvedený
kúpou
falšovaného tovaru

121 miliónov €

je hodnota falšovaného
tovaru, ktorý sa každoročne
dostane do Európy

COVID-19 je dôkazom, že

**falšovaný tovar
a pirátstvo je
všade okolo nás**

V EÚ boli zadržané
milióny falošných masiek
a ďalších osobných
ochranných prostriedkov

Ak sa rozhodnete kúpiť

**falšovaný produkt
online alebo získate
prístup k pirátskemu
digitálnemu obsahu:**

Riskujete poškodenie
svojho zdravia
a bezpečnosti!

Podporujete
organizovanú kriminalitu!

Vystavujete riziku
svoje peniaze
a osobné údaje!

Stojí to za to?

Ked' nakupujete online, majte na pamäti:

Vždy používajte
dôveryhodné stránky.

Vyhľadajte reťazce http „s“
na kontrolu, či je web
zabezpečený.

Skontrolujte nedávne
a autentické recenzie.

Hľadajte spoľahlivé
spôsoby platby.

Pozor na všetko, čo vyzerá podozrivo.
Ak je cena príliš dobrá na to, aby to
bola pravda, pravdepodobne to tak je.

Pamätajte, že originálne vakcíny proti COVID-19 sa nepredávajú online!

Dajte si pozor a chráňte sa pred falzifikátmi a pirátskym obsahom!

www.euipo.europa.eu

Nové publikácie

ALLGROVE, Ben: International Copyright Law: A Practical Global Guid. Globe Law And Business. 2021.
ISBN 978-1787424944.

AUGENSTEIN, Christof Sabine; WILSON Agé Alex: Unified Patent Court Procedure: A Commentary. Beck/Hart. 2021.
ISBN 978-1849464932.

BUYERS, John: Artificial Intelligence – The Practical Legal Issues. Law Brief Publishing. 2021.
ISBN 978-1912687787.

BHARADWAJ, Ashish; DEVAIAH Vishwas H.;GUPTA Indra-nath: Locating Legal Certainty in Patent Licensing 1st ed. Springer. 2022.
ISBN 13 978-9811501807.

COOK, Trevor: Trade Secret Protection: A Global Buide Second Edition. Globe Law And Business; Second edition, 2022.
ISBN 978-1787424586.

D'ANDREA, Carlo Diego; LOMBARDO, Lorenzo: Intellectual property rights in China: IPR (Doing business in China). 2021.
ASIN B09244QNBX.

DAVIDSON, Phillip: Intellectual Property Law for Children. Independently published. 2021.
ASIN B093RPTKD3.

ENGLAND, Paul: Patent Enforcement in the UK and Trans-Pacific Countries. Globe Law And Business. 2021.
ISBN 978-1787424746.

GREEN, Ron: U.S. Design Patents – Airplane Designs: 1990-2020 Edition. iP TECH PROS Research Group; 1st edition. 2021.
ASIN B09129P5FP.

MUTHLE, Champion: A Trip To The Patent Office: A Book of Patents. Champion Muthle. 2021.
ASIN B08RBJHKK3.

MYSOOR, Poorna: Implied Licences in Copyright Law. Oxford University Press. 2021.
ISBN 978-0198858195.

NIKOLIC, Igor: Licensing Standard Essential Patents: FRAND and the Internet of Things. Hart Publishing. 2021.
ISBN 978-150994755.

ROY, Chandan: The Role of Intellectual Property Rights in Agriculture and Allied Sciences 1st Edition. 2021.
ISBN 978-1774633922.

SPULBER, Daniel: The Case for Patents. World Scientific Publishing Co. 2021.
ISBN 978-9811225635.

STAMATOUDI, Irini; TORREMANS, Paul: EU Copyright Law: A Commentary (Elgar Commentaries series). Edward Elgar Publishing; 2nd edition. 2021.
ISBN 978-1786437792.

SUNDARAM, Sankar: IPR Litigation Case Laws – School Vs School. 2021.
ASIN B09469LDQP.

TUTTLE, Warren: Inventor Confidential: The Honest Guide to Profitable Inventing. HarperCollins Leadership. 2021.
ISBN 978-1400219575.

YANG, Deli: Understanding and Profiting from Intellectual Property in International Business: Strategies Across Borders 3rd ed. Palgrave Macmillan. 2021.
ISBN 978-3030540333.

WIPO. WIPO Technology Trends 2021 – Assistive technology. World Intellectual Property Organization. 2021.
ISBN 978-9280532579.

Spracovala Lucia Spišiaková

Recenzia

Inovatívny set kníh pre priaznivcov umenia DESIGN teória a metodológia 1 + 2

Design teória a metodológia 1. Zvolen: Vydavateľstvo Technickej univerzity vo Zvolene, 1. vydanie, 2020, 201 s., ISBN 978-80-228-3219-9.

Design teória a metodológia 2. Zvolen: Vydavateľstvo Technickej univerzity vo Zvolene, 1. vydanie, 2020, 183 s., ISBN 978-80-228-3243-4.

Elena Farkašová, Ľudovít Petránsky

Vo vydavateľstve Technickej univerzity vo Zvolene bola nedávno vydaná a už je v e-shope dostupná zaujímavá dvojdielna publikácia, ktorú odporúčam všetkým záujemcom o poznanie dizajnu, jeho vývoj a možné budúce smerovanie. Tieto knihy sú prepojením s publikáciou profesora Ľudovíta Petránkeho *Teória a metodológia dizajnu*, ktorá vyšla v roku 1994. Bola významnou pomôckou pre tvorivých dizajnérov a dodnes napomáha pochopeniu tvorivých procesov. Okamžite sa stala bestsellerom v celej odbornej verejnosti. Jej obsahová hodnota a štruktúra položila jeden zo základných kameňov teórie dizajnu a vzdelala stovky dizajnérov na Slovensku, ale aj v Čechách. Ale čas letí a do teórie za posledné štvrtstoročie vstúpili alebo sa aktualizovali nové problémy, limity, filozofické alebo umelecké smery či technológie, ktoré si zaslúžia kategorizáciu a zaradenie do systému poznania.

Nová dvojdielna publikácia *DESIGN teória a metodológia*, ktorá vznikla v spoluautorstve Eleny Farkašovej a Ľudovíta Petránkeho, nie je len updatom, ale je plnohodnotným upgradom spomenutých skrípt. Jej poslaním je slúžiť predovšetkým ako vysokoškolská učebnica, ale svojím obsahom poteší nielen študentov či odbornú verejnosť, ale aj všetkých fanúšikov dizajnu. Prvá časť na viac než dvesto stranách vysvetľuje, analyzuje dizajn a terminológiu s ním spojenú. Druhá časť sa v rozsahu stoosemdesiatich strán plnohodnotne venuje hlavne metodológii a samotným princípom dizajnu. Oba diely obohacuje rozsiahly obrazový materiál.

Okrem iných tém publikácia upriamuje pozornosť napríklad aj na problematiku ochrany a komerčného využitia výsledkov tvorivej činnosti. V samostatnej kapitole s názvom *Dizajn ako produkt tvorivej činnosti* a predmet duševného vlastníctva je okrem výberových informácií praktickou pomôckou pre čitateľa aj linkovanie prostredníctvom QR kódov na dôležité weby spojené s touto problematikou.

Pre samotný vznik týchto podnetných kníh sa spojili dvaja autori, ktorí základný text kompletne prehľadnotili, prepracovali, doplnili, nanovo naformulovali a významnou mierou aktualizovali jeho podobu. Pre naše pracovisko – Katedru dizajnu nábytku a interiéru TU vo Zvolene, je veľmi potešujúce, že profesor Petránsky, jeden z najvýznamnejších slovenských teoretikov umenia, k publikácii prizval ako spoluautorku našu kolegyniu doktorku umenia Elenu Farkašovú, ktorá sa dlhodobo venuje teórii a metodológii dizajnu, kreatívnym a humánnym aspektom tvorby a kompetenčným spôsobilostiam v odbore dizajn.

Spojenie dvoch generácií v tomto autorskom tandeme prepája skúseností a invenciu, poznanie a hĺbku ponoru, zovšeobecnenie a výber zásadných aktuálnych problémov z oblasti dizajnu. Ideálna spolupráca a integrácia podnetných ideí do celku vytvorila veľmi vyvážený, konzistentný a obsažný text, ktorý v sebe nesie odrazy vnímania dizajnu a s ním spojených myšlienkových pochodov oboch týchto jedinečných autorov.

Som presvedčený, že knižná novinka zaujme nielen odborníkov, ale aj bežných záujemcov o teoretické poznanie dizajnu a bezpochyby sa stane dôležitou a integrálnou súčasťou ktorejkoľvek „slovenskej dizajnerskej knižnice“. Prajem publikácii veľa priaznivých čitateľských ohlasov.

doc. akad. soch. René Baďura
vedúci Katedry dizajnu nábytku a interiéru
Technická univerzita vo Zvolene

Foto: Ľubo Vojtek

„Priemyselný dizajn vo svojej podstate poskytuje optimistickjší pohľad na budúcnosť tým, že problémy mení na príležitosti. Prepojuje inovácie, technológie, výskum, podnikanie a zákazníkov s cieľom poskytnúť novú hodnotu a konkurenčnú výhodu v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.“

Farkašová, E., Petránsky, Ľ.
Design teória a metodológia 1, 2020, s. 19

„Okrem pojmov nový, osobitý, originálny či inovatívny sú časté aj ďalšie prívlastky tvorivého produktu v dizajne, ako napríklad: jedinečný, pôvodný, odmietajúci konformitu a stereotypy, nezvyčajný, (dô)vtipný, odhaľujúci vzdialené súvislosti, narušujúci očakávania, užitočný, prekvapujúci, emocionálne vzrušujúci či esteticky pôsobivý.“

Farkašová, E., Petránsky, Ľ.
Design teória a metodológia 1, 2020, s. 47

„Ak má metodológia dizajnu slúžiť ako podpora každodennej práce dizajnérov, musí zahŕňať potenciálne vplyvy zmien a prispôbovať či integrovať ich do existujúcich metodických systémov, ako aj rozvíjať celkom nové prístupy. Metódy a metodické systémy by preto mali byť vnímané ako flexibilné a žiadne z nich nemožno do budúcnosti považovať za absolútne.

Pre dizajn je príznačné, že prekračuje metodické hranice aj teoretické poznatky, skúma viaceré pravdy a rôzne verzie budúcnosti. Ide o dynamický, improvizatívny proces, ktorý reaguje na vzniknuté situácie a veľmi často vytvára nové vedomosti či postupy priamo v dizajnerskom procese.“

Farkašová, E., Petránsky, Ľ.
Design teória a metodológia 2, 2020, s. 30

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

3/2021

UKROPEC, A.: K porušeniu niektorých povinností v oblasti ochrany osobných údajov

FUNTA, R.: Digitálne dôkazy z cloudu na účely trestného súdnictva

NEUMANN, J.: Limity diskrecie prezidenta Slovenskej republiky pri udeľovaní poverenia na zostavenie vlády

GIBA, M.: Povinnosti a možnosti prezidenta Slovenskej republiky v procese zostavovania vlády

4/2021

MAMOJKA, M.: Vlastnícke právo a jeho aplikačno-interpretáčna podoba

HALAS, N.: Prehliadka iných priestorov – súkromné colné sklady

KAPIŠOVSKÁ, A. – KRÁLIK, J.: Trestná zodpovednosť právnických osôb v Slovenskej republike z pohľadu OECD

ROSINSKÝ, K.: Trest zverejnenia odsudzujúceho rozsudku v súdnej praxi

5/2021

MATUŠKA, P.: Post Achmea: súboj o investičné arbitráže medzi právom EÚ a medzinárodným právom

CUKEROVÁ, D.: K trestnoprávnym presahom odporovateľného právneho úkonu

MIŠINOVÁ, A.: Vybrané praktické aspekty inštitútu dohody o vine a treste

RAKOVSKÝ, P.: Právo na osobnú slobodu a konanie o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení

Průmyslové vlastnictví

2/2021

KORVER, Z.: SBLIŽOVÁNÍ PRAXE V EU: Užívání ochranné známky v podobě, která se liší od podoby, ve které byla ochranná známka zapsána

KARABEC, D.: Mediacie v oblasti práv k duševnímu vlastnictví

HANAJALOVÁ, T.: Jaká byla IP Mediation conference 2021?

JŮŽL, J.: Nové webové stránky Úřadu průmyslového vlastnictví

EVROPSKÉ PRÁVO

JENERÁL, E.: Rozhodnutí Správní rady EPO, kterým se s účinností od 1. dubna 2021 do Jednacího řádu stížnostních senátů (RPBA – 2020) vkládá nový článek 15a
Přehled změn v revidované verzi Instrukcí k provádění průzkumu v EPÚ

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 2277/19

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 756/18

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 2069/18

Rozhodnutí Správní rady EPO, kterým se mění s účinností od 1. dubna 2021 Pravidlo 19 EPC a s účinností od 1. listopadu 2021 Pravidlo 143 EPC

JUDIKATURA

ŠTROS, D.: K zápisné způsobilosti designu ve světle jiného průmyslového práva

Klamané vyvolání dojmu o místu výroby

Zvláštní nároky na pravdivost reklamních tvrzení u desinfekčního prostředku

AKTUALITY

KOTYKOVÁ, M.: Průběžné informace o probíhajících projektech Evropské komise a EUIPO pro malé a střední podniky Ideas Powered for Business SME Fund a IPA4SME

European Inventor Award 2021

Vzdělávání mediátorů a patentových zástupců

Transfer technológií bulletin

1/2021

BÁLIKOVÁ, K. – ŠÁLKA, J.: Formy transferu technológií a poznatkov do praxe využívané na technickej univerzite vo Zvolene: čiastkové výsledky prieskumu

SALIŠ, S. – TÓTHOVÁ, B. – NOSKOVIČ, J.: Zavedenie nástrojov na validáciu výsledkov výskumu na Slovensku

KLINKA, T.: Vnútročné predpisy v oblasti transferu technológií – právny pohľad

ČOREJOVÁ, A.: Zakladanie Spin-Off firiem v univerzitnom prostredí

IIC – International Review of Intellectual Property and Competition Law

6/2021

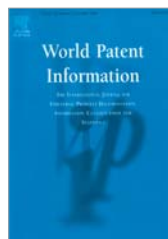
LIU, K. C.: Arbitration by SSOs as a Preferred Solution for Solving the FRAND Licensing of SEPs?

NGUYEN, H. B. H. – Lindroos, K. W.: The Regulation of Farmer's Privilege Under Vietnamese IP Law and the Law of the European Union

JENKINS, G.: An Extended Doctrine of Implied Consent – A Digital Mediator?

BUNWORTH, R.: Pre-Emptive Acquisitions in the Technology Sector: Is It Time to Reconsider the Turnover Thresholds?

Saw, C. L.: The Curious Case of Horseracing Data Caught in a Tangled Web of Relationships – The Racing Partnership Ltd v. Sports Information Services Ltd [2020] EWCA Civ 1300

World Patent Information

64/2021

PEREZ – MOLINA, E. – LOIZIDES, F.: Novel data structure and visualization tool for studying technology evolution based on patent information: The DTFootprint and the TechSpectrogram

SETCHI, R. – SPASIĆ, I. – MORGAN, J. – HARRISON, Ch. – CORKEN R.: Artificial intelligence for patent prior art searching

GENIN, B.L. – Zolkin, D.S.: Similarity search in patents databases. The evaluations of the search quality

E.ADEL, M.: Zipf's law applications in patent landscape analysis

KIM, D. – Kim, J.: Is innovation design- or technology-driven? Citation as a measure of innovation pollination

65/2021

MISHRA, S.: Determining patent filing targets based on patent cost retrieval from Patent Examination Data System

ENA, O.: 'Domain-specific' patent analytics: Focus on company's technology priorities

CHOWDHURY, A. R. – Gargate, G.: The trends in CRISPR research: A patent and literature study with a focus on India

AGGARWAL, S. – CHANDRA, A.: An insight into patent landscape analysis of plant stem cells

MAZZI, F.: CMOs and AI: Can trained machine learning be justified with the concept of know-how?

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika

www.upv.sk

Registrované MK SR – EV 5622/18

ISSN 1339-5564

Vychádza 4x ročne

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať
s názormi vydavateľa časopisu.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, „Duševné vlastníctvo“,
Švermova 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika

Tel.: 0908 676 865, fax: 048/43 00 402

E-mail: casopisDV@indprop.gov.sk

IČO: 30 810 787

Vydané: 1. 7. 2021

Cena jedného čísla v **tlačenej verzii** v roku **2021** je **4,50 €**, ročné predplatné **18 €** + poštovné podľa platného cenníka Slovenskej pošty. Odberateľom bude časopis distribuovaný poštou.

Elektronická verzia časopisu je od roku 2021 voľne dostupná na

<https://www.indprop.gov.sk/?dusevne-vlastnictvo>

Online objednávka:

www.upv.sk/?on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo

Informácie o obsahu archívnych čísel:

www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv

Redakčná rada:

Predseda:

- Mgr. Vladimír Harďoň

Členovia:

- JUDr. Zuzana Adamová, PhD. - Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika
- doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M. – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská republika
- JUDr. Richard Bednárík, PhD. – Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika
- Mgr. Michal Černý, PhD. – Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
- prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. – Hokkaido univerzita, Japonsko
- Ing. Štefan Holakovský – patentový zástupca, Slovenská republika
- doc. Dr. Iur. Mgr. Martin Husovec – London School of Economics and Political Science (LSE), Veľká Británia
- prof. Ing. Ladislav Jakl, CSc. – Metropolitní univerzita Praha, Česká republika
- JUDr. Tomáš Klinka – patentový zástupca, Slovenská republika
- doc. JUDr. Martin Kubinec, PhD. – Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská republika
- Dr. h.c.doc. Ing. Peter Mihók, CSc. – Slovenská obchodná a priemyselná komora
- JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD. – Ekonomická univerzita v Bratislave, Slovenská republika
- JUDr. Jakub Slovák – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
- prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD. – Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská republika
- prof. JUDr. Ivo Telec, CSc. – Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
- prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. - Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská republika
- doc. JUDr. Jozef Vozár, CSc. – Slovenská akadémia vied
- Mgr. Ing. Martin Žovic - patentový zástupca, Slovenská republika

Redakčný kruh:

- Ing. Zdena Hajnalová
- Ing. Ingrid Brezňanová
- JUDr. Lucia Kováčiková
- Ing. Lukrécia Marčoková
- Mgr. Jitka Mikuličová

Výkonný redaktor: Mgr. Lucia Spišiaková, PhD., MBA

Jazyková korektúra: Mgr. Monika Halássová

Grafická úprava: Mgr. Janka Zimová

V roku 2021 časopis prechádza do podoby otvoreného prístupu. Predplatné tlačenej verzie časopisu je naďalej k dispozícii za nezmenenú cenu!

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto časopisu sa nesmie reprodukovat', uložit' do vyhľadávacieho systému alebo použiť v akejkoľvek forme pomocou elektronických, mechanických, fotokopírovacích a záznamových prostriedkov alebo akýmkoľvek iným spôsobom bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or utilized in any form by electronic, mechanical, photocopying, recording means or otherwise without prior written permission of the Publisher.